

naša luč

1975

10

splošna deklaracija o človekovih pravicah

Ob tridesetletnici te važne mednarodne listine objavljamo njeno besedilo v nadaljevanjih in ga razlagamo.

Med državami podpisnicami je bila tudi Jugoslavija.

ČLEN 27. — 1. Vsak človek ima pravico, udeleževati se kulturnega življenja družbe, se veseliti umetnosti, biti deležen znanstvenega napredka in njegovih dobrin.

Ni dovolj, da države svojim državljanom udeležbe pri kulturnem življenju ne prepovedujejo, marveč morajo tudi podpirati svobodni razvoj umetnosti in znanosti in obenem ustvarjati take gospodarske razmere, da si more vsak državljan to dvojje privoščiti.

2. Vsak človek ima pravico do varstva moralnih in materialnih koristi, ki izhajajo iz vsakega plodnega znanstvenega, slovstvenega ali umetniškega delovanja.

Ta člen štiti dobro ime in zaslužek umetnikov in znanstvenikov. Pri tem gre seveda za resnične talente in neodvisne ustvarjalce, ne pa za kakšne režimske priganjače ali kako drugače obremenjene „genije“.

ČLEN 28. — Vsak človek ima pravico do socialnega in mednarodnega reda, v katerem so lahko popolnoma uresničene pravice in svoboščine, ki so navedene v tej deklaraciji.

Človek živi že po naravi nujno v družbi in le v družbi more uresničevati svoje pravice. Iz tega sledi, da ima slehernik naravno pravico, da je družba, v kateri živi, urejena. Kako naj npr. uveljavlja svoje pravice neki človek v deželi tretjega sveta, če je pa ta dežela gospodarsko na tleh, če v njej cvete

korupcija in če med masami v njej vre? Ali kako naj uveljavlja svoje pravice občan v deželi s totalitarnim režimom, ko pa je ta že vnaprej uničil vrsto njegovih pravic?

ČLEN 29. — 1. Vsak človek ima dolžnosti do družbe, v kateri edini je možen svoboden in popoln razvoj njegove osebnosti.

Ko bi se kdo na družbo, v kateri živi, ne oziral ali pa bi skušal rovariti proti njej, bi prav tako kršil to deklaracijo, kot bi jo kršila družba, ki bi bila do kakšnega svojih članov krivična. Dokler je družba pravično urejena, mora posameznik izpolnjevati njene zahteve. Vprašanje je, kaj tedaj, če je družba krivično urejena. Da ima posameznik tudi do take družbe dolžnosti v tistih njenih zahtevah, s katerimi ta brani pravice vseh državljanov, je jasno. Kaj pa v drugih? Primer: Ali je imel nemški državljan v času nacizma dolžnost iti na vojno, ki je bila krivična? In če ni imel te dolžnosti, kaj naj bi tedaj storil? Ali pa morda ni imel niti pravice, da bi šel? Tudi za ceno težkih kazni? Zdi se, da ni mogoče reševati teh vprašanj splošno, ampak od primera do primera.

2. Vsak človek je pri izvajanju svojih pravic in svoboščin vezan le na tiste omejitve, ki jih zakon predvideva izključno v ta namen, da zagotovi priznanje in spoštovanje pravic in svoboščin drugih, da zadosti pravičnim zahtevam morale, javnega reda in obče blaginje v demokratični družbi.

Ta člen natančneje določa, kje so meje občanovih pravic. To določilo predpostavlja, da je družba demokratična — sleherni totalitarizem že vnaprej na celi

črti odklanja kot popolnoma zgrešen. Demokrasko urejena družba pa sme omejiti pravice posameznika le v sledečih primerih: če bi pravice prvega kršile pravice drugega (primer: moj vrt se konča, kjer se začne vrt mojega soseda, ker ima on prav tako pravico do svoje posesti kot jaz do svoje); če tako zahteva morala (nimam pravice poveličevati zločin, ker je to nemoralno); če to zahteva javni red (pozivati k uporabi proti oblastem v pravični družbi bi pomenilo kršitev javnega reda, zato do tega nimam pravice); in če to zahteva obča blaginja (ko bi npr. obča blaginja zahtevala, da gre prek mojega travnika cesta moram biti pripravljen, prodati tisti del travnika, ki je za cesto potreben).

3. V nobenem primeru ni dovoljeno izvajati pravic in svoboščin v nasprotju s cilji in načeli Združenih narodov.

Ker so Združeni narodi nekakšno zakonito zastopstvo volje vseh ljudi, ne sme noben posameznik ravnavati proti načelom in ciljem te organizacije.

ČLEN 30. — Nobene določbe te deklaracije ni dovoljeno tako razlagati, da bi iz razlage izhajala za kakšno državo, skupino ali osebo kakršna koli pravica izvajati tako dejavnost ali narediti tako dejanje, ki bi imelo za namen uničenje v tej deklaraciji navedenih pravic in svoboščin.

Dejstvo je, da se marsikatera država-podpisnica določil te deklaracije ne drži. V imenu česa se drznejo te države igrati takšno dvoličnost, je težko uganiti. Najbrž izrabljajo strah demokraskih držav, ker vedo, da bodo te h krivicam molčale zaradi „ljubega miru“. Organizacija združenih narodov pa izrecno prepoveduje sleherniku, da bi se pri kršenju človekovih pravic skliceval nanjo, kot da ona to odobrava.

*Slika na naslovni strani:
Vse je belo zdaj...*

Kakšna je podoba Slovenije 1975?

Leto 1975 je potekalo v Sloveniji predvsem v proslavljanju konca vojne in uvedbe tamkajšnjega sedanjega družbenega sistema.

„Naša luč“ se je spominjala tridesetletnice konca vojne tako, da je skozi vse leto objavljala in razlagala Splošno deklaracijo o človekovih pravicah kot neke vrste mednarodno ustavo, ki bi se je morala držati sleherna država. Zadnja vojna s svojimi ogromnimi žrtvami je bila namreč prav posledica tega, da nekatere države niso hotele spoštovati pravic drugih ljudi. In tako težko pričakovani mir, ki je leta 1945 končno le prišel, je vreden le toliko, kolikor se posamezne države drže določil te deklaracije.

Širjenje in razlaga Splošne deklaracije je zato pomemben prispevek k pravičnemu miru na svetu, pa naj se s tem ukvarja kdor koli. Da smo mi kot demokrati in kristjani dolžni ta načela o resnici, pravici in ljubezni v svetu uveljavljati, to se razume samo po sebi.

Vse leto smo tudi nepristransko poročali o premikih v slovenski stvarnosti. Če ob koncu leta potegnemo črto... V katero smer gredo premiki doma? Kakšna je podoba Slovenije 1975? Ali se slovenski prostor širi ali oži?

Če ponovimo glavna načela Splošne deklaracije, si bo lahko vsak bralec sam ustvaril podobo Slovenije 1975, tako da bo v luči teh načel motril dogajanje zadnjega leta doma:

- Vsi ljudje se rode svobodni in z enakim dostojanstvom in pravicami.
- Vsak človek ima pravico do pravic in svoboščin, ki so v tej deklaraciji razglašene, ne glede na razliko v rasi, barvi, spolu, jeziku, veri, političnem ali kakšnem drugem prepričanju.
- Družina je naravna in temeljna celica družbe in ima pravico, da jo varujeta družba in država.
- Vsak človek ima pravico, da svobodno izraža svoje mišljenje. Ta pravica obsega svobodo, da se nemoteno oklene mišljenj ter išče, sprejema in širi novice in ideje z vsemi sredstvi sporazumevanja in ne glede na meje.
- Vsak človek ima pravico do svobodnega sestajanja in združevanja v miroljubne namene. Nikogar ni dovoljeno siliti, da bi stopil v kakšno društvo.
- Vsak človek ima pravico, da pri vodstvu javnih zadev svoje dežele sodeluje neposredno ali po svobodno izvoljenih predstavnikih.
- Vsak človek ima pravico do dela, do svobode pri izbiri poklica, do primernih in zadovoljujočih delovnih razmer kot tudi do varstva pred brezposelnostjo. Vsak človek ima pravico, da za varstvo svojih koristi osnuje poklicna združenja in je njih član.
- Vsak človek ima pravico do izobrazbe. Namen izobrazbe mora biti razvoj človeške osebnosti in krepitev spoštovanja človekovih pravic in osnovnih svoboščin. Pospeševati mora razumevanje, strpnost in prijateljstvo med vsemi narodi in vsemi rasami in verskimi skupnostmi. V prvi vrsti imajo starši pravico določiti, kakšno vzgojo naj prejmejo njihovi otroci.

Slovenski narod ima tako kot vsi drugi narodi neodvzemljivo pravico, da se vse v deklaraciji našteje pravice in svoboščine čimprej uresniči. Sicer bi pa s čimprejšnjo uresničitvijo teh zahtev sedanja jugoslovanska oblast le dokazala, da je resno mislila, ko je pred skoraj tridesetimi leti skupaj z ostalimi vladami podpisala to deklaracijo kot obvezno za vse države.

naša
luč
1975 10

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 24
december 1975

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	2 angl. f.
Avstrija	75 šil.
Belgija	170 bel. fran.
Francija	20 fr. fran.
Italija	2200 lir
Švica	16 š. fran.
Nizozemska	12 n. gld.
Nemčija	15 n. mark
Švedska	20 š. kron
Avstralija	5 av. dol.
Kanada	6 kan. dol.
ZDA	6 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

**za vas smo nabrali
najbolj zanimive**

novice od doma

BORŠTNIKOVO SREČANJE

Letos so se v Mariboru že desetič srečala domača in zamejska dramska gledališča. V enem tednu je bilo poleg 12 dramskih del na sporedu še več kulturnih in jubilejnih prireditev. Ignacu Borštniku, velikemu poklicnemu igralcu in režiserju, so odkrili kip v veži mariborskega gledališča. Poudarili so važnost kulturnega poslanstva v Mariboru, ki je mejnik na robu slovenskega prostora. Nekaj del je bilo posvečenih položaju žene v našem življenju in se tako vsaj malo oddolžili „letu žená“.

GLUHONEMI

Pred 75 leti v oktobru so ustanovili ljubljansko gluhonemnico. Takrat je sprejela 60 gojencev. Število teh je hitro naraščalo. Doslej je bilo usposobljenih za delo v Sloveniji več kot 2600 slušno in go-

vorno prizadetih. Po vojni je zavod zgradil posebne učne delavnice. Izdatno pomoč nudijo prizadetim tudi v Centru za korekcijo sluha in govora v Portorožu.

IZPLAČEVANJE PLAČ

Podjetja začenjajo izplačevati delavcem plače preko banke. Na zapadu je to že dolga leta splošno uveljavljen sistem izplačevanja. Od 650 tisoč vseh zaposlenih v Sloveniji prejme svojo mesečno plačo po banki že polovica vseh zaposlenih.

KRIZA V ŽIVINOREJI

Doslej je bil glavni del jugoslovanskega izvoza živine usmerjen na zapadno tržišče. Izvažali so predvsem v Italijo. Zaradi gospodarske nestabilnosti v teh deželah se je zmanjšal izvoz v zadnjem letu za 25%. Zaradi tega je padla

prodajna cena živine. Govedo ostaja v domačih hlevih. Hladilniki z mesom so prepolni. Maloprodajna cena mesa pa kljub vsemu raste.

LETO IZUMITELJSTVA

Kljub napovedanemu letu izumiteljstva ni prišlo do večjih uspehov. Na tem področju smo na repu evropske lestvice. Poljska registrira stokrat več izumov na leto. Izjema so morda jeseniški železarji, ki s svojimi lastnimi izboljšavami prihranijo podjetju veliko denarja in olajšajo težo dela. Na Jesenicah so za „novatorja leta“ imenovali Franca Potokarja. Po njegovi tehnologiji dela, izdelujejo lažjo in cenejšo opeko za martinarne.

LJUBLJANSKA DRAMA

„Otroci sonca“ je ena najbolj značilnih dram Maksima Gorkega. Napisal jo je pred sedmimi deset-

med vrstami smo brali:

TOVARNE DELAVCEM. KOMU PA POLOŽAJE?

ŽEBELJ JE NA BOLJŠEM. TOLČEJO GA LE PO GLAVI.

TUDI MALEMU ČLOVEKU NI TEŽKO ZADAJATI NIZKIH UDARCEV.

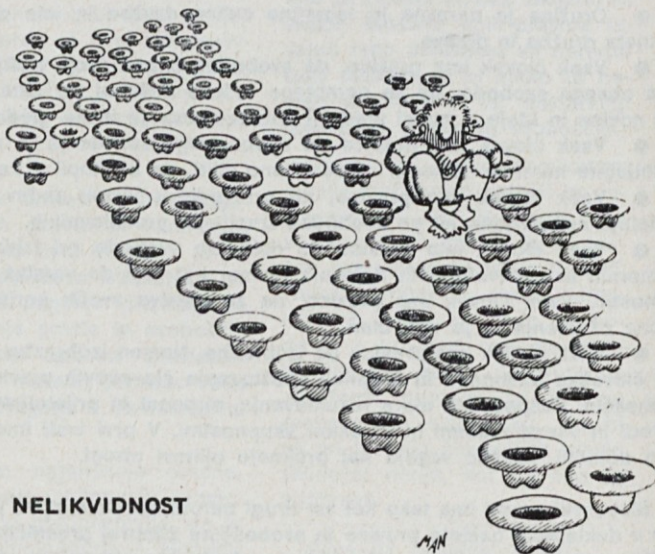
ZAKAJ BI SE BORIL, KO PA SO DRUGI ŽE ZMAGALI?

PRI PREROKIH JE LE TO NAROBE, DA IMAJO VEDNO PRAV.

LASKANJE NE STANE NIČ, TODA VELIKO LJUDI GA DRAGO PLAČUJE.

V ŽIVLJENJU JE TAKO KOT NA RADIU: SAMI NAPOVEDOVALCI.

DVOMIM, DA BOMO KDAJ ENAKI, KO PA SO NEKATERI ŽE TAKO VISOKI, PA ŠE KAR NAPREJ RASTEJO.

NELIKVIDNOST

letji in jo označuje kot duhovni prepad, ki je ločil ljudski element od ruskih izobražencev. Dramo je poslovenil Janko Moder, režijo pa je pripravil Stevo Žigon. V drami nastopajo najboljši slovenski igralci.

MOST NA OTOK KRK

Blizu današnje trajektne proge bo do druge jeseni zgrajen ločni most, ki bo povezoval otok s kopnim. Sestavljen bo iz dveh mostov. Prvi lok bo potekal od kopnega do majhnega otoka sv. Marka (648 m), drugi od tu do Krka (390 m). S cesto na otočku bo celotna dolžina mosta 1136 m. Po mostu bodo speljane tudi cevi bodočega jugoslovanskega naftovoda.

SLOVENSKI ALPINISTI

16. oktobra je šesta jugoslovanska himalajska odprava dosegla vrh Makaluja. Ta je peta najvišja gora na svetu — 8481 m. V odpravi so bili slovenski fantje iz Jesenice, Kranja in Ljubljane. Odslej smo svetovna alpinistična velesila, vštric le z redkimi narodi. S športnega stališča je to kot zmaga na svetovnem prvenstvu.

Smučarji na mariborskem Pohorju.

SLOVENSKI ČEVLJI

Tričetrletna bilanca v slovenski obutveni industriji obeta, da bo letos ta panoga dosegla rekorden obseg v proizvodnji in izvozu. V letošnjih prvih osmih mesecih se je proizvodnja obutve povečala za 13 odstotkov. Izvoz pa se je povečal za 10 odstotkov. Računajo, da bodo tovarne obutve v vsej državi izdelale v letu 1975 okrog 45 milijonov parov obutve.

SLOVENSKO ELEKTRO-GOSPODARSTVO

ima v tem letu že 533 milijonov zgube. Zastopniki odjemalcev so se zavzeli, da bi bila gospodinjstva oproščena dodatnih obremenitev. Ta zguba je vsled ponovnih popravil termoelektrarn. One same dajejo 60 procentov elektrike v Sloveniji. Zgubo bodo krili z različnimi posojili.

POSTOJSKA JAMA

Slovenski jamarji so preplavali 150 m dolg sifon reke Pivke in odkrili 600 m dolgo kraško jamo. V njej je jezero. Strop nove jame krasijo čudoviti kapniki prelepih barv. To je prvo večje odkritje v Postojnski jami po drugi svetovni vojni.

Smučarji „pišejo“ v sneg v lepih krivuljah.

UČITELJI ODŠLI

Od lanskega do letošnjega septembra je zapustilo vrtce, osnovne (Dalje na 10. strani)

Bil sem do kraja nataknen. Pisalni mizi v župnijski pisarni in v delovni sobi sta bili nako-pičeni z neurejenimi zadevami. Prav nič mi ni šlo od rok. Poleg vsakodnevnega dela in težav je še božič pred vrati in z njim polno obveznosti in rokov, ki se jih bo treba na vsak način dr-žati.

Obupoval sem: letos jim ne bom kos. Pogum so mi jemale še druge težave, ki se bo treba z njimi ta teden spoprijeti. „Za povrh“ moram danes in jutri, ko sta nedelja in praznik, v naši cerkvi pa obakrat po deset maš, najti čas, da napišem članek za tretjo adventno nedeljo...

Začel sem premišljevati vsa tri berila. Ko sem se dve uri pozneje lotil tehle misli, je bilo v meni popolnoma drugo razpolo-ženje. Postalo mi je jasno: v teh odstavkih je vendar odgovor na moje težave, pa tudi na težave vernikov, ki bodo berila v nede-ljo poslušali.

Prav v stiskah, ki so naš vsak-danji delež, moramo računati z Bogom, „mogočnim rešiteljem“. Ne smemo zaupati samo takrat, ko nam gre vse prav. Svetega

Duha Tolažnika bi morali več-krat klicati, pa bi veliko manj zapadli v potrtost.

Prav nič me ne motijo trditve raznih teologov, ki podrobneje študirajo poročila evangelista Luka o dogodkih pred Jezuso-vim rojstvom in po njem. Neka-tere moti, ko izvedo, da Luka teh dogodkov ob Jezusovem spo-četju, ob Marijinem obiskanju in ob Jezusovem rojstvu v Betlehe-mu ni zapisoval z magnetofonsko natančnostjo današnjega razi-skovalca. To ni prav nič važno. Ta poročila so zelo jasen izraz tega, kar je veroval prvi krščan-ski rod. Ta je zelo jasno videl, da se je po Mariji Gospod ves približal človeštvu.

Blagor tistim, ki so to vedeli! Vedeli so, da jim bo podaril svoj mir, ki ga pa morajo potem deliti vsem, s katerimi se bodo sreča-vali.

Človek bi bil vesel, ko bi naše pridige v ljudeh odmevale tako, kot je odmevala pridiga Janeza Krstnika. Poslušalci so ga pre-

treseni spraševali: „Kaj naj sto-rimo?“

Kdaj bodo naše pridige ljudi tako prevzele, kot jih je Jane-zova? Takrat, ko bodo vsi po-slušalci pridig bolj razmišljali in se pogovarjali o tem, kaj je pri-digar povedal, kot pa o tem, ka-ko je povedal. Prevzele nas bo-do, če bomo več premišljevali o tem, kako bi pridigo uresničili.

Razlog, da so pridige neu-spešne, nista samo slaba zasno-va in slabo govorniško obliko-vanje. Vsak poslušalec more tudi iz najslabše pridige dobiti veliko za svoje življenje. Prav tako pa se more zgoditi, da tudi od naj-boljše pridige ni druge koristi, kot da ugotovimo: „Čudovito je govoril!“

Pridiga ni priložnost za oce-njevanje govorniških dosežkov. Pridiga je samo takrat uspešna, če nas je vzpodbudila, da bomo evangelij bolj živeli, če nam je pomagala, da bomo v prihod-njem tednu lažje živeli svoj krst, bolj zaupali v božjo prisotnost v svetu in v previdnostni smisel vseh težav in nadlog, ki priha-jajo nad nas.

A. S.

na sveti večer spet doma

Ljudje so hiteli z dela. Me-sto je vrvelo. Na pločnikih so postavljali smreke in jih kra-sili z živobarvnimi lučmi. Iz vseh izložb so se bleščali na-pisi FROHE WEIHNACHTEN!

„Vesel božič!“ je pomislila Vesna. Letos bo vesel, saj grem že jutri domov in bom na sveti večer med svojimi...

Pri srcu ji je postalo čudo-vito toplo. Domov!

Zavila je v veleblagovnico in nakupila daril za domače. Tudi

na gospo, pri kateri je stano-vala, ni pozabila.

Prišla je do svojega stanova-nja. Gospodinja ji je prišla od-pret. Večerja jo je že čakala na mizi.

Povečerjali sta. Potem sta si voščili srečen božič, kajti Ve-sna bo jutri navsezgodaj od-potovala. Medsebojno sta se ob-darovali.

Vesna dolgo ni mogla zaspati. Misli je na srečanje s svo-jimi domačimi. Jutri bo sveti večer...

Vlak je potegnil.

Že celo leto ni videla svojih

domačih. Koliko stvari se je zgodilo medtem...

Spoznala je Kristusa. Njega, ki ji je bil doma popoln tujec. Nikoli ji niso govorili o njem — razen v šoli, kjer so tako vztraj-no ponavljali, da ga ni, da je vse, kar se sliši o njem, le baj-ka.

„Čemu taka zagnanost?“ je pomislila včasih. „O osebah iz bajk in pravljic niso nikoli ta-ko vztrajno ponavljali, da jih ni!“

Po končani šoli ni dobila do-ma dela. Znanci so ji ga pre-skrbeli v Švici. Že dve leti je tu. Spomladi se je iz bloka pre-

tam na gmajnci v revni štalci

Jaslice. Hribček iz mahu ali pa iz trave in prsti in lubja. Ta je postavil sveto družino v leseni hlevček, drugi je izoblikoval votlino v grič, tretji je dal svete popotnike pod na pol podrt kozolec, ki stoji nekje na robu Ljubljanskega barja in je v ozadju slutiti v megli obris Ljubljane.

Nekaj domotožja je v teh jaslicah, izraz svojega časa so, a vsake jaslice, naj bodo take ali take, predstavljajo isti veliki zgodovinski dogodek. Molk svete noči nas vabi v premišljevanje.

selila k starejši gospe, ki je bila do nje dobra kot mati.

„Odkod ta dobrotu in prijaznost?“ se je spraševala.

Neko nedeljo zjutraj je videla, da gospa nekam odhaja. Vprašala jo je, kam gre tako zgodaj, ko je vendar nedelja.

„V cerkev,“ je odvrnila gospa.

„Smem iti z vami?“

„Seveda prav vesela bom...“

Tam, v tisti visoki stavbi, je prvič v življenju slišala o njem.

Od tedaj je postalo življenje zanjo še lepše. Vsako nedeljo je prihajala z gospo v cerkev.

Zagledala je v mislih domačo hišo, očeta, mamo, brata in se-

be med njimi... Sredi med njimi pa jaslice in božje Dete v njih... In pesem... „Sveta noč, blažena noč...“, kot jo je nekoč pela stara mama.

Odprla je oči. Kolesa so enakomerno udarjala ob tračnice.

Nad zemljo se je spustila noč, a v daljavi je bilo svetlo. Luči. Ljubljana.

Vlak je obstal. Na postaji je bil pravi vrvež, čeprav je bila ura že deset. Vesna se je komaj prebila do izhoda. Odhite-la je na trolejbus.

Čez nekaj minut je stala pred vrati domače hiše. Za trenutek je obstala. Potem je pozvoni-

la. Vrata so se odprla. Pred njo je stal njen brat Marko. Pognal se je vanjo, da bi skoraj padla.

Prijela ga je za roko, naj molči. Potrkala je na vrata dne-vne sobe. Vstopila je.

„Vesna!“

Vse po vrsti je objela.

Razdelila jim je darove.

Oče je ugasnil televizor. Sed-li so za mizo.

„Sveti večer je nocoj,“ je rekla Vesna.

Oče se je rahlo namrščil: „Daj no, Vesna, pusti te neum-nosti! Veseli bodimo! Govorimo o čem drugem!“

(Dalje na 8. strani)

ON: NEBOGLJEN OTROK

V jaslih leži on, ki je bival zdavnaj pred vesoljskimi dobami stvarjenja in oblikovanja zemeljske krogle, mnogo pred sleherno zgodovino in časom, pred vsemi ustvarjenimi stvarmi, neustvarjen in brez začetka, sam začetek in smisel vsega.

Bival je zunaj mejnikov sveta in prostora, kjer se rojevajo in kamor zahajajo zvezde, v Očetovem naročju.

Ta Bog od Boga, ta Luč od Luči je hotel postati človek, „je samega sebe izničil, podoba hlapca vzel nase“. Utesniti se je hotel v meje bednega človeškega telesa, ukleniti se v prostor in čas, postati nič.

Še več. Hotel je biti otrok. Saj menda res ni na svetu bolj ljubke stvari, kot je otrok, a obenem tudi ne bolj nesposobne, povsem od drugih odvisne: otrok, prepuščen sam sebi, ni zmožen življenja.

In to je hotel biti on: nemočen,

nebogljen, do kraja odvisen od drugih.

KRAJ ROJSTVA: HLEV

Zanimivo je, kako si je božji Sin izbral čas in kraj svojega rojstva. Hotel je biti rojen med povsem tujimi ljudmi in ne v Nazaretu, kakor bi bilo najbolj naravno.

„Tiste dni je izšlo povelje od cesarja Avgusta...“ Tako bremo v evangeliju in tako je bilo. A za tem Avgustovim poveljem, za to njegovo voljo je skrit božji prst. Bog je čase in razmere tako napeljal, da bo njegov Sin rojen med tujimi ljudmi, nepoznan, skrit, neopazen, 140 kilometrov od Nazareta, v neznanem Betlehemu.

Betlehem, „Hiša kruha“ po naše, ni bil tudi kot mesto bogve kaj. Pa še v tem skromnem Betlehemu „zanju ni bilo prostora v prenočišču“. Trdosrčnost ljudi, prenatrpanost v edinem gostišču, Jožefova revščina, ko ni mogel plačati skromne sobe?

Ja, vse to, a predvsem nekaj drugega: Bog hoče, da je njegov Sin

naj otroci božič dožive!

Advent je čas, ko se pripravljamo na rojstni dan Jezusov.

Kjer je navada, da spletejo doma adventni venec, naj se ta nadaljuje! Kjer te ni, bi bilo priporočljivo, da bi jo vpeljali.

Otroci naj pri pletenju venca sodelujejo tako, da podajajo smrekove vejice! Tudi luč na adventnem vencu naj otroci doživijo! Preden prižge oče za prvo adventno nedeljo prvo svečo na vencu (in prav tako naslednje nedelje, ko prižge dve, tri, štiri sveče) je primerno, da molimo, še bolje, da zapojemo kakšno adventno pesem.

Pri otrocih, ki so stari več kot tri leta, dopolnujemo doživetje ob adventnem vencu s pripovedovanjem o angelovem oznanjenju, o potovanju Marije in Jože-

fa v Betlehem, o iskanju prenočišča, o neusmiljenosti nekaterih ljudi ter o ljubezni Boga, ki je poslal svojega Sina na svet, da nam pomaga.

Starši naj izrabijo adventne večere za pripravljane jaslic: popravljane hlevca, kipcev za jaslice, zbiranje vsega, s čemer bodo sestavili jaslice. Ob popravljanju hleva se bo otrok učil skromnosti, ob Mariji in Jožefu izvrševanja božje volje ter ljubezni do Boga in ljudi.

Da ne bodo jasli pretrde, naj bodo do božiča postlane z obilno slamo, ki naj si jo mali otroci prislužijo z ubogljivostjo in dobrimi deli. Vsak večer naj se starši v družinskem krogu pomenijo z otroki, koliko slamic so čez dan pripravili za Jezusovo ležišče. Morda so z neubogljivostjo celo zapravili že prej zbrano slamo.

Podobno bodo otroci radi zbirali majhne kamne, s katerimi bo tlakovana pot do hlevca.

Adventnim večerom je potrebno dati slovesno razpoloženje. Vsa družina naj bo zbrana pri mizi, na kateri naj bodo predmeti, potrebni za jaslice! Tedaj naj bosta radijski in televizijski sprejemnik zaprta! Vsa družina naj poje adventne pesmi, med katere spadajo tudi prve kitice pesmi „Poslušajte vsi ljudje!“. Zelo učinkovite so tudi kratke molitve v obliki prošenj, na primer „Jezus pridi!“.

Adventni koledar, s katerega otroci dan za dnem trgajo liste in opravljajo tam naznačene naloge, je lepo sredstvo za „adventno“ vzgojo otroka.

Višek božične dobe je rojstni dan našega Gospoda. Uvod v božič je sveti večer.

Središče otrokovega doživ-

rojen zunaj mesta, v hlevu, v votlini.

Zamislimo se v resnični kraj Jezusovega rojstva!

„Hlev, pravi hlev, to ni veselo in rahlo stebrišče, ki so ga krščanski slikarji zgradili za Davidovega sina, tudi ne jaslice iz mavca, ki si jih je izmislila v modernih časih slaščičarska domišljija izdelovalcev kipcev. Tudi ni čista in snažna veža, ljubka v svojih barvah, z olepšanimi in okrašenimi jaslami. Hlev, pravi hlev, to je dom za živali, ki so garale za človeka. Hlev, to so štiri surove stene, umazana tla, streha iz brun in skodel. Pravi hlev je temen, umazan, zasmrajen: čiste v njem so samo jaslvi, v katerih pripravljva gospodar krmo za živino.“ (Papini)

Tak hlev je bil prostor, v katerem je prišel na svet božji Sin.

ČAS ROJSTVA: SREDI NOČI

In čas rojstva? Ponoči je bilo, sredi noči, kot je prišlo do nas poročilo po ustnem izročilu. Ob

ljanja je v jaslicah, ki jih je pripravljala družina skoz ves adventni čas. Postavljene naj bodo v tistem stanovanjskem prostoru, v katerem se mudijo otroci večji del dneva.

Nekaj ur pred začetkom svetega večera naj se mali otroci v tem prostoru ne zadržujejo, da bo oče ali kak drug odrasel družinski član do kraja izdelal začete jaslice, pripravil luči in morda postavil tudi božično drevesce. Medtem pomagajo otroci materi pospravljati in kratositi stanovanje, nato pa odidejo skupaj v cerkev po blagoslovljeno vodo.

Domače obrede svetega večera je treba čimbolj izrabiti. Obhod s kajenjem in škropljenjem z blagoslovljeno vodo po stanovanjskih prostorih naj oče ali mati začneta z besedami „Jezusov rojstni dan praznujemo,“ ali

podobno. Mali otroci naj imajo v rokah smrekove vejice ali svečko. Med obhodom je za majhne otroke najprimernejše petje pesmi „Poslušajte vsi ljudje“.

Obhod se konča v prostoru, v katerem so jaslice. Prižgane naj bodo le luči pri jaslicah in na božičnem drevescu. Jasli naj bodo še prazne. V nje naj polože otroci slamice, ki so jih s svojo pridnostjo zbrali, ali pa naj postavijo pred hlevček zbrane majhne kamne za pot.

Potem oče prebere evangelijsko poročilo o Jezusovem rojstvu iz Lukovega evangelija, mati pa položi v jasli kipec Deteta Jezusa, ki ga je nosila že pri blagoslavljanju stanovanja.

Vsi skupaj naj bi sedaj zapeli „Sveta noč, blažena noč“. Nato naj bi še skupaj odmolili

zahvalno molitev. Šele potem naj bi prižgali sobne luči.

V dnevih po božiču naj se otrok veliko mudi pri jaslicah.

Tudi v cerkev naj ga vodijo občudovat jaslice, prav tako v druga stanovanja. Pri vsakem obisku naj izvrši otrok dobro delo.

Kako lepa je navada, da oče in mama ob začetku novega leta blagoslovita otroka z znamenjem križa, medtem ko jim želita božje varstvo in pomoč. Prav tako naj oče po blagoslovu stanovanja na tretji sveti večer na stanovanjska vrata napiše začetnice imen sv. treh kraljev z ustrezno letnico. S primerno razlago bodo otroci razumeli, kako naj vse leto kot modri z vzhoda živijo v hrepenenju po Jezusu — Bogu.

J. Bertoncelj

zaživimo polno advent in božič!

Po Andrejevem se dnevi zmerom kasneje prebuja iz meglene nočne teme in zmerom prej prehajajo v hladni somrak večera. Narava je obmirovala, dostikrat že počiva pod snežno odejo. Sonce se skriva nad oblaki in ne daje več svoje prijetne toplote.

V hladu in temi človek občuti tajinstvenost in grozo. Človeška narava teži za soncem in svetlobo. Krščanstvo je prineslo luč in toploto v ta nekoč temni in mrtvaško hladni čas. Nekdanji strah se je umaknil in v temi sije luč iz jaslíc. Tema se je umaknila svetlobi, strah se je umaknil veselju. Zato pra-

vijo na Zilji, da se z Andražem pričinja „zlati čas“.

Čas pred božičem imenuje Cerkve advent, prihod. Na praznik Odrešenikovega „prihoda“ so se kristjani že od nekdaj posebej pripravljali. V cerkvi vlada vijolična barva, ženitovanj ni, na vasi fantovskega petja in ukanja niso trpeli.

Adventni čas obsega štiri nedelje. To je čas duhovne in zunanje priprave na božič.

Poleg posta in drugih spokornih vaj je obiskovanje jutranjih maš do današnjih dni glavna duhovna priprava. Slovenski človek je do nedavnega občutil svojevrstni čar teh jutranjih opravil, ki jih imenuje zórnice ali celó zlate maše. Težko je v mrzlih jutrih zapustiti toplo posteljo, za marsikoga je pot po zasneženi gazi do cerkve težavna in vendar se je dogajalo, da so

uri, ko so ljudje po mestih plesali in pili, na rimskem dvoru pa razuzdano veseljačili ali že utrujeni od plesa in pijače popadali po mehkih ležiščih. Ob uri, ko so drugi ljudje po opravljenem delu utrujeni pospali in pozabili na ves svet. Ob uri, ko ni najbrž nihče pomislil, kako blizu je Bog zemlji. Skratka: ob uri pozabe, greha in spanja.

IN VENDAR ...

In vendar je bil ta pozabljeni trenutek tisti, na katerega se je pripravljala vsa Izraelova zgodovina in vse človeštvo v tisočletjih svojega bivanja. V tistem trenutku se je zgodovina prelomila.

Iščemo srečo v denarju, slavi, oblasti. Koliko prizadevanja je pri ljudeh, da bi opozorili nase, na

svoj talent, na svojo postavo, na svoje brke, na svojo frizuro! Zunanost, oblika, posoda — na tem je danes poudarek, ne na vsebini.

In vendar nista ne resnica ne sreča v zunanjem blesku, ne v denarju, ne v slavi, ne v oblasti, ne v tem, da nekoga drugi ljudje spoštujejo.

Tako vsaj nam govori veliki molk svete noči.

(Nadaljevanje s 5. strani)

Sklonila je glavo. Oče ji je natočil likerja. Kozarca se ni dotaknila.

Spet je oblekla plašč, pozdravila in odšla v noč. Mrzel veter ji je sipal ivje z dreves. Prišla je do cerkve. Veliko ljudi je bilo že notri. Molili so rožni venec in peli. V Vesninih očeh so se zaiskrile solze.

To je torej moj „vesel božič“, je pomislila. Hudo ji je bilo.

Potem se je zableščalo tisočero luči in s kora so zabučale orgle z vsemi registri, potem pa prešle v milo uspavanko. „Sveta noč ...“

Polnočnica je minila. Množica je Vesno skoraj odnesla pred cerkev. Tam so si znanci, prijatelji in sosedje podajali roke in si nasmejani voščili: „Veseli božič!“

„Komu naj voščim jaz?“

Prešinila jo je misel: „K stari mami pojdem!“

Dve uri hoda je bilo do postaje. Sonce je že pozlatilo zasneženo pokrajino, ko je prišla do majhne in skromne hišice. „Mama je bolna. Leži,“ ji je povedala neznana ženska in jo peljala v sobo.

Vesna je zagledala na postelji upadel, čisto bel obraz in dvo-

je uvelih rok. „Mama!“ je vsa vesela vzkliknila.

Objeli sta se.

„Srečen božič ti želim, mama!“

V očeh stare ženice sta se zableščali solzi. Ni mogla do besede. Čez čas je s težavo spravila iz sebe: „Tudi tebi blagoslovljen božič, Vesna ... Ali res ... veruješ?“

„Res, mama! Verujem!“

Tista zgarana, uvela roka jo je pobožala po dolgih črnih laseh. Starka je jokala od sreče.

Pred jasicami v kotu je veselo plapolala oljenka.

Veno

bile cerkve jutro za jutrom polne kakor ob nedeljah. Doma je ostal samo „varuh“. S plamenicami in svetilkami v rokah so verniki v temnem jutru prihajali od vseh strani v cerkev. Po Koroškem zvonijo še zdaj vsako jutro v adventu pred svitnami po četrte ure z vsemi zvonovi.

Advent je pa tudi čas zunanjih priprav na božič. Posvečeni so jim večeri. Ponekod delajo žene in dekleta „rože“, umetno cvetje iz pisanega papirja, ki ga vežejo v vence, da z njimi za božič olepšajo bogkov kot. Postavljajo tudi božično drevesce. Moški svet je svoje dni ob večerih pripravljali jaslice: hlevček in hribček in vse, kar zraven spada, je bilo treba popraviti, marsikaj tudi kaj novega napraviti.

Sredi poganske teme je z nastopom krščanstva zažarela svetloba božičnega praznika. To pa se ni zgodilo čez noč. Treba je bilo čakati 300 let, preden se je uveljavil v Cerkvi praznik Kristusovega rojstva. Skušali so z zapletenimi računi dognati točni dan let tega. Nazadnje so se sporazumeli za noč od 24. na 25. december. Ta čas se je kril s poganskim praznikom rojstva nepremagljivega sonca dne 25. decembra. Zato se je Cerkev tem rajši odločila za ta dan.

Dolgo časa je ostal božič praznik, ki so ga obhajali le v cer-

kvah. Le-te so bile slavnostno ozaljšane z zelenjem in preprogami, bogoslužje pa so povzdigovali vanj vpleteni božični prizori. Minilo je nekaj stoletij, da se je praznovanje Kristusovega rojstva premaknilo iz cerkv tudi drugam. Šele barok in protireformacija sta približala božični praznik družini, prenesla cerkveno praznovanje v meščanske in kmečke domove. S kolednimi igrami, čudovitimi božičnimi pesmimi in z jaslami je postal božič — poleg velike noči — največji verski praznik tudi slovenskega ljudstva.

O Barbari in o Luciji sejejo žito, predvsem pšenico, v plitve posode. Zrnje počasi kali in mora do božiča ozeleneti. Mlado žito postavljajo skoraj povsod k jaslicam ali kar vanje, le včasih pod božično drevesce, pa tudi na mizo ali v okno. Med zelene bilke postavijo včasih luč, najrajši oljenko.

Skoraj vse slovensko ozemlje je ohranilo v današnje dni starodavno šego, ki je znano vsemu evropskemu zahodu in severu, da so namreč obešali v bogkov kot neokrašeno smrečico. Iz nje se je razvilo v Nemčiji božično drevesce, ovešeno z okraski in okrašeno z gorečimi svečkami.

Seveda so osrednji okras božiča jaslice. Namen „postavljanja“ Kristusovega rojstva meri na doživljanje dogodka, ki ga predstavlja: jaslice hočejo biti pomoč pri zbra-

**božji mir in blagoslov
o božiču in v
novem letu!
vaši duhovniki**

nem premišljevanju Kristusovega rojstva in jih pri tem glede nazornosti ne more nič drugega nadomestiti

Prve jaslice so postavili patri jezuitje leta 1560 na Portugalskem, prve cerkvene jaslice pa so uredili leta 1562 v Pragi. Šele posilmal so sledili drugi redovi. Iz redovniških jaslavic so prihajale pobude za nastajanje domačih jaslavic.

Naše ljudstvo si je ustvarilo svoj tip jaslavic. Postavljalo si jih je na trioglato desko v bogkovem kotu. Hribček je moral biti visok, na vrhu je bilo zmerom mesto Betlehem, ob spodnjem robu je bil hlevček. Številni neznani talenti so rezbarili preproste lesene jaslične kipce. Ko je uplahnilo veselje do lastnega ustvarjanja, se je znašla industrija: odslej so zavladale papirnat figure v slovenskih ljudskih jaslakah.

Prikaz slovenskih hišnih jaslavic v bogkovem kotu bi ne bil popoln brez omembe zanje tipičnega prtička, pritrjenega na rob trikotne deščice.

V zakladnici ljudskih pesmi evropskih narodov imajo božične

(Dalje na 24. strani)

novice od doma

(Nadaljevanje s 3. strani)

šole, posebne šole in vse vrste srednjih šol 718 pedagoških delavcev. Ti so se zaposlili v raznih podjetjih. V slovenskem šolstvu je zaposlenih 22 tisoč pedagoških delavcev. V začetku letošnjega šolskega leta so zaradi pomanjkanja učiteljev ukinili 19 osnovnih šol.

*

BIZELJSKO — Na obrobju Kozjanskega je v osmih mesecih zraslo novo sodobno šolsko poslopje. Izgradnjo montažnega šol. poslopja, v katerem je osem učilnic, dve igralnici otroškega varstva, telovadnica in drugi prostori, so omogočili občani, ki so sedem let zbirali denar s samoprispevkom. Otvoritvi je sledila svečana akademija.

BREŠTANICA — Na rožnovensko nedeljo so letos že drugič poromali invalidi v Breštanico (bivši Rajhenburg). Breštanico imenujemo tudi „Slovenski Lurd“. Okoli oltarja se je zbralo veliko število invalidov in bolnikov. Cerkev, ki sprejme 4000 ljudi, je bila skoraj polna. Bolniki so priromali iz cele Slovenije. Iz postojnske fare so pripeljali kar 4 avtobusi. Romanje je pripravilo uredništvo lista „Ognjišče“.

CELJE — V Celju so odprli prenovljeni otroški dispanzer. Zgradili so ga z veliko iznajdlivostjo in z razmeroma skromnimi sredstvi — 2 milijona din. Dispanzer ima več ordinacij, dve prostorni čakalnici, lepo opremljen laboratorij. To bo vse pripomoglo k boljšemu zdravljenju najmlajših celjskih občanov.

CELJE — Celjska osnovna šola je v oktobru proslavila svojo stoletnico. Na svečani akademiji je na-

iz slovenskega tiska doma in na tujem

Z izrezki slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bralci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe!

DELO

IZ OBLASTI GOSPODARSTVA SLOVENSKE

LJUBLJANA, PETEK, 20. OKT. 1984

IZ OBLASTI GOSPODARSTVA SLOVENSKE
IZ OBLASTI GOSPODARSTVA SLOVENSKE
IZ OBLASTI GOSPODARSTVA SLOVENSKE

TUJI DELAVCI V ZR NEMČIJI SE MORAJO UMIKATI DOMAČIM

Trenutno je v Zvezni republiki Nemčiji še 2,1 milijona zaposlenih tujih delavcev, z družinskimi člani vred pa blizu 3,8 milijona. Odkar je bonška vlada novembra 1973 zaprla mejo za nove, se je število zaposlenih zmanjšalo za približno 250 tisoč ali slabih 10 %. Konec septembra je bilo med dobrim milijonom vseh brezposelnih 153.000 „gastarbeiterjev“. Tudi ti — in še vsaj enkrat toliko — so „odpisani“. Ko tujcu poteče enoletni rok, kolikor lahko najdlje dobiva nadomestilo za brezposelnost, je praktično primoran zapustiti ZRN — če morda ni privilegirani državljani članice Evropske gospodarske skupnosti (praktično se to nanaša le na Italijane).

V vsej tišini se torej dogaja tisto, kar so vsi razumni opazovalci napovedovali: množičnega odpuščenja tujih delavcev sicer ni, saj nekatere dejavnosti živijo od njih (zdravstvene ustanove, gostinstvo, tekstilna in prehrabena industrija), toda brezposelni tujci se le morajo umikati domačim kandidatom za zaposlitev. V primerjavi z Avstrijo, Švico ali Francijo je postopek tu še kar „nežen“.

Značilen je osnutek kongresnega dokumenta, ki ga bo sredi novembra sprejela socialnodemokratska stranka. Takole pravi o gospodarskih posledicah, ki so jih povzročili tuji delavci v ZRN: „Nekontrolirani priliv tujih delojemalcev je prispeval v ZRN k ohranitvi zastarelih gospodarskih struktur; stalno širjenje ponudbe delovnih moči za manj kvalificirana delovna mesta je preprečilo, da bi se zmanjševale nepravilnosti v razdelitvi dohodka, ter zavrla osredotočenje industrijskih naložb tako, da bi se ustvarjala delovna mesta za višje kvalifikacijske zahteve.“

Tako je torej: tuji delavci negativno delujejo na modernizacijo zahodnonemškega gospodarstva... Ne samo, da obremenjujejo občutljiva področja infrastrukture (promet, šolstvo, bolnišnice, otroške vrtce), marveč so „zakrivili“ divje razraščanje proizvodnih zmogljivosti, ki so zdaj marsikod samo napol izkoriščene. Socialni demokratje sicer uvidevajo, da je imelo odhajanje zdomcev v ZRN negativne gospodarske posledice tudi za dežele emigracije, saj so na ta način izgubile marsikakšno možnost za naselitev delovno intenzivne proizvodnje pri njih doma — danes pa jim je prvenstveni problem vendarle v tem, kako število „gastarbeiterjev“ znižati do tiste stopnje, ko bodo srednje in dolgoročne potrebe v skladu s sedanjimi sprejemnimi zmogljivostmi. „Nadaljnje naraščanje števila tujih delojemalcev je treba ustaviti,“ zahteva vladajoča SPD od koalicijske vlade v Bonnu. To torej pomeni, da velja vztrajati pri prepovedi zaposlovanja novih tujcev v ZRN.

Gospodarski in socialni vidiki „gastarbeiterstva“ so gotovo zelo pomembni v teh kriznih časih, ko sindikalni in socialnodemokratski strankini aktivisti vsak dan poslušajo vprašanja, zakaj držijo v deželi milijone tujcev, domačih pa ne morejo zaposliti. Ravno iz te negotove situacije se lahko porodijo tudi nepredvideni politični zapleti.

Tujci počasi le odhajajo in tako — prav rahlo — blažijo statistične

kaj gre ljudem na živce?

„Kakor vidiš, pri nas ni vse tako črno, kot se govori!“

DANES TEŽKO SPOZNAŠ, KDO SE SKRIVA ZA RDEČIM NOSOM. LAHKO JE ALKOHOOLIK, LAHKO JE PA POTROŠNIK, KI GA VSAK DAN VLEČEJO ZA NOS.

Direktorja med seboj: „Mi smo pa naš letošnji plan proizvodnje presegli za trideset referatov.“

DIREKTOR NA SEJI: „TOVARIŠI, SKRAJNI ČAS JE, DA NEHAMO PITI V SLUŽBI ... NA SVOJE STROŠKE!“

„Molk je zlato,“ je rekel direktor na zborovanju delavcev.

ZMAJEVALI SO Z GLAVAMI, KO JE ZAVIL NA STRANSKO POT. PA SE JE POKAZALO, DA JE BILA BLIŽNJICA.

„Tovariš natak, v tej poljni papriki je samo riž, mesa pa nič!“

„Zato pa lahko iščete nagradni kupon v rižu.“

VIŠJA SILA JE VSE TISTO, ČESAR NIŽJA SILA NE RAZUME.

„Nekaterim povzročam velike težave: ne gledam na svoj jutri, ampak na svoj danes.“

Najbolj rentabilna vlaganja so vlaganja kumaric.

ČE HOČEŠ ZMAGATI, NE HODI PO STOPINJAH NEKDANJIH ZMAGOVALCEV!

„Kritiziral bi, pa kaj, ko je pri nas vse v redu ali pa bo v redu.“

KDOR LAŽE, NI NUJNO, DA KRADE. LAHKO SAMO JEMLJE.

V bistvu ni razlike med novo štipendijo in staro pokojnino. Obe prideta enkrat na mesec in trajata štiri dni.

LAŽ IMA KRATKE NOGE, ČE SE NE VOZI Z MERCEDESOM.

„Mama, spet se mi ne da v šolo.“

„Zakaj pa ne?“

„Vsi tam me sovražijo: učitelji, učenci, celó čistilka me postrani gleda.“

„Nič ne maraj! Bo že minilo! Navsezadnje jih imaš že petdeset in si direktor šole.“

ALI DELAJO GOVORNIKI SAMO GOVORNE NAPAKE?

Če se že moramo plaziti, dvignimo vsaj glave!

BOLJE PLEZATI KAKOR DREZATI!

Suhemu delavcu nihče ne verjame, da je že vsega sit.

NOV PREGOVOR: KDOR ZGODAJ VSTAJA, DELAVSKO PLAČO DOBIVA.

Govornik: „Tovariši, priznam, da so drugi delali napake...“

NE UNIČUJTE DREVJA, MOGOČE SE BOMO MORALI VRNITI NA VEJE!

„Ali veš, da uvažamo paradižnik iz Grčije, domači nam pa gnije po makedonskih njivah?“
„Potem je pa uvoz vsekakor upravičen. Naj mar jemo gnili makedonski paradižnik?“

ŠEF DELAVCEM: „VSAKA KRITIKA NA MOJE DELO JE ZAZELENA, ČE JE POZITIVNA...“

Drug šef drugim delavcem: „Tovariši, ne skrbite! Vaši stanovanjski problemi bodo v najkrajšem času rešeni — negativno.“

DINAR: „STO LET SEM ŽE NA PARAH, PA SE KAR DOBRO DRŽIM.“

Delavec delavcu: „Ali se ti zdi, da je v naši administraciji več zabušantov kot drugih?“

„Katerih drugih?“

Po „Pavlihu“

ČASTNI SPREJEM NAŠIH ZDOMCEV

CIRKOVCI — Nova transformatorska postaja v Cirkovcih z močjo 150.000 kilovatamperov ureja viške oz. primankljaje elektrike v severovzhodni Sloveniji. Z njim bodo lahko izmenjali večje količine električne energije med republikami in mejnimi državami. Obenem je korak dalje k izgradnji jugoslovanskega 380-kilovattnega energetskega sistema.

KAMNIK — Konec oktobra je umrl v bolnišnici na Golniku duhovnik prof. Marko Mihelič. Dolga leta je bil profesor matematike na Škofijski gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano. Po vojni je deloval v Novem mestu, zadnjih deset let pa v Kamniku. Veličasten pogreb je pokazal njegovo priljubljenost.

KOPER — V koprski luki bo letos promet za 15% manjši od predvidenega. Odrptje Sueškega prekopa ni prineslo bistvenega povečanja pretovora. K temu sta prispevala tudi omejitve uvoza in manjši gospodarski razvoj v sosednjih državah. Hitrejšje poslovanje in boljša struktura blaga prinašata luki več

podatke o brezposelnosti. In če lahko kakšen bonksi resor privarčuje kakšen milijon še pri „gastarbeiterjih“, mu bo v domači javnosti samo lažje. Rezervna armada? Kakor kdo hoče razumeti.

NAŠ TEDNIK

Znani strokovnjak za manjšinska vprašanja prof. dr. Theodor Veiter je v ponedeljek (13. oktobra) v predavanju v Celovcu dejal, da na Koroškem nobeno štetje ni ustrezno sredstvo za določitev ozemlja, na katerem naj ima manjšina svoje pravice po členu 7. državne pogodbe. Vsako tako štetje bi namreč izzvalo narodnostni volilni boj, pri katerem bi manjšina na vsak način podlegla, ker bi v takem ostrem narodnopolitičnem boju razpolagala s premalo finančnimi sredstvi, s premalo vpliva na množična občila. Le če bi bil odstotek pripadnikov manjšine, ki jih bi bilo treba „ugotoviti“, tako nizek, da bi bilo dvojezično ozemlje določeno tudi v zgodovinskem smislu, bi bilo tako štetje primerno, je dejal Veiter.

Naš tednik, Celovec, 16. oktobra 1975, str. 2.

Narodni svet koroških Slovencev ter *Zveza slovenskih organizacij* na Koroškem sta začela te dni s plakatno akcijo proti nameravanemu ugotavljanju manjšine. V slovenščini in nemščini opozarjata dva plakata v oranžni barvi, da koroški Slovenci živijo 1500 let na svoji zemlji, da je ugotavljanje manjšine nedemokratsko, proti avstrijski državi pogodbi ter naperjeno nenazadnje proti manjšini sami.

Izpoved slovenskega lepaka: Preprečili bomo ugotavljanje manjšine! Nemški plakat pa opozarja, da je ljudsko štetje posebne vrste končno le ugotavljanje manjšine.

Naš tednik, Celovec, 30. oktobra 1975, str. 1.

V zvezi s sporazumom med Italijo in Jugoslavijo je deželno tajništvo Slovenske skupnosti potrdilo svojo pozitivno oceno. V pričakovanju objave dokončnega besedila sporazuma pa si pridržuje pravico analitične ocene posameznih delov sporazuma.

Vendar iz že do sedaj znanih podatkov je jasno, da se bodo morali pripadniki slovenske narodnostne skupnosti v deželi Furlanija-Juljska krajina trdno nasloniti na lastne sile, kajti izkušnje učijo, da se nobeni sporazumi in izjave dobre volje ne izpolnjujejo avtomatično, ampak je potrebna politična in moralna volja večine in odločnost in vztrajnost prizadete manjšine, da se stalno in enotno bori za izvajanje sprejetih obveznosti do nje.

Naš tednik, Celovec, 30. oktobra 1975, str. 2.

NOVI LIST

Pennsylvania, N.Y.—Dr.
HANSEN A.
Services Dr 608 — phones Dr
609 — home Dr 609 • La. Im-
migrants; later associated by 608
Police Department
Residence in city, near 1st Ave.

MEDNARODNO SODIŠČE O SOVJETSKIH JEČAH

Vsi se še spominjamo, s kakšnim užitkom je spremljal sovjetski tisk zasedanje tako imenovanega Russlovega sodišča, ki je sodilo Združene države Amerike zaradi okrutnosti in nečlovečnosti, ki so jih počenjali

(Dalje na 34. strani)

slovenci po evropi

anglija

V nedeljo, 26. oktobra, smo *krstili* v samostanski kapeli sester palotink v Rochdale Michele Janine Corless; mati je Majda, roj. Grkman. Tako so mogli verniki, ki so se v lepem številu zbrali na to nedeljo v cerkvi, vsi odgovarjati pri obredu. Seveda smo imeli tudi mašo in pete litanije, ki jih je zbor prvič pel po melodiji „semeniških“ litanij. Prav tako smo potem v dvorani imeli prijeten večer s skiopitičnim predavanjem o Sloveniji. Ker je bil ves mesec posvečen misijonom, smo zbrali tu 13.30 £ za nje.

Tudi v Londonu smo pri tomboli zbrali 10.50 £ za *misijone*. Vsem darovalcem prisrčna hvala!

Jermanova družina v Londonu je dala blagosloviti nagrobni spomenik pok. Saše, ki je umrl predlansko leto.

Dobili smo sporočilo, da je 3. junija letos umrl Simon Prenderwill, mož Ivane Zorman. Bil je pokopan 11. junija na pokopališču Acton.

27. septembra pa je *preminila* Marija (Mimi) Nahtigal, doma iz Ljubljane.

Pokojnima naj Bog nakloni večni mir, sorodnikom in prijateljem naše sožalje!

Svoj dom sta dala blagosloviti tudi novoporočenca Zbogar in Collins. Naj bi srečno v njem živela!

V župni cerkvi Rothwell so prejeli *zakrament sv. birme* Franc Germ in Peter ter David Kravos dne 6. novembra.

15. novembra sta se *poročila* v

cerkvi na Midland Rd, Bedford, Dragica Herceg in Ken Pearce. Želimu jima vso srečo v življenju!

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ. — *Praznik vseh svetnikov* smo lepo obhajali. Dopoldne nas je bilo kar lepo število pri maši; popoldne smo se pa zbrali na pokopališču v St. Martinu, kjer smo se ob besednem bogoslužju in petju spomnili *naših mrtvih*. Upamo, da so mnogi med njimi že med svetniki. Nam vsem so pokojni tudi opomin, da bomo kmalu tudi mi med njimi.

V „Centru“ na ScharitzerstraÙe št. 5. v Linzu se kar dobro počutimo, ko se po maši zberemo na razgovor. Seveda bo še prijetneje, ko bomo imeli čisto svoje prostore, ki jih bomo uredili potem po našem okusu.

Fotoreporter nam je poslal dve lepi sliki o našem *romanju* v *Marijino Celje*, ki jih priobčujemo. Na slikah z narodnimi nošami se dobro vidi, kako domačini naše narodne noše občudujejo.

Popravilo orgelj se bliža koncu. Upamo, da nam bodo kmalu zadonele v lepoto bogoslužja. Sedaj jih g. Viktor Lesjak in naš organist g. Zorè uglašujeta. Seveda bo za popravilo treba tudi nekaj pripevati. Dejansko uporabljamo orglje le pri slovenski božji službi. Ko bo izseljenski duhovnik dobil račun, se bo obrnil na vernike s prošnjo, da naj za popravilo vsak po svojih močeh prispeva.

SALZBURŠKA

SALZBURG. — *Freilassing*. — Če ne bi bilo državne meje vmes, bi bil bavarski Freilassing že zdavnaj salzburško predmestje. Tudi Slovenci iz Freilassinga radi pridejo v Salzburg. Saj to ni nič čudnega, ko nas pa s tem mestom vežejo stari spomini. Od tam so prišli misijonarji in pokristjanili velik del Slovencev.

18. oktobra je pa izseljenski duhovnik šel v Freilassing in tam *krstil* malega Aleksandra. Oče Jože Guštinčič je doma iz Prekmurja, mama Angela Vrtič je pa iz Sv. Lovrenca v Slov. goricah (Juršinci). Krst je bil v lepi farni cerkvi, „gostivanje“ pa je pripravila stara mama na svojem domu. Vseh štajerskih dobrot je bilo na mizi in domače vino, ki ni povzročalo glavobola.

Bogoslovci, naši rojaki iz Koroške, so se vrnili med nas. Namesto treh odšlih, ki so nastopili službo v krški škofiji, so prišli spet trije novi. Radi jih imamo, ker nam poživè skupnost in olepšajo bogoslužje z lepim petjem.

Po krstu malega Aleksandra Guštinčiča v Freilassingu pri Salzburgu.

Marta Angelika Stamničar pri krstu
v Schwarzachu.

TENNECK. — Novembra se nas je zbralo pri maši tako število kot že dolgo ne. Med mašo so nam lepo prepevali bogoslovci in akademiki iz Salzburga ter bolniške sestre iz Schwarzacha. Peli so nekaj ritmičnih in nekaj lepih starodavnih pesmi.

Med mašo je bila *krščena* Marjana Puklavec. Oče Slavko je doma iz Nunske grabe, mati Stanislava, roj. Skrobar, pa iz Gojševcev, oba iz okolice Ljutomera. Marjana je med oblitvanjem z vodo zelo modro gledala in se ni ustrašila mrzle vode. Naj bi vedno dober božji otrok!

Po maši smo šli v dvorano, kjer smo res v lepem veselju praznovali

Ostali avstrijski romarji občudujejo naše slovenske narodne noše v Marijinem Celju.

god bližnjega sv. Martina. G. Olip iz Sel je v zabavo napeval harmoniko. Kadar ni več mogel, je g. Slavko Ogorevc zavrtel plošče. Vmes smo napravili pavze in smo prepeli veliko narodnih pesmi. Da se je razpoloženje dvigalo, je poskrbel naš točaj g. Vinko. On je poskrbel tudi za lačne, da so se nasitili. Na koncu je bila splošna sodba, da je bilo res lepo in veselo. Hvala vsem, ki so pomagali in se dostojno zadržali!

SCHWARZACH in PONGAU. — V nedeljo, 2. novembra, smo imeli slovensko mašo v Schwarzachu v farni cerkvi. Čeprav je bila večina naših rojakov za spomin mrtvih doma na grobeh, se nas je zbralo še kar lepo število.

Med mašo je bila *krščena* in tako sprejeta v cerkveno občestvo mala Marta Angelika Stamničar. Oče Janez je doma iz razkriške fare, mati Amalija-Jozefina, roj. Podržaj, pa iz Spittala ob Dravi. Sestrice je zelo vesel mali Kristjan, ki leta okrog nje in jo nagovarja po slovensko in po nemško. Po maši smo se malo pomudili skupaj na stanovanju pri Stamničarjevih.

Večina naših bolničarjev in bolničark, razen onih, ki se šele pripravljajo na ta poklic v šoli, je dobila stanovanja v novem bloku, ki ga je na hribu dalo zgraditi vodstvo bolnice. Stanovanja bo treba ob priložnosti blagosloviti, da bodo res prostori božjega miru in dobrerega sožitja.

KOROŠKA

SPITTAL ob DRAVI. — V torek, 4. nov., se je bliskovito raznesla vest, da je umrla „farovška Mica“. Zjutraj je bila še pri maši in obhajilu, Dan poprej jo je obiskal zdravnik dr. Kveder in jo je našel še kar pri zdravju. Po kosilu sta z go. Rajšp delali na vrtu in sredi dela jo je zadela srčna kap. Odpe-

Pokojna Marija Vidervol

ljali so jo v bolnico, kamor so jo pripeljali že mrtvo. Duhovnik, ki je bil v tistem času slučajno tam navzoč, ji je podelil še sveto maziljenje.

Pokojna Marija Vidervol je bila doma iz Rakitnice pri Ribnici. Že

Del naših romarjev iz Zgornje Avstrije pred baziliko v Marijinem Celju.

zgodaj ji je umrla mati, kmalu še oče. Še mlada je prišla v župnišče v Dolenjo vas pri Ribnici k tedanjemu narodnemu poslancu in župniku Karlu Škulju, stricu našega izseljenskega duhovnika dr. Edija Škulja iz Frankfurta. Ko je moral g. župnik med zadnjo vojno bežati, je Micka ostala v župnišču, ki so ga partizani zažgali.

Po končani vojni je prišel v Dolenjo vas pri Ribnici g. Miklavčič Anton, ker je fara osirotela: g. Škulj se je umaknil v Italijo in kasneje v Argentino, kaplana g. Kapša so pa zaprli in je več let ostal v zaporu.

Ko so povojne razmere v ribniškem okraju prisilile g. Miklavčiča, da je zapustil župnijo in je preko hribov odšel v begunstvo, je šla z njim tudi kuharica Micka in mu vdano stregla vse do njegove smrti.

Dve stvari sta pokojno Micko posebej odlikovali: bila je zelo dobra kuharica in je to združevala z neverjetno gostoljubnostjo. Če so se ljudje vozili skozi Spittal, pa naj je bilo to iz domovine ali iz daljne prekomorske tujine, so se ustavljali pri g. Tonetu in kuharici Micki. Vsak je bil lepo postrežen.

Druga njena odlika pa je bila molitvenost. Mnogim se dandanes zdi to nepotrebno. Pa božja beseda v sv. pismu nas uči drugače. Vsakdanja maša, sv. obhajilo, rožni veneci in devetdnevnice — to je bil njen duhovni dnevni red. Bila je tudi dobra vrtnarica in je na vrtičku, ki so ji ga dali na razpolago Habjanovi, pridelala veliko solate, fižola in drugega sočivja, kar je g. Anton zaradi sladkorne smel uživati.

Po smrti g. župnika v letošnjem januarju je zelo žalovala. Samota jo je morila in jo je zelo težko prenašala. Po skoraj 60-letnem življenju v župniščih jo je Bog vzel k sebi v šestinsedemdesetem letu.

Pri pogrebu je bilo navzočih 13 duhovnikov in veliko število drugih pogrebcev. Čeprav pokojna Micka ni znala dobro nemško, se je vendar znala pogovoriti tudi z Madžari, Nemci in vsi so jo spo-

štovali in radi imeli, kar so pokazali z navzočnostjo pri njeni zadnji poti. Upamo, da ji je Bog plačnik za vse dobro, kar je storila na zemlji.

Ob nobeni obletnici Micka ni hotela imeti javne pohvale, zato naj ji bodo sedaj te vrste v spomin in zahvalo! Vsemogočni naj ji bogato poplača vsa njena dobra dela!

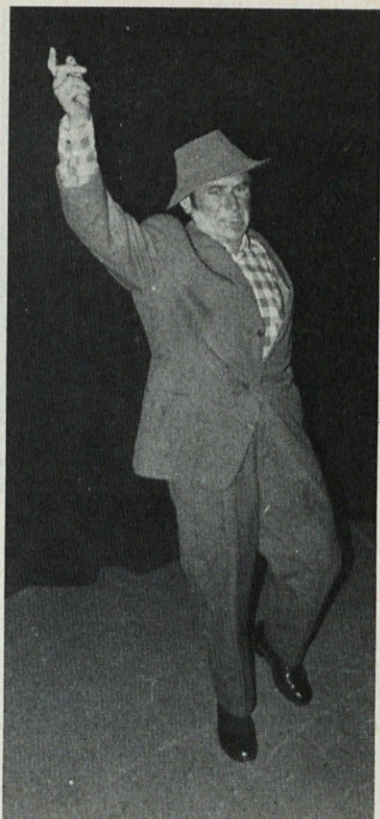
Narodni delegat slovenskih izseljenskih duhovnikov v Avstriji se zahvaljuje vsem, ki so ob smrti Marije Vidervol darovali cvetje, zanj jo molili, ji v smrtni uri stali ob strani, jo spremili na njeni zadnji poti in se udeležili maše zadušnice. Posebej zahvala tistim, ki so ji v zadnjih letih, ko je zaradi bolezni v nogah oslabela, pomagali pri delu. Bog naj vsem stotero povrne! Pokojna Micka naj nam bo pa vzgled v skromnosti, gostoljubnosti, delavnosti in posebno še v molitvenosti!

PREDARLSKA

Družabni večer: To pot smo imeli svojo prireditev kar kmalu po končanih letnih počitnicah. Čeprav je v soboto, dne 18. novembra, bilo skrajno nepriazno in mrzlo vreme, se je le nabralo dosti naših ljudi, tako da je bila dvorana skoraj polna. Uvodoma smo se pogovorili o situaciji *slovenske šole* v naših krajih. O tem je poročal župnik Janez Žagar, ki že tretje leto poučuje v tukajšnjih šolah slovenščino. Posebno smo bili veseli, da smo lahko pozdravili našo koroško rojakinjo gdč. *Andrejo Pipp*, ki je letos končala pedagoško akademijo v Feldkirchu in sedaj poleg svojega razreda poučuje tudi slovenščino.

Ugotovljeno je bilo, da se vrši *pouk slovenščine* zaenkrat v šestih krajih. Dežela omogoča pouk slovenščine, če je v enem kraju vsaj sedem šoloobveznih otrok. Staršem ni treba plačevati nobenih prispevkov in otroci dobé potrebne knjige zastoj kot za ostale predmete. Menda ni nikjer s strani šolskih oblasti tako dobro poskrbljeno.

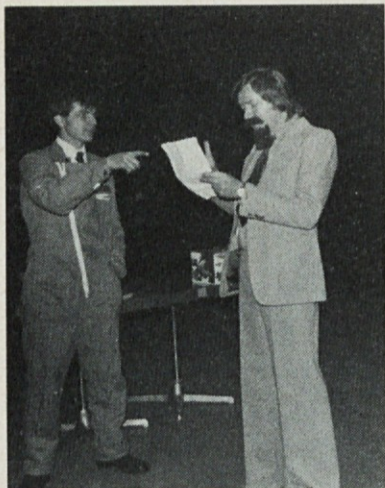
V preteklih dveh letih je bilo mo-

Jesenski družabni večer v Feldkirchu: Prizor „Pijanec“ Dragotina Ketteja.

Mlade tekmovalke čakajo na rezultat „izpita“ (Feldkirch, Avstrija).

Zabavni prizor „Zdravnik in avtomehanik“ v Feldkirchu.

goče zaznamovati lepe uspehe. Obiskovalci slovenskega tečaja niso zaradi tega prav nič slabše zdeleženi pri drugih predmetih; mnogo slovenskih otrok je bilo celo med prvimi v razredu.

Kljub tem ugodnostim pa je nekaj staršev, ki *nočejo razumeti pomena slovenskega pouka*. Nekateri mislijo, da je ta pouk dodatno breme za otroka, pri drugih pa še straši narodni greh hlapčevstva, češ da naj se njihovim otrokom bolje godi, ker jih tukajšnji ljudje ne bodo več imeli za tujce, če ne

bodo več govorili slovenščine. Temu nasproti so poudarjali govorniki, da tisti, ki materni jezik zataji, tudi pri drugem narodu ne bo posebno visoko cenjen: nezvestoba je slabo priporočilo v vsakem oziru.

Na drugi strani pospešuje znanje več jezikov naravno inteligenco in prav poznavanje slovanskih jezikov bo v Avstriji pridobilo vedno bolj na ceni zaradi trgovskih stikov z Vzhodom. Upoštevati je treba še dejstvo, da se bo večina otrok prej ali slej le vrnila domov, bodisi prostovoljno ali pa tudi neprostovoljno zaradi poslabševanja položaja na delovnem trgu in da bodo doma nepismeni, če ne bodo obvladali lastnega jezika. Poudarjena je bila dolžnost in korist staršev oziroma otrok, da se priučijo vsaj osnovnih pravil slovenskega jezika.

Ostali program prireditve ni bil tako obširen kot po navadi, ker je bilo premalo časa za pripravo. Kot igralsko storitev smo slišali in videli pesnitev Dragotina Ketteja: „Pijanec“. Prizor je našel mnogo razumevanja in priznanja. V sledečem prizoru je moral zdravnik vzeti na znanje, da smejo biti računi avtomehanika višji kot zdravniški računi, ker se tipi avtomobilov nprestano menjavajo, medtem ko je predmet zdravniškega delovanja že tisočletja nespremenjen.

Ves večer je vladalo pravo družinsko razpoloženje. Mnogo smeha so povzročale razne družabne igre.

Naša koroška rojakinja, učiteljica Andreja Pipp, pozdravlja rojake v Feldkirchu.

Tudi otroci so imeli svoj „quiz“ iz šolskih predmetov. Pridno so igrali poznane viže naši fantje iz Strnišča in, ko so opolnoči morali zažrebati svoj „Lahko noč“, ni nihče mogel verjeti, da je lepega večera konec. Za pust se bomo pa zopet srečali.

belgija

LIEGE-LIMBURG

Slovenski dan: V soboto, 11. oktobra 1975, je društvo „Slomšek“ organiziralo 15. „Slovenski dan“. Slavje se je začelo ob 16. uri s službo božjo. Somaševali so msgr. Anton Ilc, g. Stanko Kavalarič, ki je imel kratko homilijo, in krajevni slovenski duhovnik. Mešani zbor je sodeloval s krasnim petjem.

Kulturni in družabni del slavja je bil v dvorani „Casino“. „Vesele miške“ in „Veseli zvončki“ so nastopili s pesmijo in rajanjem. „Zvon“ iz Holandije je občuteno zapel štiri narodne. „Vesela mladina“ je s plesi in pesmijo spet prijetno presenetila. Občudovali smo pogum in vztrajnost moškega zbora „Simon Gregorčič“ iz Bruslja, ki je prvič nastopil na našem odru. Kulturni program je ugledno zaključil domači mešani zbor.

Predolgo bi bilo, posamezne točke podrobno opisovati. Dobro pripravljenim nastopom je prepolna dvorana navdušeno sledila. K slovesnosti so se zbrali rojaki iz Limburga, Bruslja, Charleroi, Liège-a in Holandije. Veseli smo bili zastopnikov iz Francije, Anglije in Nemčije. To je bil pravi „slovenski dan“, ki je nekak termometer našega kulturnega, narodnega in družabnega življenja skozi vse leto. Svoje upanje smo že pred leti naslonili na mladino, ki nas ni razočarala. Če pomislimo, da je na odru nastopalo čez 120 ljudi, bomo razumeli, da je slovenska povezava v Limburgu nekaj zelo zdravega. Ne prihaja od zgoraj, temveč od spodaj, iz ljudstva. In ker je ljudstvo zdravo in pametno, je tu-

di „Slovenski dan“, njihov praznik iz leta v leto lepši in bogatejši.

Iskreno zahvalo dolgujemo vsem članom te skupnosti, na katerih sodelovanje smemo računati vsak čas. Naša moč je v složnem sodelovanju čim večjega števila ljudi. Priporočamo se tudi v naprej. Pravilno pa bo, da se prav posebno zahvalimo tistim, ki imajo v naši skupnosti večje odgovornosti. To so odbor društva „Slomšek“ s predsednikom Stankom Revinškom, pevski zbor s pevovodjem Vilijem Rogljem, „Zvon“ s prof. Willemson, „Vesela mladina“ z voditeljico go. Anico Varzsak, „Simon Gregorčič“ s pevovodjem Francem Gjorek ter „Vesele miške“ in „Veseli zvončki“, ki jih vadi študentka medicine gdč. Karina Ackovič. Naša zahvala pa naj ne bo samo besedna, temveč dejanska! Pomagajmo jim! Stojmo jim ob strani! Pri- družimo se! Pa smo tedaj šele na začetku naših lepih uspehov.

Naš božič: Letos bomo za ves Limburg imeli skupno božično mašo na sveti večer v Waterschei-u na kliniki. Uro slovesnosti boste zvedeli pozneje. Mladina nam za to priložnost pripravlja lepo presenečenje.

Pridite!

Novi grobovi: V Eisdenu je nedolgo umrl rojak Ivan Kidjemet, star 51 let, rojen v Liki, oče štirih otrok. Bil je zelo priden delavec. Na svojo družino je bil zelo navezan. Posebno ponosen je bil na svoje tri „dečke“. Rojaki so ga v lepem številu spremljali na zadnji zemeljski poti. Ženi Ivanki in otrokom izražamo krščansko sožalje.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Na „15. Slovenskem dnevu“ v Eisdenu v soboto, 11. oktobra, je nastopil tudi slovenski pevski zbor „Simon Gregorčič“ iz Bruslja. Istega dne je na *vinski trgatvi* v Oberhausnu (Essen, Nemčija) nastopil Dramatski krožek „F. S. Finžgar“ iz Charleroi z veseloigro v dveh dejanjih „Kadar zdravnik ni doma“. Požrtvovalnim kulturnim de-

lavcem in delavkam je treba izreči priznanje za lep uspeh obeh nastopov.

Letošnjo *cecilijanko* — praznovanje svete Cecilije, patrone cerkvenih pevcev in pevk, smo imeli v soboto, 22. novembra, v dvorani „Ecoles des Soeurs“ v Charleroi-Nord. To je bila prilika za prijateljsko srečanje vseh članov in članic „Zveze slovenskih kulturnih delavcev — Charleroi“ in nekaterih rojakov in rojakinj, ki s simpatijo gledajo na naše skupno kulturno udejstvovanje. Kaj več o tej „cecilijanki“ prihodnjič!

Vsem rojakom in rojakinjam v zapadni Belgiji želim milosti polne božične praznike in srečno novo leto Gospodovo 1976.

Vaš izseljenski duhovnik
Kazimir Gaberc.

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo in praznik ob *petih popoldne* v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, métro Vanneau.

Na sveti večer bo *polnočnica ob desetih zvečer*, na Božič in Novo leto bo maša ob petih popoldne kot po navadi.

Miklavževanje bo v nedeljo 7. decembra, takoj po maši v dvorani na 97 rue de Sèvres.

16. okt. je bil pokopan Valère Criner, ki je umrl po dolgi bolezni. Njegovi ženi Marici, rojeni Gašparič, in njunima otrokoma izrekamo svoje sožalje.

MELUN

Prihodnja sv. maša bo v nedeljo, 4. januarja, ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie (81 rue Adrien Chatelain).

LYON-VIENNE

K skupni sv. maši se bomo zbrali v nedeljo, 14. decembra, ob treh popoldne v Ste. Colombe-les-Vienne.

Feldkirch: Šolarka Lidija Grušovnjak odgovarja na stavljena vprašanja.

SLOVENSKI DOM V PARIZU

Večina rojakov je medtem že dobila pismo odbora, kjer je bolj podrobno povedano, kaj hočemo in kako si zamišljamo doseči svoj cilj.

Vsem, ki so se že odzvali, bodisi da so že poslali ali dali svoj prispevek, bodisi da so se zavezali, da ga bodo dali, v imenu naše skupnosti prisrčna zahvala.

Tokrat omenjamo samo par odzivov:

Gdč. C. Z. (21. 10.): „Hvala Bogu, da ste vendar enkrat resno začeli misliti na Slovenski dom v Parizu. Prav rada prispevam 1.000 novih frankov... Obvežem se, da bom zmolila vsak dan en očenaš za božji blagoslov pri Vašem delu.“

Ga. T. B. (24. 10.): „Pozdravljamo Vašo zamisel. Govorila sem z znanci iz Pariza in okolice, vsi

smo za to in bomo dali še več, kot omenjate v pismu. Toda na vsak način želimo, da bi to bilo v Parizu: ljudje iz okolice raje prihajajo v Pariz kot mi tja, pa tudi mnogo lažje je njim priti v Pariz kot pa nam v banlieue.“

Akademik B. Z. piše v francoščini v imenu družine Z. (26. 10.): „Čestitamo k posrečeni in velikodušni odločitvi, da postavite Slovenski center v Parizu; številni rojaki si ga že toliko let želimo in sanjamo o njem; končno mora priti do uresničitve... Sodimo, da je pošteno in pravično, da vsi in vsak pri tem sodeluje. Mi Vam takoj pošljamo 250 NF in se zavežemo, da bomo poslali 750 NF v naslednjih treh mesecih.“

Družine I. G., A. Š., J. B., J. M. (26. 10. — 1. 11.): „Smo za to. Bomo z veseljem dali. Le oprostite, trenutno ne moremo — davki so in drugi dolгови; takoj, ko bo to mogoče, bomo dali v obrok.“

G. E. F. (1. 11.): „Znate pisati? - Tu imate ček za 1.000 NF, pa ga dopolnite, kar je treba.“

Vsi pogumno na delo, v skupnosti je naša moč in zagotovilo našega uspeha!

Prispevke pošiljajte na:
MISSION CATHOLIQUE SLOVENE
7, rue Gutenberg
Paris 15°

C. C. P. (poštni čekovni račun):
PARIS 19.285.04 F

„NAŠA LUČ“

Tej številki so priložene poštno položnice, da boste lahko poravnali naročnino, ki je edini dohodek, da moremo izdajati naš časopis. Vsem že vnaprej lepa hvala, posebna zahvala tudi tistim, ki so poleg naročnine prispevali za sklad NL.

Zahvala: Vsem rojakom v Parizu in okolici, posebno še č. gg. Čretniku in Flisu, ki so mi dajali poguma, tolažili v težkih dneh in na kakršenkoli način pomagali, se iskreno zahvaljujem. Hvala tudi vsem, ki še obiskujejo grob mojega prerano umrlega moža in prinašajo cvetje. Bog naj jim povrne!

Terezija Šenkinc in otorci

PAS-DE-CALAIS IN NORD

V adventnem pričakovanju Božiča se bodo zopet obnovile naše družine. Duhovne obnove bodo vsaj delno pripomogle, da bodo prazniki rojstva Gospodovega res globoko doživeti.

4. decembra bodo naši rudarji po stari tradiciji obhajali svojo zavetnico sv. *Barbaro*. Pevci in člani Rudarskega društva sv. *Barbare* vabljeni na mašo in zakusko!

14. decembra bo ob 16. uri v dvorani Marcel Cerdan v Méricourt-s-Lens *miklavževanje* z bogato daritvijo otrok. Gostoval bo dramski krožek iz Charleroi (Belgija), ki bo uprizoril veseloigro „*Kadar zdravnika ni doma*“. Ves večer bo spremljal domači orkester „*Valetič*“ iz Lévína. K obilni udeležbi toplo vabljeni!

Duhovne obnove:

Armentières v nedeljo, 30. novembra, ob 16. uri v N. D. de Lourdes.

Lille, Boulevard de la Liberté, v novem Slovenskem centru dne 7. decembra ob 16. uri. Po duhovni obnovi bo miklavževanje.

Meurchin in *Wingles* v četrtek, 18. decembra, ob 16. uri v župnijski cerkvi *Wingles*.

Vendin-le-Vieil v soboto, 20. decembra, ob 15. uri.

Za okolico *Cambrai* isti dan ob 19. uri v cerkvi po dogovoru.

Croisilles in okolica v nedeljo, 21. decembra, ob 17. uri v farni cerkvi *Croisilles*.

Arras pri sestrah Sv. Duha na Božič, 25. decembra, ob 17. uri.

Tourcoing, 28. decembra ob 16. uri maša in božičnica.

Polnočnice:

Bruay-en-Artois 24. decembra ob 18.30.

Lievín ob 22. uri.

Méricourt-sous-Lens ob 24. uri. Božične maše bodo po nedeljskem urniku!

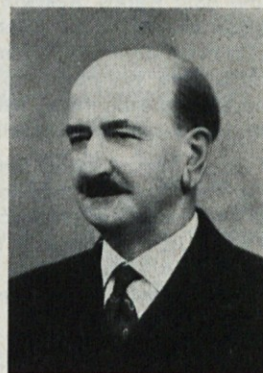
Javite vse *bolnike*, ki bi radi prejeli svete zakramente za Božič!

Prilika za spoved pred polnočnico in vedno pred službo božjo v adventu!

V *boljšo domovino* sta odšla: Justina Skubic, roj. Korac, v 78. letu življenja dne 22. oktobra, lepo

pripravljena za dolgo pot; pokopana je bila v Lensu 24. oktobra ob spremstvu sorojakov in domačinov. Naj se spočija v Gospodu!

10. avgusta je nas vse presenetila smrt Rudolfa Kovača v 81. letu življenja. Rojen v Zavinah pri Zagorju l. 1895 je 12 let delal v rudniku v rojstnem kraju. Zaradi krize doma je pred 51 leti prišel za svojo številno družino iskat zaslužek v Francijo, kjer se je skupno z ostalimi rojaki moral prebijati skozi velike težave. Skoraj 40 let dolgo delo v jami in skrb za svoje mu nista preveč spodkopala zdravja; čeprav je več let bolehal na posledicah dela v rudniku, je ob skrbni negi domačih dočakal visoko starost.

Pokojni Rudolf Kovač,
Noyelles-s-Lens, Francija.

V krogu svojih dragih je praznoval pred par leti svojo zlato poroko in smo upali, da bo dočakal tudi biserno. Pokopan je bil ob izredno veliki udeležbi rojakov in prijateljev 13. avgusta na pokopališču Noyelles-s-Lens. Zapušča soprogo Angelo, roj. Ručman, 4 sinove, 4 hčerke, 17 vnukov in 11 pravnukov. Vsem žalujočim naše sožalje! Naj se oba pokojna odpočijeta od svojega truda!

Slovenska katoliška misija v Méricourtu je razposlala svojim rojakom sledeče „odprto pismo“.

Dragi rojak, draga rojakinja!

Vsi veste, da že več let delamo na tem, da bi zgradili oz. dogra-

dili prepotreben CENTER za rojake v severni Franciji: KAPELO v čast Mariji Pomagaj in DVORANO v Méricourt (Pas-de-Calais).

Hiša in zemljišče sta že kupljena in plačana in dovoljenje za nadaljnjo zidavo je že urejeno. Pogodba z gradbenim podjetjem je že tudi podpisana.

Potrebujemo večjo vsoto denarja — okoli 11 milijonov starih frankov, —, da bomo mogli dovršiti zgradbo. Obračamo se na vas, dragi rojaki in rojakinje, da nas velikodušno podprete. Vsak dar bo dobrodošel! S skupnimi močmi bomo vse to zmogli.

Za vašo naklonjenost se Vam že vnaprej prisrčno zahvaljujem.

Méricourt-s-Lens, dne 28. oktobra 1975.

Stanislav Kavalár

OB LUKSEMBURGU

Sporod službe božje:

Na Aumetzu bomo kot vsako leto imeli o Božiču polnočnico v župni cerkvi v kripti; sicer pa je redno sv. maša vsako nedeljo ob 8. uri zjutraj.

V Tucquegnieux-Marine je sv. maša vsako drugo nedeljo v mesecu ob 6. uri popoldne.

V Algrange: Vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 5. uri popoldne.

V krajih izven tega področja bodo maše zopet spomladi in bodo objavljene pravočasno tudi v tem mesečniku.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Kje bomo? Kje ste? — Prvo vprašanje je krožilo med nami nad 65 let starimi 26. oktobra, ko nam je občina pripravila vsakoletno gostijo. Kje bomo drugo leto? Bomo li še živi in zdravi ali ne? Še, še — tako je vsak na tihem upal...

Drugo vprašanje pa smo si stavili 1. in 2. novembra, ko smo stali ob grobovih naših dragih. Kje ste zdaj? smo jih nemo in zaman izpraševali. Če bi vsaj eden prišel nazaj in povedal, kako je tam, potem bi bilo lahko verjeti.

Kdor hoče o zvezdah kaj več vedeti, si naj kupi knjige, ki pišejo o zvezdoslovju. Zakaj se pa tako ogiblamo knjige, najbolj razširje-

ne knjige na svetu, ki poroča točno in podrobno o posmrtnem življenju! Ne samo en milijon, ampak več sto milijonov ljudi bere to knjigo — sv. evangelij. Tam je zapisano, da je Kristus obudil Lazarja in da je On sam vstal od mrtvih. Tam je zapisano, da bo On tudi nas obudil. Nikar si ne belimo glave z vprašanji kje, kdaj in kako se bo to zgodilo!

Pred televizijskim aparatom mirno sedimo in gledamo filme. Na tisoče ljudi je, ki prav nič ne vedó, kako delujejo oddajne in sprejemne postaje. O tako važnem vprašanju, kot je posmrtno življenje, pa marsikdo misli, da je največji učenjak, ki sme tajiti vse, kar nam je Kristus povedal. Ali se ne skriva v tem le neka strahopetnost, katero skušamo skriti z neumno trditvijo: Nič ni potem? Strah je nevaren modrijan, zato je bolje, da verujemo v to, kar nam je Kristus povedal: Oko ni videlo in uho ni slišalo, kar je Stvarnik pripravil tem, ki ga ljubijo.

Še dve čestitki: Prva velja gospe Biščakovi, vneti cerkveni pevki, ki je dočakala 29. oktobra 80 let. Njen pokojni mož je bil dolgo let organist in pevovodja v Aumetzu; kadar je utegnil, pa je pomagal tudi nam v Tucquegnieuxu. Bog ohrani pridno in dobro jublantko Veroniko zdravo in čvrsto še mnogo, mnogo let!

Druga čestitka pa velja sinu cerkvene pevke gospe Selšek. Njen sin Edi je z uspehom opravil zad-

nje izpite in postal diplomiran strojni inženir. Poročen je s Slovenko Lidijo Petkovškovo.

Obema želimo dosti sreče v njunem prihodnjem življenju!

nemčija

KÖLN

Čeprav je mesec oktober potekal mirno, brez kakih posebnih večjih srečanj, je le kaj povedati. Vsa srečanja pri naših rednih mesečnih mašah po raznih krajih po vsej kaj novega.

V Wipperfürthu se redno vidimo vsako tretjo soboto. Ob močnem odhajanju in preseljevanju smo se že vprašali, bomo li še prišli. Mala čreda, ki je ostala, je zvesta. Živi! Srečanje z Gospodom jo utrjuje. Od kod drugače njihova gostoljubnost in povezanost!

V Hildnu bi rekli, da nas je vedno po eden ali dva več. Samohvala je nespametna in cena mala. Fantje tam v zadnjih klopih sami vidi jo. Hočemo ali ne, božje besede smo nenasitni.

Malim sobotnim „škrjančkom“ smo še posebej hvaležni. Njihova — pesem vesela naj Gospoda slavi — nam je vsem v veselje.

Leverkuzenčani so zadnjič sami priznali: Čeprav jih je malo, pridno prihajajo in nikakor nočejo, da bi tam maša odpadla.

Köln sam trpi v „porodnih bole-

*Le predstavljajte
si, koliko
veselja je bilo
na dan
krstnega slavlja
pri
Puhmanovih v
Krefeldu!
In koliko jim ga
še želimo...*

činah". Nekaj bomo že „rodili“. Zvestoba predstavnikov je namreč kar ganljiva.

In tako bi lahko dalje povedali še o Krefelčanih, da so neutrudni, o rojakih v Solingenu, Düsseldorfu Neussu, Eschweilerju. Beseda vzpodbude in zahvale ni nikdar odveč.

STUTTGART-okolica

Brezposelnost tudi naša skrb:

V deželi Baden-Württemberg je bilo v začetku novembra 135.000 ljudi brez dela, 164.000 pa je delalo ob skrajšanem delovnem času. Trenutno je v naši deželi 3,7 odstotkov brezposelnih. V zadnjem času so izgubile delo predvsem ženske, zaposlene v trgovinah in uradih. Odprtih delovnih mest je bilo 35.000. Delovni uradi so v oktobru posredovali 26.500 novih delovnih mest.

Posnetek z mednarodnega srečanja delavcev v Ludwigsburgu, 12. oktobra letos. Od leve (sedijo): župan dr. Ottfried Ulshöfer, župnik in dekan Pavel Kopf, dva višja uradnika iz Ludwigsburga. Naši dekleti Gabrijela K. in Marjetka T. sta jim delali družbo.

Na splošno je brezposelnost naraščala v vseh delovnih okrajih razen Freiburga. Največ brezposelnih je bilo v delovnih okrajih Konstanz (4,9 odstotkov), Tauberscheima (4,8 odstotkov) in Heidelberg (4,7 odstotkov), najmanj pa v delovnih okrajih Stuttgarta (2,7 odstotkov), Nagolda, Reutlingena in Ulma (po 2,8 odstotka). Od tujih delavcev je bilo v začetku novembra brezposelnih 5,6 odstotkov, torej za 2 odstotka več kot Nemcev.

Po številu se je v zadnjih mesecih vrnilo v domovino največ Italijanov in najmanj delavcev iz Jugoslavije. Slovenci se še dobro držijo delovnih mest, a naraščanje brezposelnosti tudi nam prinaša skrbi.

Skupno za pravico — Miteinander für einander:

V nedeljo, 12. oktobra, so po vsej Nemčiji praznovali „Dan tujih delavcev“ pod geslom „Skupno za pravico — Miteinander für einander“. Na Württemberskem smo Slovenci sodelovali na prireditvi v Ludwigsburgu, ki sta jo organizirala Cerkev in mesto Ludwigsburg.

Prireditev je imela verski in kulturni del. Pri skupni maši v Friedenskirche je sodelovalo šest narodnosti (Slovenci, Hrvati, Nemci,

Italijani, Španci in Portugalci), slavnosti v mestni dvorani pa so se pridružili še Turki.

V dvorani je blizu 700 tujih delavcev in Nemcev najprej pozdravil župan mesta Ludwigsburga dr. Ottfried Ulshöfer, nato pa dekan in župnik Pavel Kopf, ki zastopa v škofijskem duhovniškem svetu tuje delavce v škofiji Rottenburg. Oba govornika sta izrazila veliko presenečenje nad toliko udeležbo. Obljubila sta, da se bosta povsod zavzemala za pravice tujih delavcev. V dvorani je bil navzoč tudi voditelj urada za javno varnost (Amt für öffentliche Ordnung) Bergold.

V kulturnem programu je vsaka narodnost pokazala nekaj svojega v pesmi in plesu. V slovenski točki so nastopili naši mladinci z godbo, petjem in rajanjem. Vsi so bili v narodnih nošah. Dvorana jim je močno ploskala.

500 ljudi na Vinski trgatvi:

V nedeljo, 26. oktobra, smo Slovenci iz stutgartske okolice praznovali v Plochingenu tradicionalno „vinsko trgatvo“ z zahvalno mašo in družabnim srečanjem v mestni dvorani. Lep sončen dan je privabil na prireditev 500 naših delavcev in delavk. Za sedem ur smo pozabili na vsakdanje težave ter v veselju družbi doživljali lepoto naše skupnosti na tujem: za poskočne melodije je skrbel Planinski kvintet, igrali smo tombolo, poskusili smo se v nagradnih tekmovalnih igrah, peli smo in seveda prijetno kramljali ob dbori kapljici in okusnih domačih klobasah.

Prireditev je imela tudi socialni poudarek, saj smo od dobička poslali 1000.— DM našim misijonarjem v Afriko in v Južno Ameriko.

Romanje je lepo uspelo:

K našim jesenskim prireditvam spada tudi zahvalno romanje. Letos smo šli v Ave Marijo v Deggingen na praznik Vseh svetnikov, 1. novembra.

Lep dan je privabil več ljudi kot prejšnja leta, med njimi celo vrsto družin z otroki. Mislim, da veliko pod 300 nas ni bilo v cerkvi, kjer

JANUAR

- 1 **Č Novo leto**
- 2 P Bazilij; Gregor
- 3 S Genovefa, dev.
- 4 **N 2. pobožič. ned.**
- 5 P Simeon, pušč.
- 6 **T SV. TRIJE KRALJI**
- 7 S Rajmund Penj.
- 8 Č Severin, op.
- 9 P Julijan, muč.
- 10 S Viljem; Gregor
- 11 **N Gospodov krst**
- 12 P Alfred, opat
- 13 T Hilarij, c. uč.
- 14 S Oton; Sava Srb.
- 15 Č Pavel, pušč.
- 16 P Marcel, p., m.
- 17 S Anton, pušč.

FEBRUAR

- 1 **N 4. po Razgl.**
- 2 P Svecnica
- 3 T Blaž; Oskar
- 4 S Andrej Cor., šk.
- 5 Č Agata, d., muč.
- 6 P Pavel Miki, m.
- 7 S Egidij; Rihard
- 8 **N 5. po Razgl.**
- 9 P Apolonija, d., muč.
- 10 T Sholastika, dev.
- 11 S Lurška Mati b.
- 12 Č Evalija, dev.
- 13 P Katarina Ricci
- 14 S Ciril in Metod
- 15 **N 6. po Razgl.**
- 16 P Julijana, muč.
- 17 T Aleš, red.
- 18 S Simeon, škof
- 19 Č Konrad Pl., spok.
- 20 P Silvan; Leon
- 21 S Peter Dam., c. uč.

MAREC

- 1 P Albin, škof
- 2 T Neža Pr.; (Pust)
- 3 S tt Peplonica
- 4 Č Kazimir, kn.
- 5 P Janez od Kriza
- 6 S Frido; Marjan
- 7 **N 1. postna ned.**
- 8 P Janez od Boga
- 9 T Frančiška
- 10 S Makarij, škof
- 11 Č Sofronij, škof
- 12 P Doroteja, muč.
- 13 S Kristina, dev.
- 14 **N 2. post. ned.**
- 15 P Klemen, Dv., red.
- 16 T Herbert, šk.
- 17 S Jedrt; Patrik
- 18 Č Ciril Jeruz.
- 19 **P Jožef Dev. Mar.**
- 20 S Klavdija, muč.
- 21 **N 3. postna ned.**
- 22 P Lea; Bazilij
- 23 T Turibij, škof
- 24 S Dionizij, muč.
- 25 Č Gos p. o z n.
- 26 P Ludgar; Evgenija
- 27 S Rupert; Lidija
- 28 **N 4. post.; Sikst**
- 29 P Bertold; Ciril
- 30 T Amadej
- 31 S Modest Krški

APRIL

- 1 Č Hugo, škof
- 2 P Frančišek Pavl.
- 3 S Rihard; Irena
- 4 **N 5. postna (tiha)**
- 5 P Vincenc Fer.
- 6 T Viljem; Irenaj
- 7 S Janez Sal.
- 8 Č Albert; Julija
- 9 P Marija Kleop.
- 10 S Ezekiel, prerok
- 11 **N 6. postna (cvetna)**
- 12 P Lazar Tržaški, m.
- 13 T Martin; Ida, d.
- 14 S Valerijan, muč.
- 15 Č Vel. četrtek
- 16 P tt Vel. petek
- 17 S Vel. sobota
- 18 **N VELIKA NOČ**
- 19 P Velikon. poned.
- 20 T Hilda; Neža M.
- 21 S Anzelim, c. uč.
- 22 Č Leonid, muč.
- 23 P Jurij; Vojteh
- 24 S Fidelis Sigm.
- 25 **N Bela n.; Marko**
- 26 P Pashazij; Antonin
- 27 T Hozana K.; Cita
- 28 S Peter Ch.; Vital
- 29 Č Katarina Sien.
- 30 P Pij V.; Jožef Cot.

MAREC

- 1 P Albin, škof
- 2 T Neža Pr.; (Pust)
- 3 S tt Peplonica
- 4 Č Kazimir, kn.
- 5 P Janez od Kriza
- 6 S Frido; Marjan
- 7 **N 1. postna ned.**
- 8 P Janez od Boga
- 9 T Frančiška
- 10 S Makarij, škof
- 11 Č Sofronij, škof
- 12 P Doroteja, muč.
- 13 S Kristina, dev.
- 14 **N 2. post. ned.**
- 15 P Klemen, Dv., red.
- 16 T Herbert, šk.
- 17 S Jedrt; Patrik
- 18 Č Ciril Jeruz.
- 19 **P Jožef Dev. Mar.**
- 20 S Klavdija, muč.
- 21 **N 3. postna ned.**
- 22 P Lea; Bazilij
- 23 T Turibij, škof
- 24 S Dionizij, muč.
- 25 Č Gos p. o z n.
- 26 P Ludgar; Evgenija
- 27 S Rupert; Lidija
- 28 **N 4. post.; Sikst**
- 29 P Bertold; Ciril
- 30 T Amadej
- 31 S Modest Krški

MAJ

- 1 S Jožef; Drž. praz.
- 2 **N 3. vel.; Atanazij**
- 3 P Filip, Jakob, ap.
- 4 T Florijan (Cvetko)
- 5 S Angel; Jutta
- 6 Č Dominik Savio
- 7 P Gizela, red.
- 8 S Viktor; Bonifacij
- 9 **N 4. velikonočna**
- 10 P Antonin, škof
- 11 T Sigismund (Žiga)
- 12 S Pankracij, muč.
- 13 Č Servacij
- 14 P Matija, apostol
- 15 S Izidor; Zofija
- 16 **N 5. vel.; Janez**
- 17 P Paskal; Bruno
- 18 T Erik; Janez I.
- 19 S Celestin, muč.
- 20 Č Bernardin, red.
- 21 P Valens, šk.
- 22 S Renata; Julija
- 23 **N 6. velikonočna**
- 24 P Marija pomočn. kr.
- 25 T Beda Častiljivi
- 26 S Filip Neri, duh.
- 27 **Č Vnebohod Gosp.**
- 28 P Bernard Menth.
- 29 S Maksim Em.
- 30 **N 7. vel.; Ivana**
- 31 P Mar. obiskanje

JUNIJ

- 1 T Justin; Konrad
- 2 S Marcelin, Peter
- 3 Č Karel Lw.; Oliva
- 4 P Kvirin, muč.
- 5 S Bonifacij, muč.
- 6 **N BINKOŠTI**
- 7 P Bink. p.; Robert
- 8 T Medard; Viljem
- 9 S Efreim; Primož
- 10 Č Bogumil, škof
- 11 P Barnaba; Feliks
- 12 S Janez Fakund.
- 13 **N Presv. Trojica**
- 14 P Elizej; Valerij
- 15 T Vid, muč.
- 16 S Beno; Gvido
- 17 **Č Presv. Reš. Telo**
- 18 P Marcellian, m.
- 19 S Romuald, opat
- 20 **N 2. pobink. ned.**
- 21 P Alojzij, red.
- 22 T Ahacij; Tomaž M.
- 23 S Agripina, d., m.
- 24 Č Janez Krstnik
- 25 P Srce Jezusovo
- 26 S Srce Marijino
- 27 **N 3. pob.; Hema**
- 28 P Irenaj, šk.
- 29 T Peter in Pavel
- 30 S Prvi rim. muč.

JULIJ

AVGUST

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

1 Č Estera; Teobald
2 P Oton; Vital
3 S Tomaž; apostol
4 N 4. pob.; Urh
5 P Anton; Cirila
6 T Marija Goretti, m.
7 S Izaija; Vilko
8 Č Kilijan, škof
9 P Veronika Giul.
10 S Amalija, dev.
11 N 5. pobink.
12 P Mohor, Fortunat
13 T Henrik; Evgen
14 S Kamil; Bogdan
15 Č Bonaventura, c. uč.
16 P Karmel. Mati b.
17 S Aleš; Marcelina

18 N 6. pob.; Mirosław
19 P Zlata, dev.
20 T Marijeta, muč.
21 S Danijel, prerok
22 Č Marija Magdalena
23 P Brigita, red.
24 S Kristina; Boris

25 N 7. pob.; Jakob
26 P Ana in Joahim
27 T Natalija, muč.
28 S Nazarij, muč.
29 Č Marija; Feliks
30 P Peter Krizol.
31 S Ignacij Loj.

1 N 8. pob.; Alfonz
2 P Evzebij, škof
3 T Lidija; Julijan
4 S Janez Vian., duh.
5 Č Marija Snežna
6 P Jez. spremenitev
7 S Kajetan; Donat
8 N 9. pob.; Dominik
9 P Jaroslav, muč.
10 T Lovrenc, muč.
11 S Klara; Suzana
12 Č Hilarija, dev.
13 P Janez Berfmans
14 S Marcel; Demetrij
15 N Vnebovzele Mar.
16 P Štefan; Rok
17 T Hiljaint, muč.
18 S Helena
19 Č Janez Eudes, red.
20 P Bernard, c. uč.
21 S Pij X.; Baldvin

22 N 11. p.; Marija Kr.
23 P Roza Lim.; Filip
24 T Jernej, apostol
25 S Ludovik, kr.
26 Č Rufin; Ivana E.
27 P Monika
28 S Avguštin, c. uč.
29 N Mučen. Jan. Krst.
30 P Feliks, muč.
31 T Rajmund; Pavlin

1 S Egidij; Verena
2 Č Maksima; Antonin
3 P Gregor Vel., c. uč.
4 S Rozalija; Ida
5 N 13. pobinkošina
6 P Petronij, škof
7 T Regina; Bronislava
8 S Marij. roj.
9 Č Peter Kláver
10 P Nikolaj Tolent.
11 S Erna; Danijel
12 N 14. pob.; Gvido
13 P Janez Zlatousti
14 T Poviš. sv. Križa
15 S Žalostna Mati b.
16 Č Ljudmila
17 P Robert; Lambert
18 S Jožef K.; Irena

19 N 15. p.; Januarij
20 P Suzana; Vincenc
21 T Matej, apostol
22 S Tomaž Vill., škof
23 Č Marta Perz.
24 P Marija Rešit. jeth.
25 S Avrelia; Sergij
26 N 16. pob.; Kozma
27 P Vincenc Pav.
28 T Venceslav (Vaclav)
29 S Mihael, Gabr., Raf.
30 Č Hieronim, c. uč.

31 N 21 p.; Volbenk

1 P Terezija Det. J.
2 S Angeli varuhi
3 N 17. pob.; Evald
4 P Francšek Asiški
5 T Marcelin, škof
6 S Bruno; Fides
7 Č Rožnovenska M. b.
8 P Pelagija
9 S Dioniz Areop.
10 N 18. pobinkošina
11 P Emilijan, škof
12 T Maksimiljan
13 S Edward; Koluman
14 Č Kalist I., muč.
15 P Terezija Vel., red.
16 S Hedvika
17 N 19. pob. (29. nav.)
18 P Luka, evangelist
19 T Izak Jogues, m.
20 S Irena; Vendelin
21 Č Uršula, muč.
22 P Bertila, dev.
23 S Janez Kapist.

24 N Anton Claret, šk.
25 P Darinka; Krišpin
26 T Lucijan, muč.
27 S Sabina; Vincenc
28 Č Simon in Juda
29 P Narcis, škof
30 S Alfonz Rodr.

31 N 21 p.; Volbenk

1 P Vsi sveti
2 T Verne duše
3 S Just; Hubert
4 Č Karel Boromejski
5 P Zaharija, Elizabeta
6 S Lenart; Demetrij
7 N 22. pobink.
8 P Bogdan; Bogomir
9 T Božidar, muč.
10 S Leon Vel., p.
11 Č Martin, škof
12 P Jozafat K., m.
13 S Stanislav Kostka
14 N 23. pobink.
15 P Leopold; Albert
16 T Marijeta Š.; Jedrt
17 S Elizabeta; Hugo
18 Č Róman, muč.
19 P Narsej, šk., muč.
20 S Feliks Valbaški

21 N KRISTUS KR.
22 P Cecilija, muč.
23 T Klemen; Kolumban
24 S Flora (Cvetka)
25 Č Katarina, muč.
26 P Silvester, opat
27 S Virgil; Valerijan
28 N 1. adventna
29 P Saturnin; Demetrij
30 T Andrej; Justina

31 N 21 p.; Volbenk

1 S Eligij, šk.
2 Č Vivijana; Herta
3 P Franc Ksaver
4 S Barbara, muč.
5 N 2. adv.; Saba
6 P Miklavž, škof
7 T Ambrož, šk., c. uč.
8 S Mar. brez. spoč.
9 Č Valerija, muč.
10 P Melkijad, muč.
11 S Damaz; Sabin
12 N 3. adv.; Ivana
13 P Lucija; Otilija
14 T Janez od Kr.
15 S Kristina, dev.
16 Č Adela; Albina
17 P Lazar, škof
18 S Teotim; Vasilij
19 N 4. adv.; Urban
20 P Evgen; Dominik
21 T Peter Kanizij
22 S Demetrij (Mitja)
23 Č Janez Kancij
24 P Sveti večer

25 S BOŽIČ
26 N Štefan, prvi m.
27 P Janez Evangelist
28 T Nedolžni otroci
29 S David; Tomaž B.
30 Č Rajnerij; Evgen
31 P Silvester, papež

31 N 21 p.; Volbenk

Bogu otroci - narodu sinovi - nikomur hlapci!

1976

je bila sveta maša za pokojne sorodnike udeležencev. Ker so bili navzoči vsi trije slovenski duhovniki iz te škofije, je bilo dovolj prilike tudi za sveto spoved. Pri obhajilni mizi se je to dobro poznalo. Sicer pa je romanje božja pot in ravno pri svetem obhajilu pridemo Bogu najbliže.

K družinski sreči čestitamo: V Stuttgartu Antonu in Mariji Vajda k hčerkici Sonji ter Milanu in Jožici Kolbi k sinku Darku-Milanu!

Naš novi grob: V Aalenu je 23. oktobra umrl za bolezen na jetrih rojak Francè Klanc iz Št. Pavla pri Domžalah. Pokojni je spadal med prve slovenske delavce v Nemčiji, kjer si je že pred 15 leti poiskal svoj novi dom. Sedaj ga je Bog poklical v večno domovino. Rojake, ki so se od njega poslovili na pokopališču, je njegov odhod zelo prizadel, saj so pokojnika dobro poznali. — Ženi in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje! Pokojnik pa naj uživa večni mir!

Novoporočenca Stanislav Cafuta iz Sovič pri Ptuj in Katica Borošak iz Sokolovca, ki sta stopila pred oltar v Stuttgartu, pošiljata lepe pozdrave vsem znanec doma in po svetu.

BAVARSKA MÜNCHEN

Naše delo teče mirno naprej. *Slovenska tečaja* za predšolske in šolske otroke zbiraata kljub velikim razdaljam velemesta zadovoljivo število otrok. Otroci radi prihajajo. Pa tudi starši jih radi k tečajema vodijo, čeprav pomeni običajno to za starše ogromno žrtev.

Tudi tečaj za *narodne vezenine* je spet začel s svojim delom. Tiho, vztrajno delo bo čisto gotovo rodilo sadove.

Krščena je bila Sabina Blažič, prvorojenka Franca in Olge, roj. Kraner. Staršem čestitamo, punčki pa želimo vse dobro!

AUGSBURG

Silno nas je vse v Augsburgu pretresla nepričakovana in veliko prezgodnja *smrt* našega dobrega g. Edija Klemenčiča. Še na naši zadnji družabni prireditvi smo ga videli tako požrtvovalnega in veseliga. Tri dni za tem smo zvedeli, da ga je zadela možganska kap. En teden kasneje, da se je dokončno poslovil.

Kdor pozna Augsburg, recimo „slovenski“ Augsburg, ta je moral poznati g. Edija. Saj ga ni manjkalo skorajda pri nobeni slovenski

Janez in Nežka Kojc iz Altengstetta v Nemčiji sta dala krstiti prvorojenca Roberta. Pravita, da ne bo ostalo samo pri krstu, ampak bo sta otroka tudi krščansko vzgajala.

maši, prav gotovo pa pri nobeni slovenski prireditvi, ki jo je pripravi slovenski župnik. (Drugi prireditvi v Augsburgu itak ni bilo.) Še več: vedno je Edi aktivno sodeloval, tako pri mašah kot pri prireditvah. Od tega sodelovanja

Po mesečni maši v Böblingenu na Württemberskem. Prvo nedeljo v mesecu se naši rojaki tam zbiraajo ob 10. uri dopoldne v cerkvi St. Bonifatius.

Pokojni Edi Klemenčič iz Augsburga.

ga ni odvrnil noben očitek in nobeno posmehovanje. Bil je kristjan po vsem svojem srcu.

Ko bi hoteli poleg globoke vere zapisati kaj o njegovih naravnih kvalitetah, bi morali omeniti njegovo iskrenost, veselost in pripravljenost vsem pomagati. Te naše trditve v tem primeru prav gotovo niso prazne besede.

Slovenci v Švici se enkrat na leto, in sicer četrto nedeljo v septembru udeležimo romanja v Einsiedelnu. Tako je bilo tudi letos. Daljše poročilo imate v novembrski številki „Naše luči“.

Ali naj omenjamo, kolikokrat je g. Edi po maši speljal pogovor v šalo? Ali, kolikokrat je ljudem drugačnega prepričanja, sicer olikano, pa vendar brez ovinkov povedal, kakšen je njegov pogled na svet, od katerega ne misli odstopiti niti za las? Ali to, da je, ko je bil naprošen, takoj sprejel vlogo Miklavža in jo odlično odigral trikrat v Münchnu, dvakrat v Augsburgu in po enkrat v Waldkraiburgu in v Ingolstadt? Ali to, da je ponovno nastopil s petjem in recitacijami na družabnih prireditvah v Münchnu in v Augsburgu, (zadnjikrat deset dni pred svojo smrtjo v Augsburgu)? Ali to, da je iz svojega žepa pripravil na zadnji vinski trgatvi v Augsburgu poseben dobitok, iz katerega dražbe je hotel nabrati nekaj denarja za prireditveno blagajno augsburških Slovencev?

Mogli bi naštevati še in še njegove naravne kvalitete in jih zlepa ne bi izčrpali. Dokaz za to so augsburški Slovenci, ki so se 9. novembra udeležili maše za njim: še nikdar se ni toliko Slovencev zbralo k slovenski maši v Augsburgu!

Mogoče bi koga zanimali njegovi osebni podatki. Rojen je bil 29. junija 1928 v Clevelandu v Severni Ameriki. Starši so se še pred začetkom 2. svetovne vojne vrnili domov v Petelinje pri Dolskem.

Po poklicu je bil strojni ključavničar. Nekako deset let je živel v Augsburgu. S prisluženim denarjem je zidal hišo v Poljanski dolini.

Poročil se je dobro leto pred smrtjo (31. avgusta 1974) v Augs-

burgu z „münchensko“ Slovenko gdč. Marijo Žnuderl.

V ponedeljek, 13. oktobra, je odpotoval s svojo ženo domov. Naslednji večer ga je zadela možganska kap. Z mrzlimi obkladki so ga spravili k zavesti in ga prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer je še na vsa zdravnikova vprašanja odgovarjal. Ko so mu dali zaradi nezdržnega glavobola injekcijo, ni prišel več k zavesti. Duhovnik mu je podelil zakrament za bolnike. Sicer je bil pa še pri zadnji slovenski maši v Augsburgu skupaj s svojo ženo pri obhajilu.

Človek ne more razumeti smrti takó dobrega človeka, ki bi po vseh človeških računih še ne smel umreti, posebno še, ker je nekaj dni pred smrtjo na vinski trgatvi nekemu prijatelju ves čas samo to ponavljal, kako je v svojem zakonu neizmerno srečen. Res ne moremo razumeti takšne smrti.

Kljub vsemu pa verujemo, da se je tudi v njej izpolnil dekret božje volje. In če je tako, potem je moral biti to pač najboljše. Zanj? Za njegove sorodnike? Za Slovence v Augsburgu? Za vse, ki so ga poznali? Za naš narod? Ne vemo. Zdi pa se nam, da se kažejo tudi blagodejni vplivi tega božjega dekreta.

Njegovi ženi izrekamo iskreno sožalje. In ji samo čestitamo — čeprav se mogoče to v takem trenutku čudno sliši — da je znala našemu dragemu Ediju pripraviti eno leto — samo eno leto sta bila poročena — izredno srečnega življenja.

Ne bo nam izginil kot zgled izrednega človeka tako brž izpred oči. Pomagati pa mu bomo skušali z molitvami.

Edi, Bog naj ti vse dobro poplača! Pa nas ne pozabi!

nizozemska

Náš Božič: Slovenska polnočnica bo tudi letos v župni cerkvi v Nieuw Einde. Pridite!

Naša šola: G. Ad Hamers pridno nadaljuje s slovensko šolo v zadovoljstvo mladine in staršev. Sme-

kvintet „Domači fantje“ je odlično igral na vinski trgtavi v Augsburgu.

Grozde izpod stropa in muzika in ples — kaj ni bila to prava vinska trgatev?

mo reči, da je ta šola sad velike ljubezni in požrtvovalnosti in bo brez dvoma rodila prav lepe sado-ve. Upravičeno smo ponosni nanjo.

Novi grobovi: V Hoensbroeku je mirno v Gospodu zaspala dobra mati ga. Ana Lenart, vdova po Francu Hribarju, mati štirih otrok. Rodila se je 1905 v Gradiških Lazih. Bila je tiha žena, ki ni rada zapuščala svojega doma. Posebno po moževi smrti je vse sile posvetila svojim otrokom. Ko pa je oslabela, so tudi otroci vdano skrbeli zanjo. Rojaki in prijatelji so jo v lepem številu spremljali na zadnji poti. Sinovom in ostalim sorodnikom izrekamo krščansko sožalje!

ja, poguma, zvestobe v vaših življenjskih nalogah in obilo božjega blagoslova za vaša prizadevanja. Bog z vami! Vaš p. Janez.

švica

Kakor povsod, tako se tudi v Švici borimo, da kaj dosežemo. Že dalj časa nam je obljubljeno, da bo sestra Avrelija nastavljena v pomoč Slovenski misiji v Švici kot *socialno-kulturna delavka*. Seveda bo njena glavna skrb za vzgojo otrok, katere že dalj časa pripravlja za razne prireditve in jih vadi v petju. Pa tudi odrasli bi radi imeli svoj pevski zbor. Ni pa osebe, da bi to delo sprejela. Ako bomo uspeli, da bo sestra nastavljena v pomoč Slovenski misiji, ne bo več problema. Upamo, da bo naša

neprestana prošnja ugodno rešena.

Sedaj se že pridno pripravljamo na *miklavževanje*, ki bo v Zürichu dne 7. decembra v farni dvorani Guthirt. V ta namen bo naša redna maša prenesena za eno uro prej, torej: *maša bo ob 15. uri* (ob treh popoldne).

Naše rojake iz *Basla* in okolice obveščamo, da bo za naprej *sveća maša ob 17. uri* v kapeli cerkve sv. Antona na Kannenfeld. Upamo na večjo udeležbo.

Ne samo naši romarji, tudi številni fotografi so bili deležni slikanja. V ozadju je Marijin spomenik z vodnjakom na trgu v Einsiedelnu.

švedska

Bogu in vam sem hvaležen, da so naša srečanja na severu potekala lepo, pri večji udeležbi kot do zdaj. Mislim, da ni bilo nikomur žal, da se je udeležil tega zbiranja okoli Kristusa. V medsebojnem razgovoru smo se znova zavedeli, kaj imamo v Kristusu: največje bogastvo. Medsebojno smo se okrepili in z novo dobro voljo smo sklenili ostati zvesti Bogu in njegovi Cerkvi.

Že zdaj hvala vam za vse, posebno za vaš odziv!

Želim vam res miren, blagoslovljen Božič, v novem letu pa zdrav-

Pri sv. krstu je postal član božjega ljudstva Aleksander Novak, sin Friderika in Helene, roj. Kočevar.

Krščansko zakonsko zvezo so sklenili: Franc Cvikl in Helena Škrjanec v Devici Mariji v Polju; Stanislav Bremec in Lucija Peternej na Sveti gori (Nova Gorica); Milan Šijanec in Darka Petrič pri Sv. Juriju (Videm) ob Ščavnici. Čestitamo in božji blagoslov naj bo vedno z vami!

(Nadaljevanje z 9. strani)

pesmi — poleg zaljubljenih — največji delež.

Božič je čas, ko se vsakdo, kdor le more, drži doma, ko se je družina nekdanj zbirala okrog tople peči. Svetonočni spomin ožarja te

dneve, ki jih domiselna simbolika povzdiguje tudi na zunaj: božično okrasje z dreveščkom, jaslice in luč v njih, obredi, ki jih kot posebno svečeniško službo opravlja hišni gospodar, bedenje na sveti večer do polnočnice kot spomin bedenja betlehemskega pastirjev in polnočnica kot obnovev betlehemskega dogodka.

Če je velika noč zmagoslavni praznik krščanskega občestva, pa je božič tihi, prisrčni praznik družine. Praznovanje božiča, Kristusovega rojstva, je dandanes v krščanskih narodih tako globoko zakoreninjeno, da ga še tako neugodne okoliščine ne izrujejo.

Po N. Kurentu

Pisma bralcev

ATOMSKA ELEKTRARNA V KRŠKEM

„Naša luč“ je večkrat poročala o gradnji atomske elektrarne v Krškem (1972/4: „...Neutemeljene so govorice, da bi bila elektrarna škodljiva za okolje...“ — 1973/5: „...Atomska elektrarna v Krškem bo za slovensko gospodarstvo zelo velikega pomena.“)

6. avgusta letos je na dan tridesetletnice eksplozije prve atom-

slovinci ob meji

KOROŠKA. — V galeriji „Hildebrand“ v Celovcu so razstavljali slovenski umetniki, ki se zbirajo okrog „Mladja“. — V isti galeriji je predaval znani avstrijski strokovnjak za manjšinska vprašanja dr. Theodor Veiter 13. oktobra o problemu jezikovnih štetij. — Ljubljanska Opera je v okviru kulturne izmenjave med Koroško in Slovenijo gostovala v celovškem mestnem gledališču s komično opero „Štirje grobijani“. V Šmihelu pri Pliberku, rojstni fari pokojnega nezabnega ljubljanskega škofa dr. Rožmana, so 19. oktobra posvetili temeljito prenovljeno župnijsko cerkev sv. Mihaela, ki je omenjena že v 12. stoletju. Od stare cerkve je ostal gotski prezbiterij, sicer je pa cerkev skoraj na novo zgrajena. — Koroško Slovensko planinsko društvo je prazno-

valo pri Arihovi peči na Bleščeči planini pod Jeko 75-letnico svojega obstoja. Slavnosti se je udeležilo okrog 700 ljudi. — V Celovcu, Ločah in Pliberku je konec oktobra gostoval „Slovenski oktet“. — Na občinski seji v Železni Kapli so sprejeli pogoje, pod katerimi je pripravljen priti v ta kraj slovenski zdravnik dr. Jelen. — V Globasnici so oktobra blagoslovili novo, sodobno mrtvašnico. — Šentjakovski zbor „Rož“ je z rožanskimi ljudskimi pesmimi gostoval v Bistrici v Zilji in v Št. Ilju. — Župnik Gospe Svete g. Mucher hoče tožiti pred sodiščem svoja sobrata zlatomašnika Wutteja in predsednika Slovenske krščanske kulturne zveze g. župnika Kaslja, ker sta ta dva podpisala izjavo, poslano na škofijski ordinariat v Celovcu, da je treba Mucherja zaradi protislovenskega govora na Vernberku odstaviti. Po veljavnem cerkvenem pravu je prepovedano duhovnike tožiti pred državnim sodiščem in zakonik predvideva za tak primer težke cerkvene kazni za tožitelja in sodišče. — V Kostanjah nad Osojskim jezerom so našli letak z napisom: „Potolcite Čuše!“

GORIŠKA. — Letos je minilo 10 let, odkar se vršijo v Gorici srednjeevropska srečanja. Na srečanju

konec septembra so govorili o srednjeevropskem slikarstvu od leta 1890 do 1930. — Slovenske srednje šole v Gorici imajo v tekočem šolskem letu 449 vpisanih dijakov, to je 18 več kot lani. Na enotni srednji šoli je 277 dijakov, na trgovski šoli 53, na učiteljski „Simon Gregorčič“ 50, zraven še 14 kandidatke za otroške vrtnarice, na gimnaziji-liceju „Primož Trubar“ pa 55 dijakov. Določene strokovne šole, ki so le italijanske, obiskujejo tudi Slovenci, ker tozadnjih slovenskih šol ni. — Igralci prosvetnega društva „Štandrež“ so 12. oktobra z uspehom nastopili v Selah na Koroškem.

TRŽAŠKA. — Pozitivno glasovanje v rimskem parlamentu za dokončno določitev mej na nekdanjem Tržaškem svobodnem ozemlju bo gotovo pomirilo duhove na tem področju. Na osnovi glasovanja bo počasi prišlo tudi do ureditve v cerkvenih administraturah v Slovenskem primorju. — Na Opčinah nad Trstom gradijo dom za Skupnost družine Opčine. Poleg Slovencev so pri davi s prostovoljnim delom pomagali tudi študentje iz Padove. — Na poštnem uradu v Bazovici, kjer živé pretežno Slovenci, ni nikogar, ki bi bil sposoben slovensko govoriti, kar povzroča nevoljo med občani.

ske bombe na Hirošimo predalo nad 2.300 ameriških učenjakov (med njimi devet Nobelovih nagrajencev predsedniku Fordu in ameriškemu kongresu spomenico, v kateri svarijo pred nadaljnjo gradnjo atomskih reaktorjev. Učenjaki opozarjajo na nevarnosti, ki grozijo človeštvu zaradi radioaktivnih izžarevanj pri razpadanju urana. Posebej je treba proučiti, kako neutralizirati smrtonosne žarke plutonija, ki ogrožajo svet 24.000 let. Vlada naj bi preprečila nadaljnje gradnje novih atomskih elektrarn in naj bi ustavila začete novogradnje. Razlogi so zlasti trije: ni zagotovljena varnost pri obratovanju atomskih strojev, radioaktivnih izžarevanj ni mogoče neutralizirati in nevarna je tesna vez

med atomskimi reaktorji in atomskim orožjem.

Na Švedskem vlada silen odpor proti gradnji atomskih elektrarn. Največja opozicijska stranka zahteva ne samo ustavitev gradnje načrtovanih strojev, temveč tudi postopno prenehanje obratovanja obstoječih atomskih elektrarn vse dotle, dokler ne bodo rešena gornja vprašanja. V parlamentu je vzbudil posebno pozornost primer požara v jedrski elektrarni v Alabami konec marca 1975. Skoraj bi ta požar povzročil katastrofo, ki bi bila lahko usodna za državo celinskega obsega.

Lepo Vas pozdravljam!

Božo Prevolshek,
Tyresö, Švedska

KRATKI ODGOVORI:

I. S. S., Bampton-Oxford, Anglija. — Oprostite, a Vaše pisave pri najboljši volji ne morem brati. Kaj ko bi pisma tipkali?

Š. R., Wolfratshausen, ZR Nemčija. — Radi bi, da bi „Naša luč“ objavila fotografije Zgornje Velke in Sladkega vrha. Če nam fotografije preskrbite — kdo bi jo lažje kot Vi, ki ste tam doma? — ju bomo z veseljem objavili.

F. B., Lich, ZRN. — Mnenja ste, da iščejo koroški Slovenci v Avstriji probleme tam, kjer jih ni. Ne bodite hudí, če Vam povemo, da v tem ne moremo z Vami soglašati: stvari predobro poznamo!

slovinci po svetu

AVSTRALIJA. — Ob 25-letnici katoliškega emigracijskega delovanja so vsi izseljenski duhovniki so-maševali z melburnskim nadškofom. Slovesnost so obhajali prvo nedeljo v novembru. Pred mašo je bila evharistična procesija, ki so se je Slovenci udeležili s slovensko zastavo, banderi in narodnimi nošami. — Dvorana v slovenskem domu v Kew-u je dobila novo električno razsvetlavo z vsemi možnostnimi svetlobnimi efekti, ki jih imajo poklicna gledališča. — Adelaidski Slovenci so lepo proslavili „očetovski dan“. Obe nastopajoči skupini sta tisti dan dobili svoja imena. Prva je „Mladi oder“, folklorna skupina je pa dobila ime „Dekliški cvet“. Zadnja je v narodnih nošah zaplesala nekaj narodnih plesov. — V Sydneyju so kupili lepo zemljišče z leseno hišo, kjer bodo postavili dom za onemogle.

ARGENTINA. — Peti kulturni večer, ki ga je priredila Slovenska

kulturna akcija, je bil posvečen pesniku Ivanu Hribovšku, žrtvi komunistične revolucije iz leta 1945. — V lujanski baziliki je bil 28. septembra posvečen v duhovnika g. Peter Opeka, afriški misijonar, ki je študiral v Parizu. V nedeljo, 5. oktobra, je bilo v Slovenski vasi novomajno slavlje, ki se ga je udeležilo veliko ljudi iz vsega Buenos Airesa. — Buenosaireški „Slovenski oktet“ je priredil v mestu Chivilicoy uspel koncert. Pevci so zapeli 24 pesmi, od teh 18 slovenskih, ki so jih argentinski poslušalci z navdušenjem poslušali. — 18. oktobra je umrl v Buenos Airesu duhovnik-lazarist Leopold Zajec. Po rodu je bil iz Žirov, med vojno mobiliziran v nemško vojsko, od koder je pobegnil in bil domobranec v Idriji. Po vojni je šel v bogoslovje v Rim in ga končal v Argentini, kjer je 1954 postal duhovnik. Pokopan je bil na lujanskem pokopališču, kjer je tudi več let deloval. — Zelo slovesno so proslavili slovenski narodni praznik — 29. oktober — naši rojaki v Argentini. Ta dan jih spominja na začetek novega življenja v Jugoslaviji, ki se je začelo 29. oktobra 1918. — Film o Sloveniji in diapozitivi so dvakrat zbrali Slovence v Domu v Mendoza. Starim se je vzbujalo hrepenenje po domovini, mladim pa vzhičenje ob lepoti Slovenije.

KANADA. — Na Slovenskem letovišču so torontski Slovenci priredili „Baragov dan“. — Slovenska župnija Marije Brezmadežne v Torontu je praznovala septembra 15. obletnico obstoja. Začeli so tudi s slovensko šolo, v katero se je vpisalo nad 230 otrok. Razdeljeni so na 7 razredov in 13 oddelkov. — Šola v župniji Marije Pomagaj ima 116 otrok.

ZDA. — Slovenska radijska ura v Čikaškem radiu praznuje 25-letnico obstoja. Te oddaje je spravil v življenje in jih ves čas vodi dr. Ludvik Leskovar. 25. oktobra so ta srebrni jubilej lepo proslavili. — V Clevelandu so zelo slovesno proslavili Baragovo nedeljo. 28. septembra je bila najprej slovesna končevirana maša, ki sta jo vodila clevelandski in marquetteški škof. Petje med mašo je bilo slovensko. Pela sta zbora iz župnije sv. Vida in Marije Vnebovzete. Po maši je bila slovesna akademija v dvorani Kolegija sv. Janeza (St. John College), kjer so nastopali učenci slovenskih šol in vsi slovenski zbori, ki so se dneva udeležili. Akademijo so zaključili z molitvijo za Baragovo beatifikacijo in z nastopom združenih pevskih zborov. — V župniji Marije Vnebovzete so se s posebno tridnevno duhovno pripravo na Baragov dan. Vodil jo je univ. prof. dr. Vilko Fajdiga iz Ljubljane.

Lenkovi otroci iz Melbourne

GLAS IZ AVSTRIJE

„Našo luč“ mi zvesto in redno pošiljate. Z ženo prebereva vse od prve do zadnje strani, otroci pa najprej smešnice in njihov kotichek. Tako daleč v svetu nam revija res veliko pomeni. Hranimo vse stare letnike od leta 1969 naprej, odkar smo v Avstraliji, pa poleg tega še naše avstralske „Misli“, „Ognjišče“ in „Družino“. Najin živčav želiva naučiti spoštovati slovenski tisk.

Imamo Mirka (18 let), Štefko (15), Andreja (12), Valentinčka (4) in dvojčka Lidijo in Tončka (10 mesecev). Velika družina, kajne?

Sprejmite prisrčne pozdrave!

Valentin Lenko,

Melbourne, Avstralija

„Naša luč“

je vaš list!

Naročajte in širite
ga povsod!

Celovške Mohorjeve knjige

za leto 1976

● KOLEDAR 1976

Med drugim prinaša: poročila o zidavi in prezidavi obeh naših domov, pregled razvoja Družbe po 2. svetovni vojni, podatke o razvoju Dijaških domov in Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu.

Lojze Ilja

● ZADNJI RABIN V LJUBLJANI

Ta zgodovinski roman prikazuje turške vpade v Slovenijo, zadnje ostanke judovstva na Slovenskem, kmečke punte in grabežljivo politiko beneške republike.

Vojko Arko

● PLANINSKE ZGODBE Z NAHUEL HUAPIJA

Avtor, ki je prišel po koncu zadnje vojne v Argentino, se je tam naselil in imenovan argentinski Švici, v Barilochah. Skupaj z nekaj drugimi Slovenci je odkrival skoraj nepoznani svet tamkajšnje veličastne narave, premagoval še nezavzete vrhove in osvajal smuške rekorde ter tako proslavil slovensko ime. Zgodbe prikazujejo prav to življenje.

● DRUŽINSKO SVETO PISMO 2. del

Ta del obsega evangelija po Luku in Janezu. Format je velik, črke so v skladu s formatom. Opombe je napisal dr. Ivan Rupnik.

Radijske oddaje v slovenščini

V Evropi lahko ujamemo novice, petje in predavanja tudi v slovenščini na raznih radijskih postajah.

RADIO TRST A (dnevno) ima poleg poročil tudi verske oddaje. Ob nedeljah prenaša mašo iz župne cerkve v Rojanu. Ob 12.15 so pod naslovom „Vera in naš čas“ versko predavanje in poročila. Po-

droben spored najdete v časopisih.

RADIO CELOVEC prinaša poročila, predavanja, razno glasbo in plošče po željah; ob nedeljah pa ima tudi verski govor, voščila oziroma glasbo. Zanj prav tako najdete bolj natančni spored v listih. Oddaje so: od ponedeljka do petka od 13,45 do 1430 ob četrtkih do 14,45; poleg tega ob torkih tudi od 9,30 do 10. ure; ob sobotah od 9,45 do 10,30; ob nedeljah in praznikih od 7,05 do 7,35.

ANGLEŠKI RADIO BBC

12.00—12.15 (redno vsak dan na kratkih valovih 16, 19 in 25 m). Poročila in pregled tiska.

16.30—17.00 (le ob nedeljah na kratkih valovih 19, 25 in 31 m). Poročila. Spored z verskega in cerkvenega področja ali Londonski tednik itd.

19.00—19.30 (na kratkih valovih 31, 41 49 m) ;

Ponedeljek: Poročila. Londonski dnevnik. Spored s področja gospodarstva in poljedeljstva itd.

Torek: Poročila. Londonski dnevnik. Pismo iz Londona ali Pomenki s poslušalci.

Sreda: Poročila. Londonski dnevnik. Spored s kulturnega področja.

Četrtek: Poročila. Londonski dnevnik. S področja znanosti.

Petek: Poročila. Londonski dnevnik. Spored s področja družbenega življenja ali šolstva.

Sobota: Poročila. Politični komentar. Angleščina po radiu.

Nedelja: Poročila. Šport. Spored popularne glasbe.

BBC SVETOVNA SLUŽBA (Word Service):

BBC oddaja za ves svet v angleščini v svoji „Svetovni službi“. Če želite podatke, se obrnite na naslov: BBC, P.O. Box 76, Bush House, Strand, London, WC2B 4PH.

N.B. Valovne dolžine se včasih spremenijo, kadar to terjajo vremenski pogoji.

Nadaljne postaje bomo prihodnjič sporočili.

janecz jalen

troj brez zvoncev

lovce peter se je zrastle
z gorami - jel je misliti
na lastno gnezdo -
pot ga vodi k jerci in
špelci - katera bo
zmagala v njegovem
seču?

Dosedanja vsebina:

Hribarjev Peter je odslužil vojake in se vrnil v Bohinj. Svojih ljudi ni imel, svoje strehe tudi ne. Stanoval je v podstrešni sobici pri Žmitku in si kuhal sam. Sem in tja je opravil kakšno dnino, znal je pa tudi tesariti.

Ko so našli spomladi v gorah ustreljenega zapriseženega lovca Matevža Bitenca, je cesarski gozdar Vencelj dodelil to službo Petru. S tem se je začelo za Petra novo življenje, saj je bil v gorah kakor doma.

Začel je pa misliti tudi na lastno gnezdo. Všeč mu je bila Tkalčeva Jerca, a kaj, ko je bila tako muhasta in zamerljiva!

Vedno prikupnejša se mu je zdela Grmova Špelca, le še zelo mlada je bila.

Peter se je že zmenil pri Tkalčevih za poroko. Tudi v svojo hišo se je že preselil. Zadnje čase ga je pa začel skrbeti Boštjan Tkalec, Jerčin oče: kot divji lovec je hodil loviti v njegovo lovišče.

Nekaj dni pred Božičem je Peter zasačil Tkalca, prav ko je ustrelil gamsa in ga začel odirati. Tkalec je moral zato za en teden v zapor. Nad Petrom se je maščeval tako, da ga je obtožil Bitenčevega umora. Orožnik Kranberger je užival, ko je peljal Petra vklejenega skozi Bistrico v Kranj.

Na tej poti sta videli Petra tudi Jerca in Špelca. Jerca ga je

vprašala, ali je on res Bitenca ustrelil, Špelca pa mu je zagotovila, da ona tega ne verjame, pa četudi bi ves svet to govoril.

Na poti iz zapore je Peter zvečer povasoval pod Špelčinim oknom. Na velikonočni ponedeljek je šel k njej po pirhe.

Isti dan se je šla Jerca posloviti od župnika. Povedala mu je, da gre v Ljubljano v samostan.

Zvečer je prišel k župniku na obisk Vencelj. Župnik mu je zaupal Jerčin načrt.

Spet je prišla v Bohinj pomlad. Peter se je odpravil v gore, da bi razdejal orlovo gnezdo v Komarči, kajti orli so le preveč divjačine pokončali.

Divji lovec Znojev Martinč, ki ga je Peter med potjo srečal, mu je zaupal, da je bil nastavljen zanko orožniku Kranbergerju.

Tisti dan je Petru hitro minil. Z daljnogledom je dognal, da je orlovo gnezdo nedostopno. Ugotovil je tudi, da imata orel in orlica v gnezdu dva mladiča.

Peter je odšel spat v Čudnikov stan. Bil je sam. Čudnikovi so svoj Ukanc že pred nedeljo potrebili.

Sredi noči ga je prebudil Resa. Pognal se je proti durim in glasno zalajal. Peter je prisluhnil. Nekdo je skušal odpreti, pa mu ni uspelo. Je bil Peter sinoči vrata zapahnil. Le kdo bi utegnil biti?

Zunaj je potrkalo: „Peter, odpri!“

Peter ni mogel verjeti, da sliši Martinčev glas. Poskočil je z ležišča, urno odpahnil in odprl vrata, odskočil nazaj in segel po puško. Zunaj je v luninem svitu zagledal čop svetlikajočega se perja na trdem žandarskem klobuku in puško in bajonet.

„Psst! Tiho bodi in nikar ne vpij! Ti že povem.“ Martinč je snel puško z rame in stopil čez prag.

„Počemu si se tako našemil?“ je bil Peter radoveden.

„Saj sem ti pravil,“ je začel pripovedovati Martinč. „Sem bil izvoval, da je Kranberger začel zalozovati mojo sestrično. Dekle se ga je otepala, pa je le tiščal za njo. Za nocoj sva se pa z njo domenila, da mu odpre, samo da mora on puško pa klobuk in sabljo zunaj pustiti. Ves večer sem oprezoval okrog hiše in sem že mislil, da ga ne bo. Šele okrog polnoči je prismradil. Ni dosti manjkalo, da mi ni glasno ušel smeh, ko sem prisluškoval, kako sta se prerekala. Kranberger je tiščal k njej, ona pa da ne. Da se boji orožja in pa da bo pred vsem Bohinjem osramočena, če kdo spazi, da je prišel žandar od nje. Že sem mislil, da se ne bo vdal, pa je preveč babjek, da bi bil mogel strpeti. Odšel je od okna, odložil vso svojo žandarsko ropotijo in jo skril v listje v šupi. Marjanca mu je res odprla. Preden se je primotal do nje, sem bil jaz z znamenji njegove žandarske oblasti že na kon-

Razgledni stolp na Medvedjaku v bližini Mozirja.

cu vrta. Pa še mamó sem grede zbudil, kakor sva se bila z Marjanco domenila. Ej, je nabrita! Dovolj izgovora je imela, da se je vsiljivca znebila. Zdaleč sem še videl, kako se je podvizal po lestvi navzdol in brž odnesel lestev na rami za hlev. Zamikalo me je, da bi se vrnil in se mu izza kakšnega vogla smejal, kako bo iskal svoje orožje. Pa se mi je zdelo prenevarno. Bi me utegnil izvohati. Potem bi me pa že na kakšno sorto prisilil, da bi mu moral vse skupaj vrniti. Nič, sem si mislil. Še pes, ki klobaso ukrade, stisne rep med noge in jo brž popiha. Sablja mi je delala preveč napotja, sem jo pa v jezero vrgel. Puško in klobuk pa še pred dnem zanesem v Komarčo, v kakšen tak kraj, kamor boš kvečjemu ti kdaj zašel."

"Prav," se je oglasil Peter. "Še pomagal ti bom. Potem pa ti meni

pomoreš, da napravim zasedo za orle."

Martinč je legel in zaspal. Ob prvem svitu ga je Peter zbudil. Zginil je med grmovjem, kakor bi se bil v zemljo vdrl.

Zjutraj je bil Peter take volje, da bi najrajši glasno prepeval. Pa ga je bilo sram. Bi rekli, da se ga je navsezgodaj napil.

Špelca je bila seveda radovedna, kaj je njenega fanta čez noč tako udobrovoljilo. Pa se je pošalil, da se veseli plezanja po nevarnih vrtoglavih višavah v stenah Komarče.

Preden ga je Špelca utegnila posvariti, naj pazi, da se mu kaj ne pripeti, je že odšel.

Sonce je že davno vzšlo, preden je Peter prispel od Martinča, ki je bil puško in klobuk že sam skril. Pa sta še čakala. Orla še nista bila vzletela na lov.

"Lej jih," je pokazal Martinč orla in orlico, ki sta se peljala s široko razprostrtimi perutnicami proti grebenu Pršivce.

Starih dveh že davno ni bilo nič več videti, ko sta se Peter in Martinč pričela spuščati po skalah navzdol. Oba sta bila vajena višin, pa nobenega ni mikalo, da bi pogledoval v globino pod sabo.

Proti koncu se je Peter navezal na vrh, Martinč ga je pa varoval. Spustil se je na skalo, ki je kakor majhen pomol v ogromni stavbi štrlela iz strmo odsekane stene. Komaj si je dobro oddahnil od naporega plezanja, je globoko pod sabo zaslišal svoje ime. Glas je trepetal od strahu in skrbi. Vedel je, da ga kliče Špelca, pa se ni odzval. Za na pol suhim tršatim macesnom je hitel delati zaklon.

"Drži!" je zaklical Martinču in se pričel povzpenjati. Vseh treh rožnih vencev bi Špelca ne bila zmolila, ko se ji je Peter na njen prejšnji klic že z vriskom oglasil z vrha Komarče.

Pri Grmovem stanu pa je nekdo mahal z rokami. Peter je pogledal skozi daljnogled in prepoznal Venceljna.

"Novico o Kranbergerju je za tabo prinesel," je sodil Martinč. "Pa midva nič ne veva, kajne?"

"Nič, prav nič," je naglo odgovoril Peter in že hitel po stezi navzdol.

Nadgozdar Vencelj Hrubečka se je na vsa usta smejal, ko je pripovedoval, da je stražmojster Korenc odpeljal žandarja Kranbergerja brez puške in sablje in brez klobuka v Ljubljano. Taki da so predpisi. Kaj težko sta se Martinč in Peter čudila Vencelju, ko je na široko razkladal, kako je nekdo med vasovanjem odnesel Kranbergerju puško in sabljo in bajonet in klobuk in vse.

"Le kdo bi utegnil biti?" je kakor sam zase spregovoril Znojev Martinč.

"Tebe sem sumil," je priznal Vencelj. "Pa vidim, da po Ukancu in Komarči hodiš."

"No, saj," je hotel biti Martinč skoraj nejevoljen.

"Mu nihče pravzaprav nič ne more, kdor je bil," je razlagal Vencelj. "Samo če si državnih reči ne bo obdržal. Žandar je dolžan pa-

ziti na svoje orožje. Če ga odloži in mu ga kdo skrrije, sam odgovarja."

"Aaaa, tóko!" Znojev je komaj s pol očesa ošinil Petra.

"Ti seveda ne veš, ko nisi bil vojak," ga je poučil Peter.

Novica o Kranbergerju je kar zašumela po Ukancu. Najbolj vesela je bila Grmova Špelca: "Joj, bo letos fletno po planinah, ko ne bo Kranberger šaril okrog," je ploskala z rokami.

"Nič se nikar ne veseli," se je oglasil Grm. "Bom tujo planšarico najel. Ti boš pa doma ostala."

"Zakaj?" je bila Špelca preseščena.

"Zato ker priložnost rada tatu naredi." Grm je pogledal Petra, Špelca pa ni nič več vprašala. Seveda, sama ni vedela, da je prav ona kot najstarejši otrok nekaj mesecev prezgodaj prišla na svet. Njen oče pa še ni pozabil, s kakšno zadrego se je moral ženiti.

Da so Grmovi prej skončali, so prišli za grabljišče še Peter in Martinč in celo Vencelj, ki je vso družbo povabil na vino. Še za dne je v krčmi pri Starem kladivu nagajivo zapel Grmovi Špelci:

"Ti boš pa doma ostala, bridko se boš jokala."

"Pa se ne bom!" je udarila Špelca z levo veselo po mizi. Z desno pa je stisnila Petrovo roko.

Pozno zvečer se Hrubečki ni več ljubilo hoditi na Bistrico. Spal je pri svojem prijatelju Hribarjevemu Petru, ki ga je včasih dolžil, da mu hoče prevzeti Tkálčevo Jerco. Njenega imena ves večer nobeden ni omenil, dasi sta oba mislila: Bog ve, kako ji je?

Proti koncu maja se je napovedal v Bohinj zakupnik lova. Jelena, ki naj bi ga ta ustrelil, je Peter odbral v Ukancu. Da bi mu jelen ja ne ušel, si je hotel Peter njegove poti ogledati še z jezera. Zato se je dan pred lovom prepeljal v čolno prek jezera.

Vštric cerkve Svetega Duha se je Peter za hip ozrl proti rilcu čolna in opazil na mostu pri Svetem

Janezu dva možaka. Nekaj mu je reklo, da čakata nanj. Kakor iz navade je brž dvignil daljnogled k očem in prepoznal stražmojstra Korenca in Znojevega Martinča. Čemu neki sta se ta dva sešla, je bil radoveden Peter in se še krepkeje uprl v vesli. Bil je še daleč na jezeru, ko ga je Martinč že poklical po imenu in zavpil, naj se podviza.

Pred mostom, tako daleč, da čolna ni mogel potegniti tok Save s seboj, se je Peter ustavil. Znojev je molil čez ograjo prav nadenj več sežnjev dolgo preklo. Na koncu je visela od nje kratka zanka.

Peter je priljubljenega žandarja pozdravil, Martinča pa nagajivo ogovoril: "Kaj misliš ribe loviti? Pa kar vpričo naju, ki sva oba zaprisežena."

"Uganil si," se je smejal Martinč. "Dolgo in tanko, pa zato toliko težjo ribo imava ogledano z gospodom stražmojstrom, pa ne moreva brez čolna do nje. Tebe čakava, da nama pomoreš. Kar v vodo poglej; čista je, da se vsak

Mariborsko Pohorje se je zaradi bližine Maribora razvilo v odlično turistično območje.

kamenček razloči na dnu. Tamle je! Pa pazi, da je ne preplašiš!"

Martinč je pokazal s prekló, v katero smer naj Peter išče. Opreznosti vajeni lovec se je res previdno obrnil in zagledal na dnu jezera — Kranbergerjevo sabljo. Skoraj bi mu bilo na glas ušlo, da je Martinč od samega zlodeja.

V fužinarskem ladjišču je stopil še Znojev v čoln. Čeprav se v vodi vsaka stvar malo drugače vidi, je Martinč sabljo kar kmalu izvlekel.

S Petrom sta čoln priklenila in odšla na most. Znojev je izročil Korencu orožje in hudomušno pripomnil: "No, gospod stražmojster, sedaj imate pa porazgubljenega Kranbergerja vsega skupaj."

"Kako to?" se je zagovoril Peter.

"Včeraj je gospod našel tudi

puško, bajonet in klobuk," je pojasnil Martinč.

"Kje pa?" Lovec kar verjeti ni mogel.

"V Žvanovem bršju," je potrdil Korenc in še pristavil, da se mu čudno zdi, ko je že vendar dvakrat prej stikal tam naokrog, pa ni ničesar opazil.

"Človek ne vidi vsak dan enako dobro." Martinč se je le s težavo resno držal.

"Boš ti meni pel!" Stražmojster je požugal Znojevemu s prstom. Pa ne zares. Zadovoljno se je smejal: "Ne puški in ne klobuku se ne pozna vreme. Pa je šel maja dostikrat dež. Samo bajonet je malo rjast. Orožje je bilo ves čas pod streho. Poznam vas, Bohinjce."

"Nekateri so res salamensko nabriti." Peter je po strani pogledal Martinča. Rad bi ga bil pa kar vpričo žandarja vprašal, kdaj je vendar pretihotapil Kranbergerjevo

ropotijo iz votline v steni Komarče nazaj do vasi.

Korencu Petrov pogled ni ušel. Pomežiknil je z levim očesom in pokimal z glavo: "Ne rečem dvakrat, da nista imela pri Kranbergerju vidva prstov vmes. Če mi je Martinč prišel praviti za sabljo, kje je, zakaj bi ne bil vedel še za puško?"

Znojev se je naredil hudega: "Gospod stražmojster! Če tako mislite..."

"Nič, nič. Kar tiho bodi," mu ni dal izgovoriti Korenc. "Nič čudnega ni, če sta bila zraven. Saj sta dovolj pretrpela zavoljo njega. Posebno Peter. In ves Bohinj. Jaz pa morebiti še največ. Ne bom več dalje brskal. Meni nič mar! Sem vesel, da sem se dedca priseklji-vega, domišljavega in tožarskega znebil. Pritepenca tuje! Žandar pa ne bo več! Vsaj v naših krajih ne. In kako me je naganjala oblast zavoljo izgubljenega orožja! Kakor bi bil jaz kriv."

"Vi prav nič," je posegel v besedo Znojev. "Če bi ne bilo zavoljo vas, ki znate včasih tudi malo zamežati, bi se moralo po mojem prej nekaj bohinjskih gorá podreti, preden bi se bila puška našla."

Gondolska vzpenjača, vlečnici „Bellevue“ in „Bolfenk“ ter turistična smučarska in sankarska proga — vse to so zanimivosti Mari-borskega Pohorja.

"Eh, kaj bi premlevali stare reči!" Korenc je dvignil roko in razprl prste: "Stopimo rajši na Polje! Dam jaz za kozarec vina."

Martinč je bil koj voljan. Za gostilno je imel vedno čas, če ne, si ga je pa vzel. Peter je pa moral tako in tako iti na Bistrico čakati zakupnika, ki naj bi se okrog pol dneva pripeljal z Bleda

Na Bistrici je že davno odzvonilo poldan. V gostilni „Pri mostu“ je začelo Petra in Venceljna skrbeti, zakaj še ni zakupnika lova.

Končno sta se le pripeljala, z njima pa tudi Tkalcčeva Jerca, ki ni mogla vzdržati v ljubljanskem samostanu: preveč dolga čas ji je bilo po planinah.

Pozno popoldne je peljal Peter zakupnika lova s čolnom v Ukanc.

Trave v Ukancu so odcvetele. Seniki so se začeli polniti s senom. Sonce se je dvigalo vedno više.

Grmova Špelca je kuhala zajtrk. Pravkar je odmaknila na kovano verigo obešen kotliček iznad ognja, da bi ji mleko ne prekipelo. Pred stanom je oče klepal koso. Čez prag pa je planil kakor v enem samem skoku naravnost do ognjišča Resa.

Dekle se je psa ustrašila, hkrati pa razveselila. Nadejala se je da se vsak trenutek prikaže med vrati tudi Peter in ji vošči dobro jutro.

Zunaj so utihnili udarci kladiva ob babico. Oče je z nekom spregovoril in se z njim pozdravljal. Peter ni bil. Glas se je Špelci zdel znan.

Ni se mogla premagati. Odšla je pred duri, kakor bi ji bilo zmanjkalo drv. Zagledala je profesorja Novaka, se začudila in brž pozabila na dozdeven opreavek. Učeni profesor in nešolano bohinjsko deklé sta se pozdravljala kakor najboljša prijatelja, ki se že leta in leta nista videla.

"Pa kar sami, gospod profesor?" je bila radovedna Špelca.

„Tudi Vencelj je prišel z mano, pa se je tamle pri Tkalčevi Jerci ustavil. Če sem prav videl, se stari panj vnema. Da se ne spomnim! Ti bi rada zvedela, kje hodi Hribarjev Peter.“

„Ne bo daleč, ko je Resa že pri meni,“ se je kakor pohvalila Grmova.

„To pot si se zmotila! Psa sva midva z Venceljnom pripeljala.“

Špelca je vprašujoče pogledala prijaznega gospoda. Ni mogla verjeti, da Petra ne bo v Ukanc. Pa se je tako veselila.

Profesorju Novaku ni ušla senca žalosti, ki je spreletela Špelčin obraz. Brž je potolažil dekle, da svojega fanta skoraj zagleda, a samo zdaleč.

Nadgozdar Hrubečka je prihajal po stezi. Bil je dobre volje. V rokah je nosil dolg daljnogled in stajalo za podenj. Špelca se je z njim samo pozdravila in se brž opravičila, da mora iti pripraviti zajtrk.

Ko je z belim peskom drgnila črne saje z bakrenega kotlička, je na prag stanu skoraj pritekel profesor Novak: „Brž, brž, Špelca! Da ne zamudiš!“ Bil je tako neučakaven, da Špelci ni dovolil niti rok umiti in obrisati.

Vencelj se je umaknil od daljnogleda. Profesor Novak je poučil Špelco, kako naj ravna. Grmova je na levo oko zamežala, desno pa približala okroglemu svetlemu steklu. V skalah na vrhu Komarče je zagledala moškega. Tudi on je držal daljnogled na očeh. Odmaknil ga je in pomahal s klobukom. Špelca je vedela, čeprav ni mogla razložiti obraza, da jo z višav pozdravlja Peter. Zravnila se je, dvignila roko in odzdravila.

„No, kaj ti nisem pravil,“ se je oglasil profesor.

Dekle pa ni bila nič kaj vesela. Zbala se je za svojega fanta, hkrati pa je bila ponosna nanj.

„Kako da sta ga poslala v nevarno steno?“ je hotela vedeti.

„Orle postreli.“

Grmova se ni mogla premagati in je oponesla: „Zakaj pa sami niste splezali v bližino gnezda?“

„Bi skoraj gotovo kaj skazil, ko nimam orlov tako natančno ogledanih kakor Peter,“ je priznal gozdar.

„Malo bi se vam pa tudi hlače tresle, kajne?“

„Morebiti.“ Hrubečka se je kar lepo vdal.

„Sicer je pa bolj prav, da ste ostali spodaj. Če bi se vam kaj pripetilo, bi morala Tkalčeva Jerca nazaj v samostan.“

„Ti preklicana!“

„Orla sta vzletela!“ je pokazal profesor Novak proti pečinam Komarče.

Špelca se je vrnila k svojemu delu. Obema je ustregla, profesorju in Venceljnu. Še sama sta se včasih zaskrbljeno spogledala, ko sta opazovala, kako drzno se je Peter, otovorjen z obaltnim oprtnikom in še z manliherico prek hrbtna, spuščal po steni navzdol. Kar oddahnila sta si, ko je prispel v svoj že davno narejeni zaklon, da so se ga bili orli privadili.

Grmova Špelca si je odtrgala nekaj časa in prišla pomagat obra-

Na Vogel vozi žičnica. Z njega se nudi veličasten pogled na bohinjsko kotlino in bližnje gore. Ob zgornji postaji žičnice stojita brunarici „Burja“ in „Murka“.

čat. Venceljnu in profesorju bi se bila najrajši na glas smejala, pa si ni upala. Samo naskrivaj se je muzala njenemu čudnemu vedenju. Kazala sta drug drugemu hrbet, kadar pa je kdo spregovoril besedo, ni obrnil obraza. Pozorno sta opazovala vsak svojo stran obzorja. Špelca ju je že hotela podražiti, če čakata, kdaj prične padati mana izpod neba.

Pa jo je prehitel profesor Novak. „Leti!“ je skoraj zakričal in pokazal visoko pod nebo nad jezerom.

Dokaj parov oči se je ozrlo v isto smer. Mnogi so opazili orla. Daljnovidni so celó razločili, da v krempljih nekaj nese.

Profesor Novak je brž preravnal daljnogled s Petrovega zaklona na orlišče, nadgozdar Hrubečka pa je trikrat zapored močno zatrobil na

lovski rog. Opozoril je lovca v steni, naj pazi.

V Ukancu so zastale vse roke. Da bi se sredi visokega poletja oglasil lovski rog... Nak! Kaj takega doslej še niso doživeli.

Profesor in Vencelj sta bila čimdalje bolj nemirna.

Grmovi Špelci je pa od nestrpnosti zatrepetal obraz.

Orel je preletel Savico. Profesor je skozi veliki daljnogled natančno videl kdaj je sédel na rob skale. Stisnil je z zobmi spodnjo ustnico. „Kaj čaka Peter?“ je glasno izdal svojo nejevoljo.

Tedaj se je orel zdrznil in se s plenom vred pognal v votlino. Izpod vrha Komarče je pa prigmel v dolino odjek strela.

„Zgrešil je.“

Zagrenjena profesorjeva beseda je Špelco zbolela, kakor bi jo bil kdo z nožem sunil v srcé. Kar stegnili so ji je pred očmi.

Vencelj se je še vedno nepremično naslanjal na leseno steno stanu. Z desno je tiščal daljnogled na oči. Skozenj je videl, kako je mogočnega ptiča vrglo ritensko nazaj iz gnezda. Prevrgel se je v

zraku, pa se spet ujel in razprostrl peruti. Ni se pa mogel več dvigniti. Čimdalje nižje ga je zanašalo proti senožetim v Ukancu.

„Orel je zadet!“

Da se je bila Grmova prej onesvestila, bi jo bil zmagojavni nadgozdarjev krik predramil. In če bi bil Hrubečka hotel Špelco zdaj poljubiti, bi se mu ne bila branila.

Venceljnu pa nagajiva razposajenost niti na misel ni hodila. Ne ravno zavoljo Tkálčeve Jerce, s katero sta si bila že nekaj tednov dobra in ga je sedaj od daleč gledala. Le preveč pozorno je opazoval, kdaj orel omaga in kje se ustavi, da ga bo vedel iti pobirat.

Bled kakor zid je kasneje Vencelj res prinesel orla. Z desno je nadgozdar trdo držal razdraženega roparja za vrat in tiščal njegovo glavo daleč od sebe, da ni mogel sekati z zakrivljenim kljunom po njem. Levo zapestje pa mu je orel zagrabil s kremplji. Stiskal ga je tako močno, da je lovcu roka čisto posinjela.

Še potem, ko je Grm orla pobil s klepalnim kladivom, niso mogli drugače razkleniti ukrivljenih krempljev kakor s kleščami. Ko si je Vencelj brisal kaplje krvi z brade, je pripovedoval, kako mu je orel v rokâh oživel in ga napadel. Prej se je bil samo potuhnil.

Marsikdo je še čez dan prišel gledat ustreljenega pokončevalca jagnjet, kozličev in drobne divjadi. Zvečer se je pa pred Grmovim stanom ob velikem ognju zbral kar ves Ukanc. Tudi Tkálčevo Jerco je Vencelj pripeljal. Spočetka ji je bilo malo nerodno. Pa je bila Špelca tako prijazna z njo kakor še prejšnje čase le redkokdaj, čeprav ji ni bilo lahko pri srcu. Skrbel jo je Peter, ki je prenočeval v steni Komarče.

Naslednji dan popoldne je počil drugi strel. Orlica je padla že mrtva v strugo Savice. Zadeta je bila naravnost v srcé. Špelca ni vedela, kako naj Petru zvečer čim bolj postreže.

Lovec je pa z znaki po zastavicah sporočil, da se še ne vrne. Grmova je obmolknila. Profesorju

Novaku se je kar smilila. Vse si je prizadejal, da bi jo spravil v dobro voljo, pa se je le redkokdaj nasmejala. In še takrat samo prisiljeno.

Zamišljen in sam nase jezen je Boštjan Tkalec poslušal v svojem stanu vrišč in veseli trušč senosikov in grabljic. Tako hlastno je kadi, da mu je čedra kar žvižgala.

In še tretjo noč je ostal Peter v steni. Mučila ga je strahovita žej. Ko bi v skalni razpoki ne bil izsledil namočenega mahu, iz katerega je srkal vodo, bi ne bil vzdržal.

V soboto predpoldne sta skoraj zapored odjeknila spet dva strela. Vencelj je brž razglasil, da je Hribarjev zbil tudi oba mladiča.

Znojev Martinč je vrgel koso za grm in odšel lovcu naproti, kakor bi bil vedel, da brez njegove pomoči Peter ne bo mogel dobiti nazadnje ustreljenega mladiča iz prepada.

Tiho, da nihče še opazil ni, se je Boštjan Tkalec zgubil s senožeti. Za Debelo skalo je počakal na Petra in Martinča. Kakor bi bil iz tal zrastel, je stopil na stezo.

Skoraj ustrašila sta se ga in nista vedela kaj reči. Pa je prvi spregovoril Boštjan: „Peter! Ali si še hud name?“

Vesel svojega uspeha se je Peter nasmejal: „Če je vam prav, je meni še bolj. Bodiva spet prijatelja, čeprav sva se z Jerco razšla!“ In je ponudil Boštjanu roko.

Tkalec Petrove roke dolgo ni spustil. Dopovedoval je: „Jerca je bila še dokaj manj zate kakor pa za samostan. Z Venceljnom pa utegneta dobro voziti.“

Profesor Novak je že opoldne z vozom poslal na Bistrico po jed in pijačo. Po Petrovem prihodu je Ukanc zaplesal. In so peli in pili in se gostili. Ob mraku so se pa še domenili, da bosta Petrova in Špelčina pa Venceljnova in Jerčina svatba obe na en dan.

Zamudili so se pozno v noč. Prav takrat, ko je Grm kot zadnji zaklenil svoj stan, je luna obsijala prazno orlišče v previsnih stenah nad Savico.

Konec

mogoče se boste pa le malo nasmehnili . . .

„Odkar se nisva videla, si se spremenil.“

„Na slabše ali na boljše?“

„Ti se itak lahko samo na boljše.“

„Na kaj si sedajle mislila, draga?“

„Na nič posebnega.“

„Jaz sem pa mislil, da si name.“

„Saj sem.“

Slon in miš sta šla čez most. Pa se je podrl. Ko sta se izkubacala iz vode, je ugotovila miš: „Morala bi iti čez most vsak posebej.“

„Gospod Matija, dovolj dolgo se že smukate okrog moje hčere. Sedaj si morate izbrati: ali njeno roko ali moje nogo.“

„Zakaj sta se pa z ženo skregala?“

„Na cesti sva srečala žensko, o kateri je moja žena rekla, da je ze-

lo lepa. Jaz sem pa to njeno trditev samó potrdil.“

„Mihec, umij si ušesa, teta bo vsak hip tu!“

„Kaj pa, če je ne bo?“

Debeluh suhcu: „Po tebi bi ljudje sklepali, da vlada na svetu lakota.“

Suhec debeluhu: „Po tebi pa, da si tega ti kriv.“

Na sodišču.

„Pravite, da vas je sosed žalil?“

„Ja.“

„Kaj pa vam je rekel?“

„Da sem kmet.“

„Kaj pa ste v resnici?“

„Kmet.“

V knjigarni.

„Rad bi kupil knjigo KAKO SE UBRANIMO TATOV.“

„Žal, včeraj so nam zadnji izvod ukradli.“

„Ali je bilo med darili, ki si jih dobila za poroko, kakšno presenečenje?“

„Ja, od Tatjane sem dobila knjigo, ki sem jo nekoč posodila Nevenki.“

Prekooceanska ladja se potaplja. Potniki skačejo v rešilne čolne. H kapitanu stopi starejša Angležinja in ga mirno vpraša: „Prosim, kje so čolni za nekadilce?“

Mali Jakec kriči, kakor bi ga drli.

„Kaj pa bi rad?“ ga vpraša mama. „Ali bi rad jedel?“

„Ne!“

„Pil?“

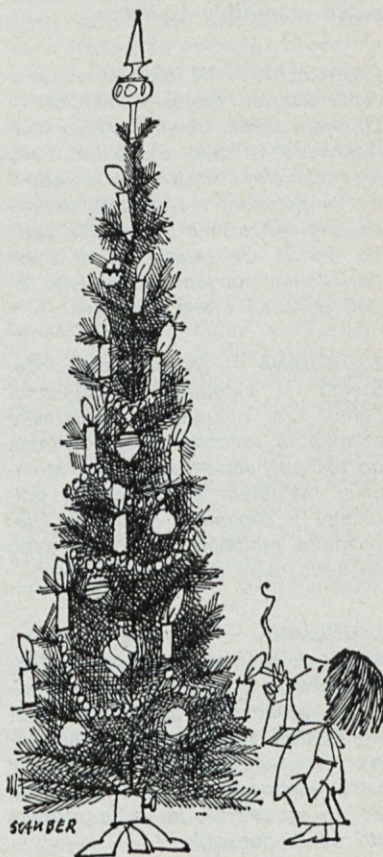
„Ne!“

„Spal?“

„Ne!“

„Kaj pa bi potem rad?“

„Kričal?“

dohodkov. Največ tranzita imajo Madžari, Čehi in Avstrijci. Luka ima pred seboj dolgoročni načrt razvoja in planirano zmogljivost 8,5 milijona ton pretovora.

LJUBLJANA — „Bavarski dvor“ je nova, 16-nadstropna stolpnica — največja zgradba v Ljubljani. Zgrajena je iz jeklenih nosilcev. Jeklene nosilce so izdelali v „Kovnotehni“ v Krškem. Samo vzdolžna strešna nosilca sta po 19 m dolga in tehtata vsak po 250 ton. Ta stolpnica je prva med podobnimi, ki bodo še zrastle v središču Ljubljane.

LJUBLJANA — 22. oktobra so se v veliki dvorani teološke fakultete v Ljubljani zbrali številni redovniki in redovnice iz cele Slovenije. Prvo srečanje slov. redovnikov in redovnic je potekalo v znamenju duhovne poglobitve in s tem boljše službe Cerкви. Ob sklepu so se z evharističnim slavljenjem in molitvijo še bolj povezali v eno občestvo.

LJUBLJANA — Na Inštitutu „Jožef Štefan“ v Ljubljani so ustanovili center za nuklearno medicinsko tehniko in računstvo. Tako prihaja do tesnega sodelovanja med atomskim inštitutom in osrednjimi bolnicami v Sloveniji. Doslej še nepoznana medicina ima pred sabo še nepoznano veliko bodočnost.

LJUBLJANA — Sindikalni zdravstveni delavci so se zavzeli za bolnika. Ta je z boleznijo že itak prizadet, poleg tega je do sedaj dobil le 80% nadomestila. V prihodnje bo nadomestilo povečano na 90% osebnega dohodka. Prav tako so se zavzeli za večje regrese pri letnih dopustih.

LJUBLJANA — Skupščina pokojninskega zavarovanja je sprejela odlok, s katerim se vse pokojnine povečajo za 4,5% in 40 dinarjev. Pokojnine je bilo treba uskladiti s porastom življenjskih stroškov.

LJUBLJANA — V Sloveniji je čez 142 tisoč invalidov. Priznani status invalida in s tem odgovarjajoče ugodnosti ima le 71 tisoč invalidov.

ameriški vojaki v Indokini. Sovjetski dopisniki in z njimi ves Sovjetom naklonjeni zahodni levi listi so videli v tem procesu obilno vodo na svoj politični mlin, ne pa obsodbo nečlovečnosti in mučenja na splošnem, ne glede na to, kdo jih počenja.

Da pri teh obsodbah ne gre za politično propagando, so se lahko zgoraj omenjeni pretekle dni zavedli spričo drugega mednarodnega sodišča, ki je zasedalo v Københavnu in je sodilo Sovjetsko zvezo zaradi nečlovečnosti in mučenj v njenih koncentracijskih taboriščih.

Pred sodiščem, ki so ga sestavljale ugledne mednarodne osebnosti, katerim ne more nihče očitati desničarskih usmeritev — med njimi je bil npr. znani lovec na nacistične vojne hudodelce Wiesenthal in znani protinacistični pisatelj Arhtur Koestler — so se zvrstili številni izgnanci iz Sovjetske zveze, ki so pripovedovali o svojih žalostnih izkušnjah v sovjetskih ječah, koncentracijskih taboriščih in blaznicah, kamor spravljajo sovjetske policijske oblasti „nepopoljšljive“ oporekovalce.

To je bil najbolj pretresljiv in grozljiv del pričevanj. Vendar pa ne najbolj presenetljiv, kajti s stališča oblasti, ki „ve“, da predstavlja „edino pravilni“ svetovni nazor in „edino pravilni“ politično-socialni sistem, je dosledno, da mora biti blazen, kdor se upira to verjeti.

Vsekakor bodo imeli Sovjeti odslej najbrž malo manj veselja s tako dvorezno stvarjo, kot so mednarodna sodišča.

Novi list, Trst-Gorica, 23. oktobra 1975, str. 2.

Katoliški GLAS

OB OSNUTKU NOVEGA VERSKEGA ZAKONA V SLOVENIJI

V ljubljanskem *Delu* smo brali: „Osnutek zakona o pravnem položaju verskih skupnosti je te dni, potem ko je bil pripravljen v ustreznih organih skupščine, v koordinacijskem odboru pri RK (Republiški komite) SZDL in v slovenskem duhovniškem društvu, izročen v javno razpravo.“ (*Delo*, 8. oktobra 1975).

Osnutek novega zakona o verskih skupnostih za Slovenijo sprejema skoro v celoti dosedANJI zakon o istem predmetu, ki je veljal za celo Jugoslavijo. Poleg tega ima novi zakon še dva člena.

Predvsem je tu člen 5, ki pravi: „Prepovedano je v okviru verskih skupnosti ali njihovih organov organizirati in opravljati dejavnost splošnega ali posebnega družbenega pomena in ustanavljati organizme za tako dejavnost.“

V enem nadaljnjih členov je določeno, da se prekrški zoper določila v verskem zakonu kaznujejo z zaporno kaznijo do treh mesecev, dočim so se po starem zakonu kaznovali z globo.

Tone Poljšak, podpredsednik komisije SRS za vprašanja verskih skupnosti v Sloveniji takole razlaga člen 5:

„Z določitvijo, da verska skupnost ne more opravljati dejavnosti, ki je splošnega ali posebnega družbenega pomena, je z generalno klavzulo postavljena meja tako imenovanemu prodoru verske skupnosti na razna področja družbenega dogajanja in vpliva, ki se mu del cerkva in cerkvenih krogov pri nas še ni ali pa ni povsem odrekel. Naša zakonodaja namreč predvideva in uveljavlja za vse pomembnejše družbene dejavnosti (kot so npr. organizacije osnovnega, srednjega in visokega šolstva ter izobraževanja na delovnem mestu, kulturne dejavnosti, zdravstvenega in socialnega varstva, otroškega varstva, športne in rekreacijske dejavnosti, komunalnih uslug in določenih gospodarskih ter drugih dejavnosti), da jih z zakonom opredeli kot dejavnosti, ki so splošnega ali posebnega družbenega pomena in kjer verske skupnosti ne morejo organizirano delovati.“

V zvezi s tem bi veljalo še posebej omeniti karitativno ali dobrodelno dejavnost, ki je eminentna za večino verskih skupnosti. Tudi za to dejavnost velja, da verske skupnosti zanjo ne morejo ustanavljati posebnih organizmov, služb in podobno.

Do sedaj nas je motilo in tudi v bodoče družba ne bo dopustila takšnih oblik karitativne dejavnosti verskih skupnosti, ki je z javnim nastopanjem po svojih oblikah in enostranski usmerjenosti izgubljala svoj temeljni namen in že mejila na politično propagando." (*Nedeljski dnevnik*, 28. septembra 1975.)

Rudi Čačinovič, predsednik Verske komisije, je pa izjavil: „Smo in bomo proti javnemu nastopanju verskih skupnosti v organizirani karitativni dejavnosti, ki je enostranska in meji na politično propagando.“ (*Delo*, 9. oktobra 1975.)

Kaj torej reči k novemu zakonu?

Po našem mnenju bo to velik korak nazaj v čase stalinistične nestrpnosti v Sloveniji. Takšen kot je, ne bo pomagal k pomirjenju in k ureditvi odnosov med državo in verskimi skupnostmi v Sloveniji, temveč bo postal vir neprestanih konfliktov. Če je to namen slovenske partije, ga bo z novim zakonom o verskih skupnostih gotovo dosegla.

Eno drži: Slovenska vlada v Ljubljani se ni posvetovala s slovenskimi škofi o novem zakonu in ne z voditelji ostalih verskih skupnosti v Sloveniji. Vsaj javnosti to ni znano. Pač pa je dala osnutek v razpravo duhovniškemu društvu. S tem je slovenska partija znova pokazala neobčutljivost za resnični položaj v katoliški Cerkvi. Jugoslovanska zvezna vlada je ob sklepanju konkordata s katoliško Cerkvijo vedela, da se mora obrniti na Sveti sedež. Ljubljanska vlada pa noče vedeti, da predstavlja in zastopa slovensko Cerkev konferenca slovenskih škofov in ne kako duhovniško društvo. Zato vidimo v načinu, kako je prišlo do osnutka novega zakona o verskih skupnostih, ponižanje slovenske Cerkve in s tem slovenskih vernikov, ki še vedno tvorijo ogromno večino slovenskega naroda.

Iz besedila zakona in iz razlage obeh veljakov Verske komisije je dovolj razvidno, kaj je namen 5. člena v novem zakonu o verskih skupnostih. Delovanje Cerkve hoče še bolj kot do sedaj omejiti na strogo versko področje ter preprečiti kakršno koli pojavo Cerkve in vernikov izven svetišč.

1. Kako je nastal osnutek novega zakona? Pripravili so ga v raznih zaprtih krogih, tudi v duhovniškem društvu. Kaj so o novem zakonu rekli duhovniki v tem društvu, ni znano. Za sobesednika si je vlada izbrala duhovniško društvo in ne slovenske škofovske konference ali vsaj škofijskih duhovniških svetov.

2. Novi zakon v členu 5 odreja Cerkvi pravico do ene njenih bistvenih dejavnosti, namreč do javne in organizirane dobrotelčnosti. Takšna dejavnost je lastna Cerkvi od apostolskih časov dalje. Apostolska dela poročajo: „Dvanajsteri so sklicali množico učencev in rekli: „Ne bi bilo prav, da bi mi opuščali božjo mizo in oskrbovali mize. Izberite si torej, bratje, izmed sebe sedem mož, ki so na dobrem glasu, polni Duha in modrosti; nje bomo postavili za to opravilo.“ Izvolili so Štefana in še drugih šest mož, ki jih poznamo kot prve diakone.“ (Apd 6, 3) V zvezi s tem izjavlja zadnji koncil: „Sv. Cerkve si dela ljubezni (karitativnosti) lasti kot svojo dolžnost in pravico, od katere ne more odstopiti.“ (Odlok o laiškem apostolatu, 8).

Kaj bi se zgodilo po novem zakonu v Ljubljani apostolom in prvim diakonom? Retirali bi jih in obsodili na zapor do treh mesecev, češ da so se pregrešili zoper zakon o verskih skupnostih, ki prepoveduje Cerkvi „organizirati in opravljati dejavnosti splošnega in posebnega družbenega pomena“.

3. Že iz tega je videti, da je novi zakon zanka, ki se vanjo ulovi sleherni duhovnik in katoliški laik. Omenili smo, kako Tone Poljšak tolmači dejavnosti „splošnega in posebnega družbenega pomena“. Vanje vklju-

Novi zakon bo tudi ostale invalide zaščitil in jim dal možnost odgovarjajoče zaposlitve. Vsa večja podjetja so dolžna sprejeti določeno število invalidov.

MARIBOR — Mariborska bolnišnica je dobila nove prostore laboratorija za elektronsko mikroskopijo in nov elektronski mikroskop. Nova pridobitev je velikega pomena za bolnišnico in znanstvene raziskave nove mariborske univerze.

MARIBOR — Z ustanovitvijo univerze v Mariboru se je KUD „Študent“ zavzel za ustanovitev velikega mešanega pevskega zbora. Ta naj bi kvalitetno zastopal kulturno udejstvovanje mladih v Mariboru. Med 7 tisoč na novo vpisanih študentov bodo gotovo našli dovolj zavzetih mladih pevcev. Kakovost zbora zori celih 3 do pet let. Redne pevske vaje imajo zato celó po 4-krat na teden.

MOSTE PRI KOMENDI — Stari slovenski kmečki običaji v Sloveniji niso še zamrli. Na Gorenjskem so se posebej obdržali ličkarski večeri. Sosedje si med seboj pridno pomagajo pri ličkanju koruze. Na teh večerih se goji prava družabnost. Pripovedujejo o starih časih, vmes pojejo, igrajo skupne igre. Večkrat se konča tako ličkanje s skupnim rajanjem. Pomurci pa prav nič ne zaostajajo v takih običajih.

MURSKA SOBOTA — Slovenska gospodarska zbornica in Ljubljanska banka sta vložili v letošnjem letu velik delež svojih sredstev v Pomurje. Največ kreditov so dobile kmetijske zadruge in nekaj privatnih kmetov. 100 milijonov so vložili za proizvodnjo pšenice, 15 milijonov pa za nakup opreme.

MURSKA SOBOTA — Sredi oktobra so v Murski Soboti slovesno odprli novo tovarno za izdelovanje predvsem pisarniškega in šolskega pohištva. Že obstoječe podjetje „Platana“ in nova tovarna sta se povezali s „Slovenijalesom“ in že načrtujejo novo ureditev celotnega industrijskega kompleksa lesne predelave.

(Dalje na 38. strani)

(Dalje na 38. strani)

sveta noč, blažena noč

V kraju Nazaret v Galileji, v Palestini, je živel deklet, Marija po imenu, zaročeno s tesarjem Jožefom.

Nekega dne jo je obiskal božji poslanec, angel Gabrijel: „Pozdravljena, deklet, božja ljubljanka! Postala boš mati in rodila boš sina. Dala mu boš ime Jezus. Kralj bo, kakor je bil njegov prednik David.“

V tistem času je ukazal rimski cesar Avgust, naj se ljudje popišejo. Vsakdo je moral v občino, od koder je izhajala njegova družina.

Jožef je bil daljni potomec kralja Davida. David pa je bil iz Betlehema. Zato se je moral iti Jožef predstaviti rimskim uradnikom in častnikom v Betlehem. Rimljani so bili tedaj okupatorji judovske dežele.

erich kästner

emil in detektivi

Avto z Emilom je bil že Pod lipami. Emil je taksista prosil, naj zapelje še v Cesarski dvorec h kavarni Josty, kjer je ležal šopek za babico in njegov kovček. Taksist mu je ustregel.

Potem sta zapeljala na Schumannovo ulico 15.

„No, pa sva tukaj,“ je rekel Emil in izstopil.

Povzpел se je v tretje nadstropje in pozvonil pri Heimbaldovih.

Za vrati se je začulo neznansko vpitje. Potem so se vrata odprla. In pred Emilom je stala babica, ga zgrabila za ovratnik, ga poljubila na levo lice in ga hkrati tlesnila po desnem, potem ga pa potegnila

za lase v stanovanje in zaklicala: „O, ti presneti potepin, o, ti presneti potepin!“

„Lepe reči se slišijo o tebi!“ je rekla prijazno teta Marta in mu dala roko.

Poni Klobuček pa mu je pomolila komolec in zacvilila: „Pazi! Imam mokre roke! Pomivam namreč posodo. Me, uboge ženske!“

Potem so šli vsi skupaj v sobo. Emil se je moral uvesti na zofo. In babica in teta sta ga gledali, kakor da je kakšna zelo dragocena slika nekega velikega umetnika.

Emil je dal sto dvajset mark babici in rekel: „Tu, babica, je denar! In mama te iz srca pozdravlja! In ne smeš biti huda, da ti zadnje mesece ni nič poslala! Ampak delo ji ni preveč dobro neslo. Zato je pa tokrat več, je rekla.“

„Lepa hvala, otrok moj dobri!“ je odgovorila starka.

Potem ji je Emil izročil šopek. Pozvonilo je. V sobo je stopil stražmojster.

„Stvar je ta,“ je rekel in pri tem odprl aktovko, „da je tat, ki ga je

KAKO LEPO BO O BOŽIČU

● V adventu bom zbiral slamice za jaslice, da bo Detetu Jezusu v hlevčku čimbolj mehko. Za vsako dobro delo, ki ga bom storil (mami pomagal pri pomivanju posode, šel v trgovino, pometel kuhinjo...), bom položil v jaslamičico. Ali pa bom zbiral kamenčke za pot k hlevčku. Za vsako dobro delo bom shranil kamenček.

● Mamo bom prosil, naj mi kupi adventni koledar. Potem bom vsak dan odtrgal listek tistega dne in naredil dobro delo, ki mi ga koledar naroča. Če koledarja ne bom mogel dobiti, si ga bom sam naredil.

● Ata bom prosil, naj splete iz smrečja adventni venec in nanj pritrdi štiri sveče. Vsako adventno nedeljo bomo prižgali sveče:

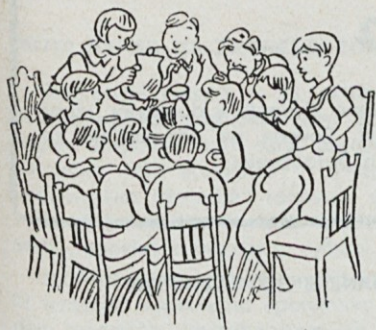
dal Emil davi prijeti, ropar iz Han-novra: vlamlja v banke in že štiri tedne ga iščemo. Banka je pred štirinajstimi dnevi razpisala nagrado, ki naj jo dobi, kdor lopova zaloti. In ker si moža ujel ti," se je obrnil k Emilu, "dobiš to nagrado."

Stražmojster je vzel šop bankovcev iz aktovke.

"Tisoč mark!" je šepnila teta Marta.

Babica je podpisala potrdilo. Potem je stražmojster odšel.

Emil se je bil usedel poleg babice in ni mogel do besede. Ona se ga je oklenila in majala z glavo:

"Človek bi komaj verjel, človek bi komaj verjel!"

Emil je menil, da bi bilo prav, ko bi sedaj prišla tudi mama v Berlin.

Drugo jutro je prišla k Emilovi mami v Neustadtu pekovka Withova in ji povedala, da je njena sestra iz Berlina pravkar telefonirala. Povedala ji je, da je Emil ujel nekega tatu in da mu je policija za to izplačala tisoč mark in da želi, da pride ona takoj v Berlin.

Na vlaku je Emilova mama opazila v časopisu, ki ga je držal v rokah gospod nasproti njej, Emilovo fotografijo in članek, nad katerim je stalo z velikimi črkami zapisano: MAJHEN DEČEK KOT DETEKTIV! STO BERLINSKIH OTROK NA LOVU ZA ZLOČINCEM!

Ko je Emilova mama prispela v Berlin, je mogla pozdraviti vso Emilovo družino: teta Marta je namreč vse Emilove prijatelje, ki so mu bili pomagali pri zalezovanju tatu, povabila na jabolčni kolač.

Konec

Prvo nedeljo samo eno, drugo dve, tretjo tri, četrto vse štiri. Poleg tega bomo peli ali pa poslušali s plošč adventne pesmi ("Vi oblaki, ga rositel!", pa tudi "Poslušajte vsi ljudje!").

● Sveti večer bomo praznovali posebno slovesno. Pokropili in pokadili bomo stanovanje, potem bo ata prebral iz svetega pisma poročila o Jezusovem rojstvu, prižgali bomo svečke pri jaslích, peli bomo božične pesmi ali pa jih poslušali s plošč, odmolili bomo kratko molitev na čast Jezusovemu rojstvu, slovesna večerja bo, prižgali

bomo svečke na božičnem drevescu, pa še k polnočnici bomo šli.

Jožef se je odpravil iz Nazareta v Betlehem, kar je pomenilo tri do štiri dni pešhoje ali ježe na oslu.

Marija, ki je bila tik pred tem, da porodi Jezusa, ki ga je bila spočela od Svetega Duha, je spremljala Jožefa. Ko sta prišla v Betlehem, nista našla več prostora v gostišču: bodisi ker so bile vse sobe v edinem gostišču, imenovanem kan, zaradi mnogih ljudi, ki so se šli popisat, zasedene, bodisi, ker nista imela toliko denarja, da bi mogla sobo v kanu plačati, skupna ležišča bi bila pa za rodno neprimerna.

Jožef je končno našel zavetje v nekem hlevu oziroma v neki votlini na polju blizu Betlehema. V tiste naravne votline so pastirji seganjali živino v primeru dolgega dežja ali hudega mraza.

Tam je sredi noči rodila Marija svojega otroka. Povila ga je v plenice in položila v jaslí, to je v korito iz lesa ali iz steptane zemlje ali izdolbeno v skalo, kamor so metali klajo živini.

Na sosednjem polju so pastirji čuvali svoje črede. Angel jih je presenetil z novico, da se je nedaleč od tam pravkar rodil otrok, ki je pričakovani Odrašenik. Spoznali ga bodo po znamenju, ki ga more spoznati vsak pastir: položen je v jaslí, za zibelko ima živalsko korito.

Pastirji so pustili črede in začeli iskati novorojenčka. Med potjo so zagledali trumo angelov, ki so peli: "Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki jih ima Bog zelo rad!"

Našli so Marijo in Jožefa in otroka, ležečega v jaslích.

PIRAN — Splošna plovba Piran je kupila na Japonskem že 23. ladjo. Krstili so jo na ime „Vrhnika“. Dolga je 150 m in široka 22 m. Poganja jo motor z močjo 9600 konjskih sil. Doseže hitrost 15 vozlov na uro. Z ladjo bodo prevažali predvsem hlodovino. Naenkrat lahko naložijo v njena skladišča 1847 vagonov tovora.

PTUJ — Na zemljišču, kjer bo stal nov zdravstveni dom, so ptujski arheologi našli dobro ohranjene stare temelje zgradb. Te so bile sestavni deli velike rimske obrtne cone. Med njimi so žgani grobovi, vodnjaki, nekaj novcev in drugih ostankov. Med nadaljnjim izkopavanjem so našli še tri rimske peči za žganje opeke in keramičnih izdelkov.

PTUJ — Ptuj je najstarejše slovensko mesto. Pred kratkim je izšla knjiga „Podoba Ptuja“. Monografijo — tako imenujejo tako delo — je sestavilo več avtorjev. Popestrena je s 120-timi barvnimi fotografijami, ki prikazujejo današnje življenje v Ptuj in preteklost. Knjiga je vsebinsko in tehnično zelo kakovostna.

PUŠČA — To je naselje Romov pri Murski Soboti. Kljub temu da ta rod nima svojega stalnega bivališča in svoje zemlje, so se v tem kraju dobro vživeli in zaživel normalno kot drugi prebivalci v tej okolici. Socialno skrbstvo si prizadeva, da bi našli zaposlitev vsi zmožni dela. Starejši ljudje dobivajo socialno podporo in uživajo posebne ugodnosti. Mladi se šolajo z občinskimi štipendijami.

RADEČE PRI ZIDANEM MOSTU — Konec oktobra je župnija Radeče obhajala misijon. Odziv je bil zelo velik. Delo misijonarjev je popestril pevski nastop mladih iz Strani pri Kamniku. Pod vodstvom župnika Gačnika so mladi pevci mojstrsko izvedli verski program v besedi, petju in instrumentalni glasbi.

RUŠE — Tovarna dušika zaposluje 1500 delavcev. V minulem letu so delavci ustvarili 600 milijonov dohodka. Velja tudi za največjega mariborskega izvoznika. Osebnosti

čuje vse, kar ni strogo versko: kulturo, šport, rekreacijo, otroško varstvo in podobno.

Zato bo nastalo vprašanje: kaplan se podi z otroki okrog cerkve in brca z njimi žogo: ali ne krši s tem čl. 5 novega zakona?

Katehistinja se po končani veroučni uri ustavi z otroki in z njimi ob spremljanju kitare poje popevke: ali ni to zoper novi zakon?

Župnik gre z romarji na Brezje; popoldne jih pelje na Bled ali k Bohinjskemu jezeru; tam se nekateri kopajo, drugi veslajo s čolni in župnik z njimi: ali ni to prekršek 5. člena verskega zakona?

Vse to bi namreč lahko vzeli kot „dejavnost splošnega ali posebnega družbenega pomena“, saj ne molijo rožnega venca in ne ponavljajo deset božjih zapovedi.

Dalje: v Ognjišču je posebna rubrika „Poštni predal dobrote“. V njem otroci objavljajo svoje darove za misijone, za razne bolnike, invalide itd. Ali bo to še dovoljeno?

Člen 5 je torej silno dvoumen in utegne postati prava past, ki se bo vanjo lahko vsakdo ulovil.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 23. oktobra 1975, str. 1.

iz tujega tiska

Z izrezki iz tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši. Seveda pa odgovarjajo za točnost pisanja časopisi oziroma njih poročevalci.

KAMPANJA PROTI NOTRANJIM IN ZUNANJIM SOVRAŽNIKOM JUGOSLAVIJE

Po seji prezidija jugoslovanske partije 15. oktobra v Karadjordjevu se množijo v Jugoslaviji znaki zaostritve kot posledica znova nastalih napestosti med Jugoslavijo in državami Varšavskega pakta.

Smo tik pred usklajenimi ukrepi na več ravneh: pred začetkom političnih procesov proti stalinistom in kominformistom in valom čistk v partijskih organizacijah, predvsem srbski, od tistih elementov, po katerih krivdi so mogli v Jugoslaviji notranji sovražniki tako neovirano delovati.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 21. oktobra 1975.

Po vsej Jugoslaviji, posebno pa v Srbiji, se vrši trenutno obširna čistka v partiji in „družbi“ od stalinističnih in kominformističnih elementov. Baje je v zaporu že mnogo ljudi.

Sedaj je bilo prvič v Jugoslaviji izdano naročilo vsem članom partije, naj javijo vsakega kolega ali tovariša, brez ozira na njegovo sedanje mesto v družbi, ki bi deloval ali le govoril „proti samoupravljanju“, torej Moskvi naklonjeno.

Sedanjo čistko so že pred meseci načrtovali in tako dobro pripravili, da odgovorne oblasti upajo, da „bodo sedaj zares odkrile in onemogočile vse dejanske in možne državne sovražnike in izdajalce in njihove tajne organizacije“.

Bakarić je kritiziral dosedanje „pomanjkljivo čuječnost“ nasproti tem organiziranim silam, ki hočejo Jugoslavijo spet speljati v „tabor“ vzhodnega bloka, Varšavskega pakta in Comecona.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 27. oktobra 1975.

Čez konec tedna (v začetku novembra) se je nadaljevala propagandna kampanja, ki se trenutno po vsej Jugoslaviji vrši proti notranjim in zunanjim sovražnikom.

Glavni cilj napadov je slej ko prej dozdevna zarota „kominformistov“, torej Sovjetom naklonjenih elementov. Medtem ko se nahaja nevarnost tajnega rovarjenja teh „izdajalcev“ v južnih republikah, predvsem v Srbiji, kot govorijo važni politiki in uvodniki, pa poudarjajo na severu, v Sloveniji in na Hrvaškem, prav tako malopridno dozdevno vlogo zahodnih emigrantskih organizacij.

O obojih je govoril Tito v srbskem Valjevu. 99 odstotkov ljudstva naj bi imeli ti sovražniki proti sebi. Tito je zagrozil tem „malim skupinicam in posameznikom reakcionarnih idej“: „Poiskali bomo zanje kraj, s katerega nam ne bodo mogli škoditi... Proti sovražnikom našega sistema in vsega, kar danes imamo, bomo postopali neusmiljeno in preprečili njihove spletke.“

Namestnik hrvaškega notranjega ministra Pervan je v svojem govoru navedel po imenu nič manj kot devet različnih hrvaških podtalnih organizacij, ki naj bi bile vse zapletene v teroristične napade in načrte; njih središča naj bi se nahajala, tako Pervan, „v Avstraliji, Ameriki, Kanadi, Franciji, ZR Nemčiji in na Švedskem“. Dalje je naštel po imenu vrsto katoliških hrvaških duhovnikov na Zahodu in jih obdolžil, da so zapleteni v podtalno delovanje ekstremističnih hrvaških emigrantov.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 4. novembra 1975.

OŠTRI NAPAD NA ZAGREBSKEGA NADŠKOFA

Zagrebski *Vjesnik* je 26. oktobra ostro napadel zagrebskega nadškofa in predsednika jugoslovanske škofovske konference Franja Kuharića. Napad so povzeli tudi ostali jugoslovanski listi. V članku z naslovom „Kdo dejansko seje sovraštvo?“ očitajo „gospodu nadškofu“, da opravičuje „nečloveško ravnanje“ redovnic v nekem zbiralnem taborišču za otroke v hrvaški nezavisni ustaški državi v času 2. svetovne vojne, ko so zasledili Jugoslavijo Nemci in njihovi zavezniki.

Nadškof je bil namreč zavrnil obtožbe proti sestram in se uprl temu, da bi izrabljali vsakoletno spominsko proslavo za otroke v nekdanjem zbiralnem taborišču, Jastrebarskem, za sovraštvo proti katoliški Cerkvi in pa za nacionalno sovraštvo.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 28. oktobra 1975.

BEOGRAJSKI PROFESORJI PROTI NAGAJANJU OBLASTI

Osem profesorjev, ki so jih januarja odslovili z beograjske univerze, je poslalo prezidiju Republike Srbije v pismu, datiranem z 20. oktobrom, protest, češ da so izpostavljeni najrazličnejšim načinom zatiranja in zapostavljanja.

Deklaracije o človekovih pravicah, ki jo v Jugoslaviji stalno po mili volji navajajo in ki jo upošteva ustava, ter načel iz Helsinkov ni na noben način možno uskladiti z reševanjem njihovega primera. Enemu od podpisnikov niso do danes vrnili potnega lista, ki so mu ga bili vzeli leta 1972.

Pismo našteva cel seznam „načrtnih ukrepov“, s katerimi jim oblasti nagajajo in jih zapostavljajo. Njihove knjige niso prišle v prodajo, cele knjižne zbirke so ustavili in ovirali izhajanje listov, šolske knjige so potegnili iz prometa, ker je bil v njih eden ali drugi od podpisnikov tega pisma kot avtor. Nekaterim od njih so preprečili, da bi se udeležili javnega mednarodnega posvetovanja.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 28. oktobra 1975.

dohodki so v povprečju 3.900 dinarjev. Tovarna štipendira 77 študentov, poleg tega daje še 0,5 % v občinski štipendijski sklad. Nenehno podpirajo tudi krajevno skupnost, šolo in kulturne dejavnosti.

SLOVENSKA BISTRICA — Konec novembra naj bi bila odprta slovenska hitra cesta od Hoč do Tepanja.

SLOVENSKE KONJICE — Konjiško gospodarstvo se naglo širi. Samo tovarna „Koterm“ je povečala svojo proizvodnjo v tem letu za 50 odstotkov. Tovarna izdeluje polietilen za domačo kemično industrijo. Zgradili so tudi novo tovarno „Celtex“. V njej pa izdelajo letno 2000 ton umetnega usnja.

ŠENTVIŠKA PLANOTA — V začetku oktobra so prebivalci Šentviške planote, ki se visoko dviga nad dolino reke Idrijce in Baško grapo, praznovali odprtje nove asfaltirane ceste (14 km).

ŠKOFJA LOKA — Naslov najprizadevnejšega turističnega kraja v Sloveniji si je za letos pridobila Škofja Loka. Drugo mesto si bratsko delita Št. Vid pri Stični in Bovec. V konkurenci 48-tih krajev, pomeni to gotovo veliko priznanje.

TOLMIN — Tolminska tovarna obutev je s sodelovanjem tovarne „Planika“ iz Kranja zgradila nove delovne prostore. Opreмили so jih s sodobnimi stroji. V njih bodo dnevno izdelali več kot tisoč parov ženskih modnih čevljev. Tovarna zaposluje 200 delavcev.

TURNIŠČE — Tovarna bučnega olja iz Slovenske Bistrice je uvozila nov stroj za trebljenje buč. To je prvi stroj te vrste v deželi. V eni uri iztrebi peške iz 500 do 700 buč. Tovarna bo posojala stroj tudi kmetom.

VRATA — Mojstranski gorski reševalci so zgradili s prostovoljnimi delom nedaleč od „Aljaževega doma“ v Vratih ploščad za pristajanje helikopterja. Ploščad so označili z rumeno barvo.

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zмени s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1.50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštah kupnih pristojbino za dvojno pismo v tujino.

● **JANKOVIČ**, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● **PREVAJALSKA PISARNA** V MÜNCHNU vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi. Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● **SLOVENSKKI FANT**, 32 let, 168 cm, živeč v Nemčiji, želi spoznati resno slovensko dekle od 29 do 35 let iz okolice Dortmund — Essna. Avanturistke izključene. V poštev prihaja tudi mlada samska mamica. Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 24).

● **Samsko DEKLE** oziroma mamica z devetletnim sinom, 33/165/62, želi spoznati življenjskega partnerja do 40 let. Alkoholiki in avanturisti izključeni. Priložite fotografijo! Jo bom vrnila. Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 25).

● **Verno in mirno DEKLE**, 36 let, že nekaj časa v Münchnu, želi spoznati sebi primerne moškega. Pošljite samo resne ponudbe! Fotografija zaželeno. Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 26).

● **Kdor bi hotel POMAGATI** pri izgradnji CERKVE v Senovem, naj pošlje prispevek na naslov: Janez Nanut, župni urad, Ju-68281 Senovo, Slovenija, Jugoslavija.

● **Prevzamem SELITVE** kamor koli v domovino z lastnim tovornjakom. A. Poje, Ju-62250 Ptuj, Cesta kurirjev NOV 22, Slovenija, Jugoslavija. Informacije lahko dobite tudi v ZR Nemčiji po tel. štev. 07121 — 72752 (vsak dan od 18. do 20. ure).

● **Prodajam HIŠO** z gospodarskim poslopjem in 4,5 ha zemlje pri Ljutomeru, ob asfaltni cesti in železniški postaji, na ravnini. Cena 35000 DM. Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 21).

● **PRODAM** dvostanovanjsko enonadstropno podkleteno HIŠO s precej velikim vrtom in posebej zgrajenimi tremi garažami (ena velika, primerna za delavnico) v Gornji Radgoni. Cena po dogovoru. Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 22).

● **PRODAM** novo dvostanovanjsko HIŠO v Laškem, Slovenija. Hiša je zgrajena po najmodernejših vidikih in takoj vseljiva. Interesenti naj se obrnejo na naslov: Jože Petek, D-7031 Steinenbronn, Hohenwartstr. 40, BR Deutschland.

● **PRODAM** takoj trisobno HIŠO s kuhinjo, kopalnico, vodovodom, elektriko, velikim dvoriščem, brajdami; zraven stoji delavnica ob cesti prvega reda. Takoj vseljivo. Naprodaj z delavnico ali brez nje. Cena primerna, po dogovoru. Hiša stoji v Framu št. 17 pri Mariboru. Informacije daje lastnik: Florian Brandstätter, D-7550 Rastatt, Raentalerstr. 61, BR Deutschland (telefon: 07222 — 35771).

Dom v Tinjah

je izdal v svoji založbi sledeča dela:

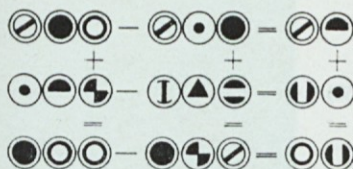
Dr. Anton Trstenjak, V ZNAMENJU ČLOVEKA	šil. 25.—
Dr. Anton Trstenjak, STARA IN NOVA PODOBA DRUŽINE	šil. 35.—
Dr. Štefan Steiner, KO SE POROČATA LJUBEZEN IN SEKS	šil. 40.—
Inž. Blaž Singer in drugi, GOSPODARSKO-SOCIALNI PROBLEMI KOROŠKIH SLOVENCEV	šil. 50.—
Dr. Anton Trstenjak, KRŠČANSTVO IN KULTURA	šil. 60.—
Dr. Anton Trstenjak, DA BI BILI Z NJIM, Razmišljanja o podobi sodobnega duhovnika	šil. 50.—
Dr. V. Grmič in dr. J. Rajhman, TEOLOGIJA V SLUŽBI ČLOVEKA	šil. 50.—

Vsa dela priporočamo!

Naročite jih na naslov: KAT. DOM PROSVETE, KATH. BILDUNGSHEIM „SODALITAS“, 9121 Tinje/Tainach, AUSTRIA

kdo?, kdaj?, kje? . . .

RAČUNSKI PROBLEM

Ta računski problem je zanimiv zato, ker ima šest možnih rešitev. Seveda odgovarja pri vsaki od šestih rešitev posamezni znak določeni številki.

Skušajte najti rešitve brez posebne pomoči! Če pa ne gre, vam nudimo majhno pomoč: pri rešitvi je končna vsota (na desni spodaj) 97, pri drugi 98, pri tretji 94, pri četrti 98, pri peti 52, pri šesti 96.

DETEKTIVSKA UGANKA

Janez Potrč je gledal naveličano okrog, medtem ko ga je inšpektor Rus zasliševal.

„Vem, da je težko,“ je rekel inšpektor, „a skušajte se čimbolj vsega spomniti: morda mi boste mogli s tem, ne da bi hoteli, opisati tiste, ki so vas ugrabili.“

Potrč je skomignil z rameni in jel pripovedovati:

„Le malo je, česar se spominjam.“

V sredo so se pred mojo hišo trije moški vrgli name, me naložili na neki avto in me omamili s kloroformom.

Potem se spomnim sobe s kamnitimi tlemi. Prižgal sem vžigalico in videl, da je soba brez oken in da stojita v njej le stol in polomljen umivalnik. Vrata so bila zaklenjena. Slišal sem ugrabitelje govoriti v sosednji sobi in zvedel sem, da se pripravljajo, kako bi od moje polsestre Simone izsilili dvajset milijonov kot ceno za izpustitev mene. Najbrž so iz časopisov zvedeli, da je Simona

pred kratkim podedovala za mojim očimom sto milijonov.

Čez nekaj ur so hišo zapustili. Skušal sem vpiti, pa sem brž uvidel, da mi ne bo to nič koristilo. Vrat nisem mogel sneti s tečajev, ker so se odpirala navzven in so bila poleg tega pretežka, da bi jih mogel pretolči. Tako mi ni ostalo drugega, kot da sem čakal.

Ko so se možje vrnili, sem imel vtis, da so dobili pri moji polsestri denar, a kljub temu sem se zbal, da me hočejo ubiti.

Po kratkem posvetovanju sta odšla dva od njih spet ven. Mislim, da sta se vrnila k avtu.

Tretji se je napotil proti moji sobi. Skril sem se za vrata. Ko jih je on previdno porinil, sem videl, da ima v rokah žepno svetilko in puško. Zgrabil sem stol in skoraj sem ga dosegel, ko me je uzrl in se umaknil k steni.

Najbrž me je potem udaril s puškinim kopitom, kajti ko sem se zbudil, sem ležal pred vrati Simonine hiše, kjer sem ostal napol omamljen do pred tremi urami.“

Inšpektor Rus je odpeljal malo vstran policaja, ki je bil z njim, in mu polglasno dejal: „Prava sreča, da si je banka zapisala številke na bankovcih, ki jih je dala gospodična Simona ugrabiteljem. Tako bomo mogli našega prijatelja Potrča takoj, ko bo začel bankovce trošiti, aretirati in obtožiti, da je vprizoril ugrabitev zato, da bi od svoje polsestre izsilil visoko vsoto denarja.“

Zakaj je inšpektor osumil Potrča?

PO STOPNICAH GOR IN DOL

Zagnano je korakal gospod Miha po gozdni stezi. Sredi poti je došel do 19 stopnic,

prek katerih je moral, če je hotel pot nadaljevati.

Ker se je čutil trenutno zelo močnega, si je hotel narediti pot prek stopnic malo težjo. Odločil se je, da bo šel prek njih tako, da bo šel tri stopnice navzgor, potem dve navzdol, pa spet tri gor, dve dol, tri gor, dve dol..., toliko časa, da bo prispel na vrh.

Koliko korakov je moral narediti, da je došel na vrh?

UGANKE

Kdo hodi po glavi?

Zakaj imajo lovci zelene namramnice?

Kdaj reče Kitajec „dober dan!“?

REŠITEV PREJŠNJIH UGANK

RAČUNSKI PROBLEM: 1. rešitev: $172 + 541 = 713$; $54 + 517 = 571$; $118 + 24 = 142$; 2. rešitev: $145 + 271 = 416$; $27 + 214 = 241$; $118 + 57 = 175$; 3. rešitev: $281 + 542 = 823$; $54 + 528 = 582$; $227 + 14 = 241$; 4. rešitev: $354 + 183 = 537$; $18 + 135 = 153$; $336 + 48 = 384$; 5. rešitev: $463 + 184 = 647$; $18 + 146 = 164$; $445 + 38 = 483$; 6. rešitev: $581 + 275 = 856$; $27 + 258 = 285$; $554 + 17 = 571$.

LEDENE ROŽE: Iz svoje cigarete, ki si jo je prižgal po vstopu v vlak. Nobena cigareta ne gori pol ure.

KOCKA IZ KOCK: Iz kupa štev. 2 in iz kupa štev. 3. V kupu štev. 2 je 59 kock ($17 + 16 + 11 + 9 + 5 + 1$), v kupu štev. 3 pa 66 ($20 + 18 + 15 + 10 + 2 + 1$). Vsota 125 ($59 + 66$) sestavlja popolno kocko ($5 \times 5 \times 5$).

TUJEC V GOZDU: Micka je imela štiri kruhke, Janez pa pet. Torej je dala Micka tujcu le en kruhek, Janez je pa dal dva, torej dvakrat toliko kot ona. Potemtakem dobi Janez šest novcev, Micka pa tri.

Erscheinungsort: Klagenfurt.

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt.

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S.W. 9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 0 31 24 - 23 59).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams, Tirol.

Ivan Tomažič („Korotan“), Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0 222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Bahnhofstr. 13, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 041/23 39 10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle. (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Jure Rode, Collegio Pio Latino, Roma, Via Aurelia Antica 408.

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 420 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0 208 - 64 09 76).

Ludvik Rot, 4006 Erkrath 2, Kempenweg 25. (Tel. 0 21 04 - 31 6 55).

Jože Bucik, 4006 Erkrath 2, Kempenweg 25. (Tel. 0 21 04 - 31 6 80).

Mirko Jereb, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 06 11 - 61 37 22).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 42 74).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Martin Mlakar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Dr. Štefan Steiner, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030-784 84 34).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Tel. 01/50 31 32).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065-22 71 33).